

OD. No. 1590

Naam SAMENWERKING R.I. EN „DE VLAM”

Zie ook: OD 1741 . OD 1723 - OD 1636 ACD/O. dossier
"DE VLAM"

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
12/1	C	12/1									
12/2	HC	24/9									
12/9	f	26/9									
2-11	CT	2-11									
11/11	CT	16/11									
11-3	C	11/5									
11/5	CWAI	11/5									
11/6	TV	13/6									
11/6	C	3/8									
11-9	C	11/9									
11/11	HC	24/11									
24/11	C	27/11									
21/5	C	17/12									
1/12	C	1/12									
1/12	B	2/12									
1/12	C	1/12									

12 AUG 1953 9 SEP 1953

OD. No. 1590

Naam SAMENWERKING R.I. EN „DE VLAM”

Zie ook: OD 1741, OD 1723 - OD 1636

ACD/O. dossier.
"DE VLAM".

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
12/4	C	15/4									
5/8	H.B.	24/9									
5/9	f	26/9									
2-11	EXT	2-11									
11/11	C	16/11									
15-3	C	11/5									
11/5	CWAI	17/5									
14/6	TV	19/6									
7/8	C	9/8									
6-9	C	1/9									
12/11	W	24/11									
24/11	C	27/11									
21/5	C	17/7									
1/0 52	C	4/5									
5/9 52	B	9/10									
22/11 52	C	14/11									

12 AUG 1953
B-7
9 SEP. 1953

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
12/4	e	15/4									
30/4	KB	24/9									
2/9	4	26/9									
2/11	e/xi	2-4									
11/1	ota	16/11									
15-3	e	11/5									
11/5	e	17/5									
12/5	e	19/6									
7/8	e	9/8									
6/9	e	12/9									
12/11	sin	22/11									
26/11	e	27/11									
21/5-52	e	5/6									
5/6	K.A.	-									
23/6 over.	e	-									
17/7 over.	B-7	17/7									
1/8. 52	d.	4/8									
5/9 52	B	9/9									
12/11 52	d	12/11									

1 2 AUG 1953
 28 SEP 1953

MINUTENBLAD

DOSSIER No. BD 1590

NAAM: Samenwerking R.I. en "De Vlam"

1. aangelegd op verzoek van B VIII
20-12-49 door ACD-4b

2. *Gemein. C. XI 14/4*

3. *Gemein. C. XI 11/1/51*

4. *Serien teroria termig C. V. N. 3 22/3 '51*

5. *Gemein. C. XI 14/4*

6. *Gemein. C. XI 8/8/51*

7. *Gemein. C. XI 11/9 '51*

8. *Gemein. C. XI 1/8/52*

9. Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

okt. '70.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (Slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N

CO 137513 03/1090

The Niek

afsch. in 1/8's
 { Priemans 8659 ✓
 Schilp 1099 ✓
 Heesterling 10364 ✓

Afd./Sect. BII Dat. 1.12 Par. 1

Achtereenvolgens aan: c

[Handwritten signature]

19/11/28

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw. voor }
 Adm. afdoening } c H.ACD, namens deze

Dat: 29/12/28

ACD/IV B Dat. 9/6 Par. 6

Afd. Sectie BEHANDELING Afz./Par. Dat.

~~BII~~
~~CAW~~

CAW 296

~~BII~~ Ik zou u dit bereide bewijs
 in notariële toe.

CAWE
 2/8

BIV B VII

5 3.5.12

B VII B VII
 B VII

9 2 1

Vlam

OP KAART
ACD/ IV B
DAT: 9/6 '52
PAR: 6

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12
Doss.13/114-140.

28 April 1952.

1590
Os Klemm
schied
Westerling

Onderwerp: Artikel Vlam ca. Westerling.
Datum ontvangst bericht:---
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: betrouwbaar
Tevens bericht gezonden aan:---
Medewerkende instanties:---
Ondernomen actie:---

16.383 *6.141.2* *16.322*

<i>05.98</i>
28 APR. 1952
ACD/137513

Van een informant is het volgende vernomen:
Op Vrijdag 18 April 1952 vond op het Hoge Commissariaat van de Republiek Indonesië een bespreking plaats tussen de zaakgelastigde van Indonesië en enige vooraanstaande personen van "De Vlam, t.w. D.SCHILP en RIEMENS.

Bij deze bespreking bleek, dat Dirk SCHILP tijdens zijn bezoek aan Brussel op de Indonesische Ambassade aldaar (zie dezerzijds schrijven Doss.13/114-138 van 16 April 1952) inzage had gekregen van een geheim rapport over de zaak Westerling. Dit rapport bevat alle bescheiden op deze aangelegenheid betrekking hebbende. Van dit rapport is een uittreksel gemaakt, dat gesteld is in het Nederlands en Frans. SCHILP heeft de beschikking over een uittreksel in het Nederlands gesteld.

Tijdens de bespreking werd besloten, dat in het orgaan "De Vlam" een uitvoerig artikel zal worden geplaatst over WESTERLING. In dit artikel zal vooral worden gewezen op de bloedige terreurdaden van Westerling c.s.

Tevoren zal door middel van aanplakbiljetten met het opschrift "Wie is Westerling? Leest "De Vlam" en pamfletten de aandacht van het publiek worden gevestigd op bedoeld artikel in "De Vlam". (einde)

136490

Actie Vlam
nummer
is verlaagd
volgens
CAW

1590

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

9 Februari 1952.

Doss.22/107.

09.71
0.262.6.141.2
6.141.2 *6.141.2* *6.141.2*
01.282 *01.125.7* *01.262-09.71*

Onderwerp: "Vlam" en Derde Weg.

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Bedeurende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.141.2
12 FEB 1952
03.21
ACD/130659

UITTREKSEL
Uitt. OD 1741
Veern. DD 1590
o.a.v. CVN 3
Dat. 16/4-52
Res. 44E

1590
10.19.1.1.1
10.19.1.1.1

Van een informant werd het volgende vernomen:
Op Donderdag, 7 Februari 1952, heeft in Amsterdam een bijeenkomst plaats (gehad) van de "Vlam-redactie". SCHILP heeft het voornemen tijdens die bijeenkomst zijn functie als directeur neer te leggen en zich uit de "Vlam" terug te trekken.

XIXI Zoals bekend is SCHILP gebrouilleerd met Frits KIEF, die niet voelt voor de "Derde Weg" en zelf socialistische discussiegroepen wil vormen. Nog onlangs heeft SCHILP aan de stichtingsraad en de redactie een aantal figuren toegevoegd, die op zijn been zijn.

OP 1590 { SCHILP wil door zijn uittreden "De Vlam" laten kelderen, daar het hee gaan van SCHILP voor de "Vlam" tevens betekent het verlies van de onontbeerlijke subsidie.

De subsidie, van de Indonesische Regering verkregen, zal dan besteed worden aan een blad van "De Derde Weg". Het is de bedoeling een blad uit te geven van slechts vier pagina's. Het blad zal evenwel en massa verspreid worden.

Afgewacht dient te worden in hoeverre uitvoering zal worden gegeven aan de hiervermelde plannen. Zo mogelijk zal een verslag worden gegeven van het resultaat van de vergadering bovenvermeld. (einde)

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

4 Januari 1952.

Doss.22/104.

Onderwerp: D.SCHILP

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

UITTREKSEL
Uit: OD 273
Voor: OD 1590
o.a.v.: CAWF
Dat.: 014-52
Par.: 288

6.141.2
01.282

- 7 JAN

AC 126971

Van een informant werd vernomen, dat er zeer waarschijnlijk een splitsing aanstaande is in "De Vlam". Frits KIEF (Karl Friedrich KIEF, geboren 20 Mei 1908 te Rotterdam) heeft in kleine kring een circulaire verspreid, waarin hij Dirk SCHILP (geboren 11 October 1893) beschuldigt van politieke corruptie. De zijns inziens laakbare gedragingen van SCHILP bestaan hierin, dat SCHILP ten behoeve van "De Vlam" gelden heeft geaccepteerd van het Hoge Commissariaat der R.I. KIEF is van mening, dat "De Vlam" daardoor afhankelijk is geworden van het Hoge Commissariaat.

Frits KIEF heeft eveneens een brieven geschreven aan D.SCHILP persoonlijk, waarin hij hem beschuldigt van manipulaties op financieel en politiek gebied.

Een arbitragecommissie, gevormd door Sam DE WOLFF (Salomon DE WOLFF, geboren 13 Augustus 1878) en MEERTENS (Dr Pieter Jacobus MEERTENS, geboren 6 September 1899) eiste na onderzoek van KIEF, dat hij zijn beschuldigingen aan het adres van SCHILP zou intrekken. KIEF weigert dit evenwel.

KIEF heeft volgens informant nog een behoorlijke aanhang in "De Vlam". D.SCHILP zal trachten nog vóór zijn vertrek naar Indonesië op 25 Januari 1952, Frits KIEF uit "De Vlam" te verwijderen.

Waarschijnlijk zal KIEF dan zijn aanhang meenemen en een eigen blad gaan uitgeven.

De situatie is thans zo, dat D.SCHILP zeer nauw samenwerkt met het Hoge Commissariaat van de R.I., o.a. met de militaire attaché HARJONO, terwijl anderzijds F.KIEF sterk geporteerd is voor Yoego-Slavië en betrekkingen onderhoudt met de Yoegoslavische Ambassade te 's-Gravenhage. (einde)

Handwritten notes:
 De 14-1-52
 1099
 7653
 15-1099
 7653
 1590
 4

G E H B I M

Verbinding: No.12

6 September 1951.

Doss.no.22/96

Onderwerp: Vertrouwelijk gesprek van de secretaris van het Hoge Commissariaat met leden van de Stichting "Nederland-Indonesië".

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

UITTREKSEL
 No. 1758
 Van 00/1590
 Div. C.M.F.
 Dat. 21-10-51
 Per. 442

00 1590
 21-10-51
 7 SEP 1951
 ACD 117611

Van een goed geïnformeerd persoon is het volgende vernomen:

De secretaris van de plv. Hoge Commissaris van de Republiek Indonesië heeft in een vertrouwelijk gesprek met leden van de Stichting "Nederland-Indonesië" medegedeeld, dat de regering van Indonesië aan het Hoge Commissariaat van Indonesië haar ontevredenheid heeft geuit over de wijze, waarop het Hoge Commissariaat de regering van Indonesië voorlicht over het Japanse vredesverdrag en het standpunt, hetwelk de Nederlandse regering terzake inneemt.

De regering verlangt, aldus de secretaris, goed gedocumenteerde rapporten over deze aangelegenheid en hecht weinig waarde aan alleen maar "krantenknipsels".

De secretaris verzocht aan de stichting "Nederland-Indonesië" om haar bemiddeling in deze kwestie, omdat haar bestuurders beter in staat zijn om hier over van Nederlandse politici inlichtingen te verkrijgen.

De secretaris verklaarde zich (in tegenwoordigheid van DJOENHANA) zelfs bereid voor dat doel aan de Stichting "Nederland-Indonesië" de nodige financiën te verstrekken. (einde)

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 111197

ONAFGEDAAN

1590

111492

112470

108 1590

*Deze teksten
moeten
met de kaart
in de
oplossing
in 10*

Afd./Sect.:

Dat. 9/10

Par.:

Intern. aanwijzingen A C D.

Opzet
M

[Handwritten signature]

MTA

A C D.

Dat.:

Par.:

10/10/10

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1) CAW 14/6 JW

2) CAW 19/6 JW

JW

SC 10 5-7-57

KA gel. t.b. in Dr. Langendam verslag van 10/1

van 11/1

bl. HBID

Heb 1124 fo 09 en rapporten van al enkele maanden oud. Lie in dit verband het nummer in No 111197.

nummer over materiaal van recente datum worden

Ik kan erin niet meer zien en daarom (uit omvangrijke rapporten) zal ik de afkomst daarvan met de afkomst van de Vlaamse groep te behoren van het Koninkrijk Consumenten en te verwijzen naar een rapport dat opgenomen is in het bijgevoegde boek van HBID No 20 maart 1951 no 105394 naar de Regering is gezonden.

Deze terugzendij aan mij CAWI 4/7

~~12/17/17~~

13/7/17

Q

See

3/18/17

RAPPORT VAN KB

Voor HBVD en GAW I

No. 2743

Betr.: D. SCHILP

Handwritten notes:
 112470
 111197
 gel. 20/6
 m. T. de Vries
 g.m. 1/2
 12/7 e.

Onder verwijzing naar het gestelde in rapport No. 2647 dd. 11-6-1951 (Co 111197) doe ik U als bijlage dezes toekomen een tweetal, door D. SCHILP voor het Hoge Commissariaat opgemaakte, rapporten.

Tevens deel ik U mede, dat de derde alinea in het bovenvermelde rapport als niet geschreven dient te worden behandeld.

KB, 28 Juni 1951.

111197 09.7.13

16.322	4.28
09.7.1	09.7.1-09.1
29 JUNI 1951	
ACD/ 112470	

16.383

RAPPORT VAN KB

Voor HBVD en CAW I

No. 2743

Betr.: D. SCHILP

Onder verwijzing naar het gestelde in rapport No. 2647 dd. 11-6-1951 (Co 111197) doe ik U als bijlage dezes toekomen een tweetal, door D. SCHILP voor het Hoge Commissariaat opgemaakte, rapporten.

Tevens deel ik U mede, dat de derde alinea in het bovenvermelde rapport als niet geschreven dient te worden beschouwd.

KB, 28 Juni 1951.

Outaard
4/7 CAW 5

*F. J. J. J. J.
geleden
Ottoman 07.00*

Rapport: Gesprekken met Ambonnezen.

Het bleek niet gemakkelijk uit te vinden, waar de niet-erkende "Republiek der Zuid-Molukken" in Den Haag haar vertegenwoordiging heeft. Het feit dat een blijkbaar hooglopende onenigheid kort geleden tot een soort scheuring leidde en tot publicaties in de pers, waarbij het ont-slag van een aantal functionarissen werd bekend gemaakt, leverde geen hulp op. Want de in verband met deze scheuring in de persberichten ge-noemde namen van de heren LOKOLLO, KAYADOE, TUTUARIMA en Dr. NIKIJULUW, waren in geen telefoon- of adresboek te vinden.

De "Republiek der Zuid-Molukken" bleek haar vertegenwoordiging in een vrij obscuur straatje te hebben, namelijk in de Bazarstraat 50 waar ze een étage heeft. Er is geen pompeus naambord, slechts een bordje van enkele vierkante centimeters bij de bel aangebracht met het opschrift "Zuid-Molukken". Ik had telefonisch om een onderhoud verzocht -het telefoonnummer is 323256- en werd zeer voorkomend ontvangen door de heer WAIRATA, aangezien de heer LOKOLLO, de "gevolmachtigde minister" van de Republiek der Zuid-Molukken, hiet aanwezig was en de heer WAIRATA, naar hij mij mededeelde, speciaal was aangewezen om het contact met de pers te onderhouden.

Er ontwikkelde zich een gesprek, waarbij ik mij voorstelde als vertegenwoordiger der "Persassociatie", het persbureau, dat artikelen en be-schouwingen levert voor diverse provinciale dag- en nieuwsbladen en ook voor een aantal West-Duitse dagbladen.

De heer WAIRATA zeide mij met genoegen ter wille te zijn. Om mij duide-lijk te maken waar het territorium der Republiek der Zuid-Molukken ge-legen is, wees hij mij op de kaart Ambon aan, Boeroe, Ceram, de Kai-eilanden, de Aroe-eilanden, het Tanimba-eiland en verder de eilanden-reeksen van Wetar, Kisar etc., naar hij mij verzekerde honderden eilan-den. Het eiland Amboina telde een 40.000 inwoners en de Zuid-Molukken werden door een half miljoen mensen bewoond.

- Vormen deze mensen ethnologisch een eenheid? vroeg ik.
- De bewoners van deze streken zijn te beschouwen als overgangsrassen tussen de Maleiers en de Melanesiers. Er zijn grote taalverschillen. De bewoners van 2 dorpen bijv., die misschien een 5 KM van elkaar ver-wijderd liggen, spreken niettemin een verschillende taal.
- Is het de Bahasa Indonesia die deze mensen verbindt?
- Inderdaad, maar niet op de wijze, als de Javanen menen de Bahasa te kunnen hanteren. Zij geloven namelijk, dat ze de Bahasa Indonesia buiten het Maleis om kunnen meester worden, met het resultaat, dat zij, omdat zij de Maleise taalregels verwaarlozen, er een raar taaltje van maken.
- Beschouwt Uw republiek zich als in oorlog met de Republiek Indonesië?
- Ja, de Zuid-Molukken zijn formeel in oorlog met de Republiek Indonesië. Onze regering heeft haar zetel op Ceram, het eiland dat feitelijk een bergland is, zonder wegen, waar pantserwagens geen effect kunnen hebben en waar men nog in geen 50 jaar de bevolking zal kunnen paciferen. Ceram was een der laatste eilanden onder de controle der Alfoeren.
- De Alfoeren zijn, als ik het goed begrepen heb, eigenlijk een vrij primitief volk, Is het waar, dat ze nog met pijl en boog schieten?
- Ja, dat is waar. Maar ze hebben vernuftige automatische schietwapenen, die op het beginsel van de boog zijn gebaseerd. Daarmee doden ze herten en als het moet, ook mensen.
- Dat zijn dan zeker een soort booby-traps. Gingen ze daar vroeger de Nederlanders mee te lijf?
- De verhouding van de bewoners der Zuid-Molukken tegenover de Neder-landers was altijd anders dan die tussen de Nederlanders en de Javanen. Wij zijn altijd meer onafhankelijk gezind geweest, de Javanen waren altijd serviel. Ze zijn een slavenvolk. Daarvoor moet U de geschiedenis

van Java maar eens bestuderen. Ze hebben eeuwenlang de nek gebogen voor de despoten, die over hen heersten. En ze kwamen niet in verzet, zelfs als deze heersers het verkozen, alleen maar ter wille van een grill, mensen te doden of te laten doden.

- Uw Volk, de Ambonnezen zal ik maar zeggen, is dus meer zelfstandig, heeft duidelijk uitgesproken sympathieën en antipathieën.

- Inderdaad. Wij laten ons niet trappen en de Hollanders hebben dit altijd wel geweten en ons anders bejegend dan ze tegenover de Javanen gewoon waren.

- Maar het is toch een feit, dat de verhouding tussen de Ambonnezen en de Nederlanders gebaseerd was op de gewilligheid waarmee de Ambonnezen bereid waren voor de Nederlanders te vechten. De Ambonnezen vervulden toch een rol die te vergelijken is bij die van de Zwitsers in de Europese geschiedenis?

- U denkt aan het: "geen geld, geen Zwitsers". Maar het is niet waar, dat de Ambonnezen hulptroepen waren van de Hollanders. Wij staan helemaal niet op het standpunt dat de Nederlanders het recht zouden hebben om over Indonesië te regeren. Wij zijn ook ten volle bereid de Republiek Indonesië te erkennen. En als wij zelfstandig kunnen zijn willen wij van harte graag met de Republiek Indonesië op voet van gelijkheid en vriendschap samenwerken. Wij hebben geenszins een speciale voorkeur voor Nederlanders. Dat is een legende.

- Maar het is dan toch wel een hardnekkige legende. Op de vergadering, waar de heer HAZELHOFF-ROEFZEMA sprak, werd over de Ambonnezen gesproken als over een "christelijk volk". Dat wijst toch wel op een innige verhouding.

- Op Ambon zijn 50% Christenen en 50% Mohammedanen, die in goede samenwerking verkeren. Wij voelen ons in de eerste plaats Ambonnezen.

- Die geen huurlingen willen zijn van de Hollanders?

- Neen, zeker niet. Maximaal is 5% van de Ambonnezen soldaat geweest, nooit meer. Wij Ambonnezen waren onderwijzers, ambtenaren in dienst der particuliere bedrijven. Wij vormden in de Archipel een soort intelligentsie, te vergelijken met die der Sumatranen. Dat is niet onze verdienste, maar de oorzaak ligt in het feit, dat onze geschiedenis niet, als die der Javanen, een slavengeschiedenis is. Ik voelde mij beledigd, toen Mr. VREGENS, 's Lands advocaat, dezer dagen in zijn pleidooi tijdens het befaamde proces, dat wij nu wederom gewonnen hebben, meende te mogen zeggen, dat de Ambonnezen "alleen maar voor soldaten deugden". Niets is minder waar. Wij waren nooit soldaten geworden als de Hollanders onze economie niet kapot gemaakt hadden. Toen konden we niet anders.....

- In welke tijd viel dat feit, dat de Hollanders de economie van de Zuid-Molukken vernietigden?

- Dat was in de tijd der Hongitochten, toen de V.O.C. op last van Jan Pietersz. Coen de kruidnagelbomen bij duizenden heeft laten omhakken. Dat was het begin van onze ellende.

- Niettemin wordt Uw trouw door de eeuwen geprezen?

- Zeker, er is uit eeuwenlange samenwerking een verhouding gekomen, die te vergelijken is bij een verhouding tussen man en vrouw, ook als een der beiden ontrouw werd, nam de ander hem of haar toch weer tot zich. Onze tegenstelling tot de Javanen is groter dan die tot de Hollanders. Hoewel er van begrip voor onze situatie bij veel Nederlanders geen sprake is. Nog dezer dagen vroeg mij een Nederlands journalist of het dan wel mogelijk was, dat wij, de Zuid-Molukken, alleen en onafhankelijk zouden kunnen bestaan. Ik heb geantwoord: "God heeft ons land geschapen en het ons geschonken om er te wonen, en het is niet Zijn bedoeling om er ons uit te laten hongeren". We hebben trouwens altijd een veel hoger levenspeil gehad dan de Javanen.

- Is het waar, dat de christelijke Ambonnezen een grotere welvaart

genieten dan de Mohammedaanse Ambonnezen en dat deze laatste veelal in dienstbetrekking leefden tot de Christelijke Ambonnezen?

- Neen, dat is absoluut niet waar. Want ook de Mohammedaanse Ambonnezen zijn welvarend, ze houden zich met de handel bezig.

- Als ik het goed begrijp was het dan zo, dat U in de samenwerking met de Nederlanders het heil van Indonesië zag?

- Ja zeker, maar we waren niettemin voorstanders van de soevereiniteit van de Indonesische volkeren en dat zijn we nog. Voor een Nederlandse overheersing behoefde naar onze mening geen vrees te bestaan. Dat is in de gegeven internationale situatie immers niet meer mogelijk. Ons ideaal was: de Verenigde Staten van Indonesië. Maar het staatsbestel van Djakja's makelij heeft dit onmogelijk gemaakt.

- Waarom is het onmogelijk, dat de Ambonnezen binnen de Republiek Indonesië loyaal kunnen meewerken? En hoe moet het verklaard worden, dat Uw "Republiek der Zuid-Molukken" juist de steun vindt bij de uiterst rechtse en reactionaire stromingen in Nederland?

- Wij hebben niet alleen steun gezocht bij de kringen, die U als reactionair kwalificeert. We hebben ook toenadering gezocht tot de K.V.F. Ook behoeven we ons geenszins te vereenzelvigen met de politieke groeperingen die hier in Nederland sympathie voor ons koesteren. Wij bevinden ons in oorlog met de Republiek Indonesië. Die heeft delen van ons grondgebied militair bezet, die heeft op Ambon en in enkele plaatsen van Ceram gevangenenkampen ingericht, waar onze mensen gevangen worden gehouden. De Javanen zijn altijd tegen ons geweest, hun grote fout was, dat ze in de Japanse tijd de Ambonnezen niet hebben willen erkennen als Indonesiërs, niettegenstaande er onder de Ambonnezen veel meer slachtoffers van de Japanse terreur vielen dan onder de Javanen.

- Maar is het dan niet zó, dat het aanbod van Uw regering aan Amerika om vliegtuigbases af te staan, door de Republiek Indonesië niet anders kan worden opgevat dan als een voortzetting van de oude positie der Ambonnezen? Zoals in het verleden Ambon in ruil voor zekere voorrechten militaire diensten bewees aan de Nederlanders, zo schijnt het velen toe, dat Ambon nu wederom aan het Westen zijn diensten aanbiedt. Of vergis ik mij hierin?

- In de controverser Rusland-Amerika voelen wij instinctief voor Amerika, zulks met oog op het gevaar van het communisme, dat ook wij duidelijk zien. Voor Indonesië zien wij dit gevaar vooral belichaamd in de Chinezen, want onverschillig of het nu de paranakans betreft -dat zijn de Chinezen, die al geslachten lang in Indonesië gevestigd zijn- dan wel de singkeh's -dat zijn de new-comers- zij hebben zowel cultureel als financieel en politiek een voorsprong. En ze zijn maar al te bereid het oppergezag van MAO TSE TOENG te erkennen. Wij Ambonnezen, hebben een soort onberedeneerde angst voor het communisme, waartegen we vooral confessionele bezwaren hebben.

- U acht het communisme dus een reëel gevaar in Indonesië?

- Ja, en we zien Java als het zwakke punt, als de reeds half gebroken schakel in de keten.

- Maar denkt U dan niet, dat de dagen der Westerse heerschappij over Azië toch reeds geteld zijn? En dat alle pogingen om met geweld die heerschappij, hetzij in Indochina, in Korea, op Formosa, in Indonesië of waar ook ter wereld, slechts zullen uitlopen op versterking van het communisme?

- Ik weet, dat dit de zienswijze is van NEHRU. Maar ondanks al het gezag dat NEHRU bezit, weet toch de hele wereld dat Pakistan sterker is dan India en dat NEHRU het hoofd vol zorgen heeft. Neen, wij zijn van mening, dat de Nederlanders onder generaal SPOOR het destijds hadden kunnen fixen en dat er dan een behoorlijke overgangperiode mogelijk geweest zou zijn om tot een federatief statenverbond in

Indonesië te komen. Maar die mogelijkheid is voorbij.

- Uw zienswijze moet dus wel als pessimistisch worden opgevat?

- Ja, dat zeker. Ik heb een uiterst pessimistische kijk op de ontwikkeling van de eenheidsstaat Indonesië. Ik geef die staat geen lang leven. Zelfs op Java zijn duizenden soldaten, wier enig doel is, het federalistische systeem te herstellen. De eenheidsstaat is geforceerd en het zal onmogelijk blijken dit conglomeraat bijeen te houden.

- Ik mag niet langer op Uw tijd beslag leggen. Uw mededelingen zijn voor mij zeer suggestief, hoewel er natuurlijk nog vele vragen open blijven

- Het zal mij een genoegen zijn U te antwoorden als U bij een volgende gelegenheid nog meer vragen zouwt willen stellen. U belt me maar op voor een afspraak.

- Heel graag, meneer WAIRATA, ik ben U uiterst erkentelijk voor Uw welwillendheid.

Sinds de proclamatie van de Republiek "Maluku Selatang" door Soumokil op 25 April 1950 tot heden toe, is de vertegenwoordiging hiervan in Nederland in handen van mensen uit Zuid-Molukken die reeds lang hun betrekkingen hebben verbroken met het land dat zij vertegenwoordigen. Dr. NIKIJULUW c.s. zijn vanaf hun geboorte tot aan de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië doorgegaan als Nederlanders en niet als Ambonnezen. Maar plotseling na de proclamatie van de "R.M.S." ondergingen zij een metamorfose, en werden zij ware Ambonnezen.

Het is duidelijk dat deze omstandigheden niet aanvaardbaar geacht kunnen worden door rasechte Ambonnezen voor vertegenwoordigers van hun Republiek in het buitenland en in het bijzonder in Nederland. Hun aanwijzing op tijdstip van de proclamatie van SOUMOKIL is te begrijpen, aangezien op dat ogenblik in Nederland geen echte ras-Ambonees aanwezig was, die als zodanig kon optreden, dan wel die genegen is om aangewezen te worden. Na de komst van verschillende personen uit de "R.M.S.", zowel op legale als illegale wijze, verminderde de invloed van NIKIJULUW c.s. Er ontstond in de beginne een klein meningsverschil dat mettertijd groter werd toen de "Stichting Helpt Ambon in Nood" werd opgericht.

De controverse ging tussen NIKIJULUW en LOKOLLO. De Stichting werd door NIKIJULUW opgericht teneinde zich langzamerhand los te kunnen maken van de invloed van de Stichting "Door de eeuwen trouw", welke zich ten doel stelt van de Republiek Maluku Selatang een twaalfde provincie van Nederland te maken. LOKOLLO evenwel is niet geheel afkerig van de steun van "Door de eeuwen trouw". Hij is van mening dat gebruik gemaakt moet worden van de steun van deze laatste stichting alhoewel hij van mening is dat hij het nooit zou tolereren "Maluku Salatang" een provincie van Nederland wordt.

Naar het voorkomt wint LOKOLLO c.s. meer en meer veld, terwijl NIKIJULUW steeds meer invloed verliest. Het bureau van de Zuid-Molukken tracht nu gesteund door de eeuwen trouw ook naast de "Stichting helpt Ambon in Nood" studiebeurzen uit te geven.

Betreffende het standpunt van de beide genoemde personen ten aanzien van de abitoriënten van de Hogescholen die beurzen hebben gehad, moge het volgende worden opgemerkt. LOKOLLO is van mening dat de gewezen beursalen niet in dienst mogen komen van de R.I. NIKIJULUW daarentegen is van mening dat zij in de R.I. moeten infiltreren teneinde op die manier propaganda te kunnen voeren voor de "R.M.S."

De mening als zou NIKIJULUW van de R.M.S. een zelfstandige staat willen maken binnen het kader van de R.I. is niet juist.

Het bureau van de R.Z.M. is thans doende om formulieren uit te geven aan de Ambonnezen om te peilen of de mogelijkheid bestaat paspoorten aan hen uit te reiken, ten behoeve van de Zuid Molukse nationaliteit.

RAPPORT VAN KB

AAN HBVD EN CAW I

No.: 2684

Betr.: H.C.NEDERLAND

4.28
09.01-09.1
11197
c

04.138
09.01.1-09.1
26.322
15 JUNI 1951
ACD/11192

In aansluiting op mijn rapport d.d. 11-6-1951 No.2647 betr. H.C.NEDERLAND (CO11197) kan het volgende worden gerapporteerd:

Een Indon. medewerker heeft een onderhoud gehad met SUTAN SULEIMANSJAH, jongere broer van SJAHRIR. Een door hem opgemaakt verslag van dit onderhoud gaat hierbij:

Ongeveer een maand geleden heeft DJOEMHANA Sutan SULEIMANSJAH ingeschakeld om hem wekelijks een documentatie te geven van de recente berichten met commentaar, inzake de werkzaamheden van het Bureau van de Republiek Zuid Molukken te 's Gravenhage en de gerepatrieerde Ambonezen hier te lande.

Volgens DJOEMHANA deed hij dit verzoek aan SULEIMANSJAH, omdat de desbetreffende afdeling van zijn commissariaat niet goed functioneert. Dit is de afdeling waarin Ignatius SALIM werkt.

SULEIMANSJAH heeft toen de hulp ingeroepen van de heren MICHIELS (het Parool) en de DREEF (Vrij Nederland). (Een andere informant gaf deze naam op als "v.'t REVE").

Deze heren hebben dit werk vrijwillig en con amore op zich genomen. Wekelijks komen ze dan op het Hoge Commissariaat (R.J. van Schimmelpennincklaan 3) bij DJOEMHANA. Om niet zo op te vallen gaat altijd een Indonesiër mee. De eerste keren ging SULEIMANSJAH mee, daarna SOERJADI.

Woensdag 13 Juni j.l. zijn MICHIELS en de DREEF met SULEIMANSJAH naar het H.C. gegaan. Hier heeft de DREEF, die een studiegenoot is van Dr. SUMITRO, met deze laatste ook een onderhoud gehad. Bij z'n gelegenheid worden dan de berichten over de afgelopen week besproken en ook de internationale politiek.

De Republiek Indonesia stelt veel belang in de zaak WESTERLING en Moorjen/POT en wacht met ongeduld, welke stappen de Nederlandse regering terzake zal nemen.

Naar aanleiding van het laatste bericht, dat WESTERLING in Parijs is signaleerd, verwachten MICHIELS en de DREEF, dat hij vandaag of morgen hier in Nederland zal opduiken. Dit hebben ze dan ook DJOEMHANA gezegd.

Volgens SULEIMANSJAH is er nog geen inlichtingen dienst aan het Commissariaat verbonden/(??). Wel heeft een tijdje terug WATHINENA, van de Buitenlandse Dienst getracht er een op te richten, maar het schijnt, dat hij er niet in is geslaagd.

De Javaanse Commissaris van Politie is hier gedetacheerd geweest voor een heel andere zaak, denkkelijk de zaak WESTERLING.

KB, 15 Juni 1951

RAPPORT VAN KBAAN HBVD EN CAW I

No.: 2647

Betr.: H.C. NEDERLAND

11119 E
 on 14/16
 12%

Uit goede bron werd het volgende vernomen:

Nu SCHILP en RIEMENS niet meer optreden als Politiek adviseur van DJOEMHANA, hebben twee andere Nederlanders deze taak overgenomen, hierin bijgestaan door SULEIMAN SHAH, jongere broer van SJAHRIR. De namen van deze personen zijn mij nog niet bekend.

Dezelfde medewerker deelde mede, dat hij enkele maanden geleden een rapport had gelezen op het H.C. afkomstig van SCHILP, houdende het verslag van een onderhoud dat een medewerker van SCHILP had gehad met Dr. NIKIJJULUW in R'dam en met WAIRATA, het zgn. hoofd van de Republiek der Zuid-Molukken in Nederland.

In dit rapport werd ook nog de naam genoemd van een Nederlander. Medewerker meende dat dit een zekere LAWICK VAN PABST uit Wassenaar was, doch is van deze naam in het geheel niet zeker, omdat hij in die tijd geen bijzondere aandacht aan dit rapport besteedde.

Op 18 Juni a.s. geeft DJOEMHANA een diner aan verschillende buitenlandse vertegenwoordigers in Nederland.

Oorspronkelijk zouden worden uitgenodigd: de vertegenwoordigers van Tsjecho-Slowakije, Polen, Cuba, India en BLOM van Buitenlandse Zaken. Om de een of andere reden waren de vertegenwoordigers van Cuba en India verhinderd. In plaats van deze twee zouden dan de Belgische en Russische vertegenwoordigers worden uitgenodigd.

DJOEMHANA voelde niet veel voor de Russische vertegenwoordiger doch wist zijn keuze uit deze twee niet te bepalen. Tenslotte werd er om getossed, waarop Rusland won.

DJOEMHANA zei toen: "wacht nog even met het versturen van de uitnodigingen, want mijn vrouw heeft ook een stem in dit kapittel".

KB, 11 Juni 1951.

Rapport: Gesprekken met Ambonnezen.

Het bleek niet gemakkelijk uit te vinden, waar de niet-erkende "Republiek der Zuid-Molukken" in Den Haag haar vertegenwoordiging heeft. Het feit dat een blijkbaar hooglopende onenigheid kort geleden tot een soort scheuring leidde en tot publicaties in de pers, waarbij het ontslag van een aantal functionarissen werd bekend gemaakt, leverde geen hulp op. Want de in verband met deze scheuring in de persberichten genoemde namen van de heren LOKOLLO, KAYADOE, TUTUARIMA en Dr. NIKIJULOW, waren in geen telefoon- of adresboek te vinden.

De "Republiek der Zuid-Molukken" bleek haar vertegenwoordiging in een vrij obscuur straatje te hebben, namelijk in de Bazarstraat 50 waar ze een étage heeft. Er is geen pompeus neambord, slechts een bordje van enkele vierkante centimeters bij de bel aangebracht met het opschrift "Zuid-Molukken". Ik had telefonisch om een onderhoud verzocht - het telefoonnummer is 323256- en werd zeer voorkomend ontvangen door de heer WAIRATA, aangezien de heer LOKOLLO, de "gevolmachtigde minister" van de Republiek der Zuid-Molukken, niet aanwezig was en de heer WAIRATA, naar hij mij mededeelde, speciaal was aangewezen om het contact met de pers te onderhouden.

Er ontwikkelde zich een gesprek, waarbij ik mij voorstelde als vertegenwoordiger der "Persassociatie", het persbureau, dat artikelen en beschouwingen levert voor diverse provinciale dag- en nieuwsbladen en ook voor een aantal West-Duitse dagbladen.

De heer WAIRATA zeide mij met genoegen ter wille te zijn. Om mij duidelijk te maken waar het territorium der Republiek der Zuid-Molukken gelegen is, wees hij mij op de kaart Ambon aan, Boeroe, Ceram, de Kai-eilanden, de Aroe-eilanden, het Tanimba-eiland en verder de eilandenreeksen van Wetar, Kisar etc., naar hij mij verzekerde honderden eilanden. Het eiland Amboina telde een 40.000 inwoners en de Zuid-Molukken werden door een half miljoen mensen bewoond.

- Vermen deze mensen ethnologisch een eenheid? vroeg ik.

- De bewoners van deze streken zijn te beschouwen als overgangsrassen tussen de Maleiers en de Melanesiers. Er zijn grote taalverschillen. De bewoners van 2 dorpen bijv., die misschien een 5 KM van elkaar verwijderd liggen, spreken niettemin een verschillende taal.

* Is het de Bahasa Indonesia die deze mensen verbindt?

- Inderdaad, maar niet op de wijze, als de Javanen menen de Bahasa te kunnen hanteren. Zij geloven namelijk, dat ze de Bahasa Indonesia buiten het Maleis om kunnen meester worden, met het resultaat, dat zij, omdat zij de Maleise taalregels verwaarlozen, er een raar taaltje van maken.

- Beschouwt Uw republiek zich als in oorlog met de Republiek Indonesië?
- Ja, de Zuid-Molukken zijn formeel in oorlog met de Republiek Indonesië. Onze regering heeft haar zetel op Ceram, het eiland dat feitelijk een bergland is, zonder wegen, waar pantserswagens geen effect kunnen hebben en waar men nog in geen 50 jaar de bevolking zal kunnen paciferen. Ceram was een der laatste eilanden onder de controle der Alfoeren.

- De Alfoeren zijn, als ik het goed begrepen heb, eigenlijk een vrij primitief volk, is het waar, dat ze nog met pijl en boog schieten?

- Ja, dat is waar. Maar ze hebben vernuftige automatische schietwapenen, die op het beginsel van de boog zijn gebaseerd. Daarmee doden ze herten en als het moet, ook mensen.

- Dat zijn dan zeker een soort booby-traps. Gingen ze daar vroeger de Nederlanders mee te lijf?

- De verhouding van de bewoners der Zuid-Molukken tegenover de Nederlanders was altijd anders dan die tussen de Nederlanders en de Javanen. Wij zijn altijd meer onafhankelijk gezind geweest, de Javanen waren altijd serviel. Ze zijn een slavenvolk. Daarvoor moet U de geschiedenis

van Java maar eens bestuderen. Ze hebben eeuwenlang de nek gebogen voor de despoten, die over hen heersten. En ze kwamen niet in verzet, zelfs als deze heersers het verkozen, alleen maar ter wille van een gril, mensen te doden of te laten doden.

- Uw Volk, de Ambonnezen zal ik maar zeggen, is dus meer zelfstandig, heeft duidelijk uitgesproken sympathieën en antipathieën.

- Inderdaad. Wij laten ons niet trappen en de Hollanders hebben dit altijd wel geweten en ons anders bejegend dan ze tegenover de Javanen gewoon waren.

- Maar het is toch een feit, dat de verhouding tussen de Ambonnezen en de Nederlanders gebaseerd was op de gewilligheid waarmee de Ambonnezen bereid waren voor de Nederlanders te vechten. De Ambonnezen vervulden toch een rol die te vergelijken is bij die van de Zwitsers in de Europese geschiedenis?

- U denkt aan het: "geen geld, geen Zwitsers". Maar het is niet waar, dat de Ambonnezen hulptroepen waren van de Hollanders. Wij staan helemaal niet op het standpunt dat de Nederlanders het recht zouden hebben om over Indonesië te regeren. Wij zijn ook ten volle bereid de Republiek Indonesië te erkennen. En als wij zelfstandig kunnen zijn willen wij van harte graag met de Republiek Indonesië op voet van gelijkheid en vriendschap samenwerken. Wij hebben geenszins een speciale voorkeur voor Nederlanders. Dat is een legende.

- Maar het is dan toch wel een hardnekkige legende. Op de vergadering, waar de heer HAZELHOFF-ROELFZEMA sprak, werd over de Ambonnezen gesproken als over een "christelijk volk". Dat wijst toch wel op een innige verhouding.

- Op Ambon zijn 50% Christenen en 50% Mohammedanen, die in goede samenwerking verkeren. Wij voelen ons in de eerste plaats Ambonnezen.

- Die geen huurlingen willen zijn van de Hollanders?

- Neen, zeker niet. Maximaal is 5% van de Ambonnezen soldaat geweest, nooit meer. Wij Ambonnezen waren onderwijzers, ambtenaren in dienst der particuliere bedrijven. Wij vormden in de Archipel een soort intelligentsie, te vergelijken met die der Sumatranen. Dat is niet onze verdienste, maar de oorzaak ligt in het feit, dat onze geschiedenis niet, als die der Javanen, een slavengeschiedenis is. Ik voelde mij beledigd, toen Mr. VEEGENS, 's Lands advocaat, dezer dagen in zijn pleidooi tijdens het befaamde proces, dat wij nu wederom gewonnen hebben, meende te mogen zeggen, dat de Ambonnezen "alleen maar voor soldaten deugden". Niets is minder waar. Wij waren nooit soldaten geworden als de Hollanders onze economie niet kapot gemaakt hadden. Toen konden we niet anders.....

- In welke tijd viel dat feit, dat de Hollanders de economie van de Zuid-Molukken vernietigden?

- Dat was in de tijd der Hongitochten, toen de V.O.C. op last van Jan Pietersz. Coen de kruidnagelbomen bij duizenden heeft laten omhakken. Dat was het begin van onze ellende.

- Niettemin wordt Uw trouw door de eeuwen geprezen?

- Zeker, er is uit eeuwenlange samenwerking een verhouding gekomen, die te vergelijken is bij een verhouding tussen man en vrouw, ook als een der beiden ontrouw werd, nam de ander hem of haar toch weer tot zich. Onze tegenstelling tot de Javanen is groter dan die tot de Hollanders. Hoewel er van begrip voor onze situatie bij veel Nederlanders geen sprake is. Nog dezer dagen vroeg mij een Nederlands journalist of het dan wel mogelijk was, dat wij, de Zuid-Molukken, alleen en onafhankelijk zouden kunnen bestaan. Ik heb geantwoord: "God heeft ons land geschapen en het ons geschonken om er te wonen, en het is niet Zijn bedoeling om er ons uit te laten hongeren". We hebben trouwens altijd een veel hoger levenspeil gehad dan de Javanen.

- Is het waar, dat de christelijke Ambonnezen een grotere welvaart

genieten dan de Mohammedaanse Ambonnezen en dat deze laatste veelal in dienstbetrekking leefden tot de Christelijke Ambonnezen?

- Neen, dat is absoluut niet waar. Want ook de Mohammedaanse Ambonnezen zijn welvarend, ze houden zich met de handel bezig.

- Als ik het goed begrijp was het dan zo, dat U in de samenwerking met de Nederlanders het heil van Indonesië zag?

- Ja zeker, maar we waren niettemin voorstanders van de soevereiniteit van de Indonesische volkeren en dat zijn we nog. Voor een Nederlandse overheersing behoefde naar onze mening geen vrees te bestaan. Dat is in de gegeven internationale situatie immers niet meer mogelijk. Ons ideaal was: de Verenigde Staten van Indonesië. Maar het staatsbestel van Djakja's makelij heeft dit onmogelijk gemaakt.

- Waarom is het onmogelijk, dat de Ambonnezen binnen de Republiek Indonesië loyaal kunnen meewerken? En hoe moet het verklaard worden, dat Uw "Republiek der Zuid-Molukken" juist de steun vindt bij de uiterst rechtse en reactionaire stromingen in Nederland?

- Wij hebben niet alleen steun gezocht bij de kringen, die U als reactionair kwalificeert. We hebben ook toenadering gezocht tot de K.V.P. Ook behoeven we ons geenszins te vereenzelvigen met de politieke groeperingen die hier in Nederland sympathie voor ons koesteren. Wij bevinden ons in oorlog met de Republiek Indonesië. Die heeft delen van ons grondgebied militair bezet, die heeft op Ambon en in enkele plaatsen van Ceram gevangenenkampen ingericht, waar onze mensen gevangen worden gehouden. De Javanen zijn altijd tegen ons geweest, hun grote fout was, dat ze in de Japanse tijd de Ambonnezen niet hebben willen erkennen als Indonesiërs, niettegenstaande er onder de Ambonnezen veel meer slachtoffers van de Japanse terreur vielen dan onder de Javanen.

- Maar is het dan niet zó, dat het aanbod van Uw regering aan Amerika om vliegtuigbases af te staan, door de Republiek Indonesië niet anders kan worden opgevat dan als een voortzetting van de oude positie der Ambonnezen? Zoals in het verleden Ambon in ruil voor zekere voorrechten militaire diensten bewees aan de Nederlanders, zo schijnt het velen toe, dat Ambon nu wederom aan het Westen zijn diensten aanbiedt. Of vergis ik mij hierin?

- In de controverserige Rusland-Amerika voelen wij instinctief voor Amerika, zulks met oog op het gevaar van het communisme, dat ook wij duidelijk zien. Voor Indonesië zien wij dit gevaar vooral belichaamd in de Chinezen, want onverschillig of het nu de paranatans betreft -dat zijn de Chinezen, die al geslachten lang in Indonesië gevestigd zijn- dan wel de singkeh's -dat zijn de new-comers- zij hebben zowel cultureel als financieel en politiek een voorsprong. En ze zijn maar al te bereid het oppergezag van MAO TSE TOENG te erkennen. Wij Ambonnezen, hebben een soort onberedeneerde angst voor het communisme, waartegen we vooral confessionele bezwaren hebben.

- U acht het communisme dus een reëel gevaar in Indonesië?

- Ja, en we zien Java als het zwakke punt, als de reeds half gebroken schakel in de keten.

- Maar denkt U dan niet, dat de dagen der Westerse heerschappij over Azië toch reeds geteld zijn? En dat alle pogingen om met geweld die heerschappij, hetzij in Indochina, in Korea, op Formosa, in Indonesië of waar ook ter wereld, slechts zullen uitlopen op versterking van het communisme?

- Ik weet, dat dit de zienswijze is van NEHRU. Maar ondanks al het gezag dat NEHRU bezit, weet toch de hele wereld dat Pakistan sterker is dan India en dat NEHRU het hoofd vol zorgen heeft. Neen, wij zijn van mening, dat de Nederlanders onder generaal SPOOR het destijds hadden kunnen fixen en dat er dan een behoorlijke overgangperiode mogelijk geweest zou zijn om tot een federatief statenverbond in

Indonesië te komen. Maar die mogelijkheid is voorbij.

- Uw zienswijze moet dus wel als pessimistisch worden opgevat?

- Ja, dat zeker. Ik heb een uiterst pessimistische kijk op de ontwikkeling van de eenheidsstaat Indonesië. Ik geef die staat geen lang leven. Zelfs op Java zijn duizenden soldaten, wier enig doel is, het federalistische systeem te herstellen. De eenheidsstaat is geforceerd en het zal onmogelijk blijken dit conglomeraat bijeen te houden.

- Ik mag niet langer op Uw tijd beslag leggen. Uw mededelingen zijn voor mij zeer suggestief, hoewel er natuurlijk nog vele vragen open blijven

- Het zal mij een genoegen zijn U te antwoorden als U bij een volgende gelegenheid nog meer vragen zoudt willen stellen. U belt me maar op voor een afspraak.

- Heel graag, meneer WAIRATA, ik ben U uiterst erkentelijk voor Uw welwillendheid.

AFSCHRIJF

Sinds de proclamatie van de Republiek "Maluku Selatang" door Soumokil op 25 April 1950 tot heden toe, is de vertegenwoordiging hiervan in Nederland in handen van mensen uit Zuid-Molukken die reeds lang hun betrekkingen hebben verbroken met het land dat zij vertegenwoordigen. Dr. NIKIJULUW c.s. zijn vanaf hun geboorte tot aan de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië doorgegaan als Nederlanders en niet als Ambonnezen. Maar plotseling na de proclamatie van de "R.M.S." ondergingen zij een metamorfose, en werden zij ware Ambonnezen.

Het is duidelijk dat deze omstandigheden niet aanvaardbaar geacht kunnen worden door rasechte Ambonnezen voor vertegenwoordigers van hun Republiek in het buitenland en in het bijzonder in Nederland. Hun aanwijzing op tijdstip van de proclamatie van SOUMOKIL is te begrijpen, aangezien op dat ogenblik in Nederland geen echte ras-Ambonees aanwezig was, die als zodanig kon optreden, dan wel die genegen is om aangewezen te worden. Na de komst van verschillende personen uit de "R.M.S.", zowel op legale als illegale wijze, verminderde de invloed van NIKIJULUW c.s. Er ontstond in de beginne een klein meningsverschil dat mettertijd groter werd toen de "Stichting Helpt Ambon in Nood" werd opgericht.

De controverse ging tussen NIKIJULUW en LOKOLLO. De Stichting werd door NIKIJULUW opgericht teneinde zich langzamerhand los te kunnen maken van de invloed van de Stichting "Door de eeuwen trouw", welke zich ten doel stelt van de Republiek Maluku Selatang een twaalfde provincie van Nederland te maken. LOKOLLO evenwel is niet geheel afkerig van de steun van "Door de eeuwen trouw". Hij is van mening dat gebruik gemaakt moet worden van de steun van deze laatste stichting alhoewel hij van mening is dat hij het nooit zou tolereren "Maluku Selatang" een provincie van Nederland wordt.

Naar het voorkomt wint LOKOLLO c.s. meer en meer veld, terwijl NIKIJULUW steeds meer invloed verliest. Het bureau van de Zuid-Molukken tracht nu gesteund door de eeuwen trouw ook naast de "Stichting helpt Ambon in Nood" studiebeurzen uit te geven.

Betreffende het standpunt van de beide genoemde personen ten aanzien van de abitorienten van de Hogescholen die beurzen hebben gehad, moge het volgende worden opgemerkt. LOKOLLO is van mening dat de gewezen beursalen niet in dienst mogen komen van de R.I. NIKIJULUW daarentegen is van mening dat zij in de R.I. moeten infiltreren teneinde op die manier propaganda te kunnen voeren voor de "R.M.S."

De mening als zou NIKIJULUW van de R.M.S. een zelfstandige staat willen maken binnen het kader van de R.I. is niet juist.

Het bureau van de R.Z.M. is thans doende om formulieren uit te geven aan de Ambonnezen om te peilen of de mogelijkheid bestaat paspoorten aan hen uit te reiken, ten behoeve van de Zuid Molukse nationaliteit.

RAPPORT VAN KB

AAN HBVD EN CAW I

No.: 2647

Betr.: H.C. NEDERLAND

06.322 09/71	06.383
12 JUNI 1951	
ACD/111197	

Uit goede bron werd het volgende vernomen:

*Dr. met
jean*

NUNSCHELP en RIEMENS niet meer optreden als Politiek adviseur van DJOEMHANA, hebben twee andere Nederlanders deze taak overgenomen, hierin bijgestaan door SULEIMAN SHAH, jongere broer van SJAHRIR. De namen van deze personen zijn mij nog niet bekend.

K

~~Dezelfde medewerker deelde mede, dat hij enkele maanden geleden een rapport had gelezen op het H.C. afkomstig van SCHELP, houdende het verslag van een onderhoud dat een medewerker van SCHELP had gehad met Dr. NIKIJJULOW in R'dam en met WAIRATA, het zgn. hoofd van de Republiek der Zuid-Molukken in Nederland.~~

In dit rapport werd ook nog de naam genoemd van een Nederlander. Medewerker meende dat dit een zekere LAWICK VAN PABST uit Wassenaar was, doch is van deze naam in het geheel niet zeker, omdat hij in die tijd geen bijzondere aandacht aan dit rapport besteedde.

Op 18 Juni a.s. geeft DJOEMHANA een diner aan verschillende buitenlandse vertegenwoordigers in Nederland.

Oorspronkelijk zouden worden uitgenodigd: de vertegenwoordigers van Tsjecho-Slowakije, Polen, Cuba, India en BLOM van Buitenlandse Zaken. Om de een of andere reden waren de vertegenwoordigers van Cuba en India verhinderd. In plaats van deze twee zouden dan de Belgische en Russische vertegenwoordigers worden uitgenodigd.

DJOEMHANA voelde niet veel voor de Russische vertegenwoordiger doch wist zijn keuze uit deze twee niet te bepalen. Tenslotte werd er om getossed, waarop Rusland won.

DJOEMHANA zei toen: "wacht nog even met het versturen van de uitnodigingen, want mijn vrouw heeft ook een stem in dit kapittel".

KB, 11 Juni 1951.

82 1590

06.232
09.01-4.25
08.2
09.1-09.71

B E E E F M

18 Mei 1951.

6.61 06.393

Verbinding: No. 12
Doss. 22/19
Onderwerp: Stichting "Nederland-Indonesië"
Datum ontvangst bericht: ---
Betrouwbaarheidsverlichting: betrouwbaar
Voorzitter: ---
Tevens bevestigd door: ---
Medewerkende instanties: ---
Ondernummer: ---

BITTREKSEL
Uit: DD 2758
Voor: DD 1590
o.g.v.: E.A.W.J.
Dat.: 22-8-51
Par.: 6

06.35
09.1-09.71
18 MEI 1951
ACD/109545

*op de
aan
clausuur*

*Ho
op*

X I X I - I

*afgehoort
in 9D
1008
in
PA1000*

Van een informant werd het volgende vernomen:
Het commercieel bureau van de Stichting "Nederland-Indonesië" heeft o.m. een transactie van klamboes tot stand gebracht. Deze klamboes werden geleverd door een Amsterdamse firma aan de Indonesische Regering. Deze transactie leverde de Stichting als tussenpersoon een bedrag op van pln. f.80.000,--.
Hoewel de baten van de Stichting aanzienlijk zijn, blinkt het saldo aanmerkelijk.
Zo ontving "De Vlaam" reeds tweemaal f.5000,--
SCHILP en RIEMENS namen ieder voor zich f.15.000,-- op, terwijl zij tevens een maandsalaris ontvangen van f.500,--.
SCHILP en RIEMENS vertrokken op 10 Mei 1951 naar Indonesië met het doel aldaar een bijkantoor van de Stichting op te richten. Voor dit doel werd uit de kas van de Stichting f.12.000,-- opgenomen.
De bekende G. VAN HET REVE, MICHELS en Nico DE WILT stellen iedere week een politiek verslag samen ten behoeve van het Hoge Commissariaat, terwijl daarbij wordt gevoegd een economisch verslag van een zekere ROBIN, gewezen journalist van "Het Parool" te Utrecht.
Deze vier personen ontvangen van de Stichting voor hun werkzaamheden per maand respectievelijk f.100,-- , f.100,-- , f.200,-- en f.240,--.
Van Indonesische zijde wordt er op aangedrongen, dat van het commercieel bureau van de Stichting een zellstandige N.V. wordt gemaakt. (einde)

opbrengst o.k.

Verbinding : 13
No. 964 - 51.

A'duin ^{6.141.2} ^{09.71}
^{01.262-09.71} ^{01.262-6.142.2}

13 Maart 1951. ^{021 1540}

Onderwerp : SOERJADI c.s.
Betrouwbaarheid berichtgever : betrouwbaar
Waardering bericht : betrouwbaar.
Medewerkende instanties : geen.
Ondernomen acties : geen.

^{2.8} ^{2.8}
^{09.71} ^{09.71-06.241}
^{09.1}
^{06.212.4-09.71}
^{Co 105176}

15 MRT 1951
ACD/105394

105390 *afschrijven PD Schiep. Riemens en Surjahi (Indon. aenzering)* *schiedt is vanzelf d*

Vernomen werd, dat op de bijeenkomst van de "Derde-Macht" (Vlam-groep) in "De Roode Leeuw" te Amsterdam op 8 Maart 1951 - zie het dezz. schrijven No. 963-16-51 van 13 Maart 1951 - een gesprek heeft plaats gevonden tussen de bij U bekende SOERJADI, geboren 2-10-1920 te Modjo-dadi, Djombang, en Dirk SCHILP, geboren 11-10-1893 te Haarlem.

Uit dit gesprek is gebleken, dat SOERJADI in zeer nauw contact staat met de waarnemend Indonesische Hoge Commissaris DJUMHANA en tevens met genoemde SCHILP en met de bij U bekende Johannes, Wilhelmus, Elizabethus RIEMENS, geboren 23-11-1918 te Hilligersberg.

Het eerste gedeelte van het gesprek liep nl. over de bemiddeling welke SOERJADI zou verlenen voor het sluiten van verschillende handels-transacties tussen de Indonesische regering enerzijds en de Stichting "Nederland-Indonesië" (lees: SCHILP-RIEMENS) anderzijds.

Uitvoerig werd gesproken over een transactie betreffende de aankoop van spijkers in West Duitsland voor de Indonesische regering. De onkosten, welke SOERJADI zou maken bij zijn "bemiddeling" kon hij bij RIEMENS declareren.

Vervolgens bespraken SOERJADI en SCHILP de ongewenste infiltratie van bepaalde Nederlanders in Indonesië. Het was SOERJADI bekend, dat nog kortgeleden een Nederlander in Indonesië was binnengekomen met het doel daar inlichtingen te verkrijgen voor de Nederlandse regering. De naam van deze Nederlander werd door SOERJADI niet genoemd.

SCHILP antwoordde hierop, dat het hem bekend was, dat een zekere VAN DEN BERG, die bij hem, SCHILP, op de "zwarte lijst" voorkwam, als spion voor Nederland in Indonesië werkzaam was. Hij, SCHILP, had dit reeds aan de waarnemend Indonesische Hoge Commissaris DJUMHANA doorgegeven, die op zijn beurt deze gegevens aan de Indonesische regering had geseind. Verder had SCHILP aan DJUMHANA voorgesteld om een mannetje van "zijn groep" in Indonesië te detacheren, die dan de Indonesische regering kon inlichten over de antecedenten van Nederlanders die naar Indonesië gingen. DJUMHANA had hierop - volgens SCHILP - geantwoord, dat hij helaas niet over de nodige volmachten en fondsen beschikte om dit te kunnen bekostigen.

SOERJADI zou hierop gezegd hebben, dat DJUMHANA over een geheime kas beschikte, waaruit dergelijke bijzonderheden juist werden bestreden.

Aan het slot van dit gesprek maakte SCHILP met SOERJADI de afspraak om dit nogmaals - zo spoedig mogelijk - met DJUMHANA op te nemen, met de bedoeling, dat SCHILP zeggenschap zal krijgen in de uitzending van Nederlanders naar Indonesië en daarmee "ongewenste infiltratie" te voorkomen. Einde.

OP KAART
ACD/4C
DAT: 19-6-51
PAR: /hr

105393
H. H. H.
105390

UITTREKSEL

Uit : OD 1758

Naam: STICHTING "NEDERLAND-INDONESIE".

Voor : OD 1590

Naam: SAMENWERKING R.I.-DE VLAM.

Ag. nr: 105053

Afz. : Min.v.Buitenl.Zaken.

Datum: 7-3-51.

Aard van het stuk: Betreft: Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst.

VERWIJZING:

Zie St.no.105052 } OD 1758.
105053 }

Uitgetr. door: LJ.

Op aanwijzing van: B IV.

Datum: 6-9-51.

17 Februari 51

21 FEB 1951

C. 102709

CAW/I, TA.4.
66nZEER GEHEIMDuits-Indonesische
Voorlichtingsdienst

UITGEBOEKT

Met verwijzing naar mijn geheim schrijven van 17 Januari j.l., no.100155, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden copie van een schrijven van John A.W. LUDOLPHI te Bremen van 29 Januari j.l., gericht aan de Stichting "Nederland-Indonesië" (D.Schilp, Nassaukade 145 te Amsterdam).

Naar verluidt zou Ludolphi voorzitter zijn van de Stichting "Duitsland-Indonesië".

De persoon van F.van der SLOOT, N.Z.Voorburgwal 96 te Amsterdam, wiens stempel op de brief van Ludolphi is afgedrukt, heeft zijn kantoor en outillage ter beschikking gesteld van de Stichtingen "Nederland-Indonesië" en "Duitsland-Indonesië" en zich verder bereid getoond de salarissen van het personeel te financieren.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

f 24/2
Mr H.W.Felderhof

Aan Zijne Excellentie
de Minister v.Buitenlandse Zaken,
te
's-GR A V E N H A G E.

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

Doss.22/75

Onderwerp: Stichting "Duitsland-Indonesië"

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen acties:---

12 Februari 1951.

09.71 / 09.23 / 01.262-09.71 / 01.383 / 06.384 / 09.23

6.611.2	6.611
01.262-09.23	03.2
12 FEB 1951	
ACD/102709	

OP RAAR
ACD/4C
DAI:15-3-51
PAR: 4

Schubbe in samenvatting

ca 10.15.11 - 102095

*Asses later
indonesië
van de heer Sloot*

Ten vervoelge op dezerzijds schrijven Doss.22/74 d.a. 27 Januari 1951 betreffende de opricthing van een sticthing "Duitsland-Indonesië", wordt hierbij toegezonden photocopie van een brief, waarin o.a. over deze aangelegenheid is geschreven.

F.VAN DER SLOOT, wiens naam en adres als stempel voorkomen op bedoelde brief, aidus berichtgever, is een goede relatie van J.A.W.LUDOLPHI, de voorzitter van de sticthing "Duitsland-Indonesië".

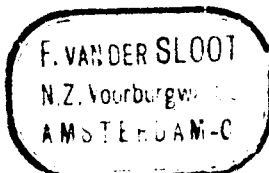
VAN DER SLOOT stelde aan de Sticthingen "Nederland-Indonesië" en "Duitsland-Indonesië" zijn kantoren en outillage ter beschikking en hij toonde zich bereid de salarissen van het personeel te financieren. (einde)

3

JOHN A. W. LUDOLPHI

IMPORT - EXPORT

Bankkonto Disconto Bank, Bremen
Postkreditkonto: Hamburg 93106
Telegrammadresse: Jonew
Booking Code 2nd Edition

Ⓢ BREMEN, 29. Januar 1951.

Baumwollbörse L/Ed.-
Postfach 1104
Fernsprecher 25450 u. 25446

FOTO
No. 3534

An die

Stichting Nederland-Indonesie

z.Hd.v.Herrn D. Schily

Amsterdam W. / Holland

Nassaukade 145.

Ich nehme höflichst Bezug auf die Unterredung am 24. ds. Mts. mit Ihnen im Beisein der nachfolgenden Herren: Soeleinansjok, G. v. het Reve, Dr. Kettelhake, S. Spaan und J. W. E. Riemens. Wir haben anlässlich dieser Besprechung eingehend die Möglichkeiten erörtert, wie wir jetzt in Kürze zu positiven Resultaten nicht nur mit der Stichting Nederland-Indonesie kommen können, sondern auch mit der noch zu gründenden Stichting Deutschland-Indonesien.

Ich habe Ihnen mitgeteilt, daß die deutschen Firmen, und zwar nicht nur die Im- und Exporteure, sondern auch die deutschen Fabriken sehr stark an dem Handel mit Indonesien interessiert sind und nichts lieber sähen, als wenn dieser Handel sich so schnell wie möglich ausbreiten würde, um zu einem regelmäßigen Warenaustausch zu kommen, denn gerade Deutschland und Indonesien sind zwei Länder, die sich für einen regelmäßigen Warenaustausch sehr gut ergänzen, da auf der einen Seite Deutschland das große Industrieland ist, welches alle Industrieprodukte nach Indonesien liefern kann, die in Indonesien gesucht werden, und auf der anderen Seite die indonesischen Produkte nicht nur für die Fabrikation sondern auch für den Verbrauch in Deutschland ganz besonders gesucht werden.

Was an Importartikeln aus Indonesien in erster Linie infrage käme, wäre Zinn, Kopra, Kaffee, Tee, Zucker, Erdnüsse, Rotang, Cassia Vera, Gewürze, Perlmutterchalen, Kopal und Dammar u.s.w.. Wir könnten nicht nur alle möglichen Industrieprodukte aus Deutschland liefern, sondern auch Maschinen, die für den Aufbau der eigenen Industrie in Indonesien gebraucht werden können.

Es ist jetzt zwischen Deutschland und Indonesien der neue Handelsvertrag paraphiert worden, der noch auf seine Ratifizierung wartet. Sie schlugen mir vor, eine ähnliche Stichting, wie sie in Holland für Nederland-Indonesie besteht, jetzt in Deutschland für Deutschland-Indonesien zu errichten und dafür die interessierten Firmen heranzuziehen und zu veranlassen, Mitglied dieser Stichting zu werden, um dann zu versuchen, über diese neue Stichting in erster Linie den Handel mit Indonesien zu leiten.

Meine Firma ist prinzipiell bereit, wie Ihnen auch mitgeteilt, diese Organisation für Deutschland auf sich zu nehmen und hierfür auch andere interessierte Firmen mit heranzuziehen. Ich möchte ausdrücklich hervorheben, daß diese Arbeit für die neue Stichting auf rein kaufmännischer Grundlage im Rahmen der offiziell fest-

gelegten Bedingungen lt. Handelsvertrag erfolgen würde, um die bestehenden Handelsbeziehungen zwischen Deutschland und Indonesien auszubauen und zu helfen, dieselben zu festigen, ohne daß hierbei evtl. politische Interessen mitspielen oder hierin jemals aufkommen dürfen. Wir sind Kaufleute, die ohne irgendwelche Politik lediglich normale Handelsgeschäfte zu machen wünschen.

Wir sind bereit, mit der Arbeit zu beginnen, sobald wir irgendwelche festen Propositionen in der Hand haben oder aber irgendwelche Beweise besitzen, daß auch in der Tat in Zukunft der Handel zwischen Deutschland und Indonesien über diese neue Organisation in erster Linie geleitet werden wird. Sie teilten mir mit, daß der indonesische Wirtschafts-Minister Seemitro Ihnen erklärt habe, daß die Stichting Nederland-Indonesie und die neue Organisation in Deutschland bei allen Geschäften in Zukunft den Vorzug haben wird gegenüber allen Angeboten anderer Firmen, falls die Stichting auf dieselben Bedingungen und Preise eingehen kann, die Indonesien von anderer Seite angeboten werden, d. h. daß wir in jeder Beziehung konkurrenzfähig sein müssen.

Wir können Ihnen die Versicherung geben, daß die Frage der Konkurrenzfähigkeit unsererseits von vornherein feststeht; wir können aber nicht für unsere Firma verantworten, daß wir aufgrund dieser Aussage schon Reklame für die neu zu gründende Stichting machen, indem wir, ohne irgendwas in der Hand zu haben, versuchen, andere Firmen zu uns herauszuziehen, um mit uns zusammen die Stichting aufzubauen, denn ein Kaufmann wirft keinen alten Schuh weg, bevor er nicht einen neuen hat. Hiermit will ich sagen, daß wir uns nicht allein auf die Stichting basieren bzw. nur über die Stichting arbeiten können, wenn wir nicht wissen, daß hieraus auch tatsächlich Geschäfte resultieren, wenn auf der anderen Seite noch immer die Möglichkeit da ist, über die alten holländischen Firmen, die den Handel mit Indonesien seit Jahrzehnten betreiben, Geschäfte abzuschließen. Stellen Sie sich doch bitte vor, in welche Lage wir kommen würden, wenn wir, nachdem wir die Firmen für die neue Stichting herangezogen haben, keine Geschäfte mit Indonesien abschließen würden, und es diesen Firmen durch Eintritt zu unserer Stichting verwehrt werden wäre, über andere Kanäle ihre Geschäfte mit Indonesien abzuschließen. Dieses Risiko können und dürfen wir nicht laufen, wenn wir nicht leichtfertig handeln wollen. Dieses ist weder in Ihrem noch in unserem Interesse.

Ich habe Ihnen deshalb den Vorschlag gemacht, den Aufbau der Stichting Deutschland-Indonesien sofort in Angriff zu nehmen, wenn ich den anderen Firmen gegenüber mit voller Überzeugung aufgrund meiner Erfahrungen den Standpunkt vertreten kann, daß in Zukunft diese Stichting die Geschäfte zwischen Indonesien und Deutschland macht und abwickelt. Ich habe Ihnen vorgeschlagen, ganz klein und bescheiden für dieses Jahr im Rahmen des neuen Handelsvertrages nur 1% des Betrages von hfl. 244.000.000.-- über die neue Stichting an effektiven Geschäften zu machen. Wenn ich diese Geschäfte mit Indonesien gemacht habe, kann ich nach außen hin den Beweis antreten, daß diese neue Stichting eine

Existenzberechtigung hat und man auch indonesischerseits wirklich bereit und gewillt ist, diese neue Stichting zu fördern. Um die Beweise zu sammeln, habe ich Ihnen weiterhin vorgeschlagen, für den Anfang meine Firma für diese ersten Geschäfte zur Verfügung zu stellen, und zwar für den Import der indonesischen Produkte und für den Export der deutschen Artikel nach Indonesien, und ich überlasse es Ihnen, ob diese Geschäfte in meinem obigen Firmenamen durchgeführt werden sollen oder bereits im Namen der Stichting Deutschland-Indonesien. Nur so - nachdem ich selbst eigene Erfahrungen gesammelt habe, wobei ich persönlich davon überzeugt bin, daß sie positiv sein werden - kann ich es verantworten, hierfür auch die nötigen anderen interessierten Firmen heranzusuchen und zusammenzukuppeln.

Wie mit Ihnen verabredet, haben Sie das Recht, diesen Brief bei Ihren Verhandlungen mit Sr. Exz. Soemitro in Djakarta zu gebrauchen, und ich bin davon überzeugt, daß er für unseren Standpunkt volles Verständnis haben wird, denn schließlich soll es sich ja bei dieser Stichting um ein reines Privatunternehmen handeln.

Sie teilten mir mit, daß Sie bereits diverse Anfragen aus Indonesien für die Beschaffung von Offerten für verschiedene Maschinen vorliegen haben, und wollten Sie mir diese zugehen lassen, damit ich dafür sorgen kann, daß Ihnen entsprechende Angebote unterbreitet werden.

Ich möchte unter Bezugnahme auf die augenblickliche Weltlage auf dem Metallmarkt auf das folgende hinweisen:

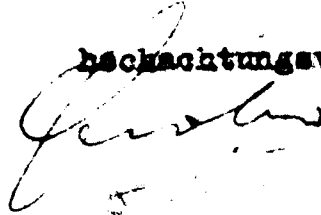
Es ist für die Lieferanten heute praktisch unmöglich, irgendwelche Offerten zu festen Preisen abzugeben, da die Metallpreise heute in aufwärts steigender Tendenz großen Schwankungen unterworfen sind und es meiner Firma heute unmöglich ist, wirklich richtig zu kalkulieren, da sie nicht weiß, welche Preise sie für die Metalle zur Fabrikation der zu liefernden Maschinen oder Artikel anlegen muß. Deshalb wäre es am zweckmäßigsten, falls Sie es aufgrund Ihrer Vertrauensposition erreichen können, bei der indonesischen Regierung oder den dortigen Einkaufsgesellschaften oder Firmen durchsudrücken, daß man Ihnen Vertrauensaufträge für bestimmte Maschinen bzw. Industrieprodukte überschreibt. Mit diesen Vertrauensaufträgen in der Hand würde man dann eine bestmögliche Rindeckung vernehmen, wobei natürlich Voraussetzung ist, daß es Ihren Vertrauensleuten offen steht, jederseits die Richtigkeit der Ausführung der Aufträge zu überwachen, d. h. daß ein Attest der Stichting Nederland-Indonesien bzw. der Stichting Deutschland-Indonesien für die indonesische Regierung genügt, um sie davon zu überzeugen, daß die erteilten Aufträge in jeder Weise korrekt, anständig und preislich richtig zur Ausführung gelangen. Dieses wäre auch ein Punkt, der zu erwägen wäre für allgemeine Kontrakte mit Indonesien, daß die Stichting gegen eine näher festzusetzende Vergütung berechtigt ist, Atteste für Ankünfte und Lieferungen zu erteilen, und sind diese Atteste dann natürlich ohne weiteres von Indonesien anzuerkennen.

- 4 -

Ich erwarte gern Ihren weiteren Bericht und stehe Ihnen jederzeit beratend weiter zur Verfügung.

Ich empfehle mich Ihnen

beachtungsvoll

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'G. ...', is written over the typed word 'beachtungsvoll'.

JOHN A. W. LUDOLPHI

IMPORT - EXPORT

Bankkonto: Disconto Bank, Bremen
Postcheckkonto: Hamburg 93106
Telegrammadresse: Jonaw
Buenings Code 2nd Edition

③ BREMEN, 29. Januar 1951.

Baumwollbörse I/Ed.-
Postfach 1104
Fernsprecher 26450 u. 25646

An die

Stichting Nederland-Indonesie

z.Hd.v.Herrn D. Schilp

Amsterdam W. / Holland

Nassaukade 145.

Ich nehme höflichst Bezug auf die Unterredung am 24. ds. Mts. mit Ihnen im Beisein der nachfolgenden Herren: Soeleimansjök, G. v. het Reve, Dr. Kettelhake, S. Spaan und J. W. E. Riemens. Wir haben anlässlich dieser Besprechung eingehend die Möglichkeiten erörtert, wie wir jetzt in Kürze zu positiven Resultaten nicht nur mit der Stichting Nederland-Indonesie kommen können, sondern auch mit der noch zu gründenden Stichting Deutschland-Indonesien.

Ich habe Ihnen mitgeteilt, daß die deutschen Firmen, und zwar nicht nur die Im- und Exporteure, sondern auch die deutschen Fabriken sehr stark an dem Handel mit Indonesien interessiert sind und nichts lieber sähen, als wenn dieser Handel sich so schnell wie möglich ausbreiten würde, um zu einem regelmäßigen Warenaustausch zu kommen, denn gerade Deutschland und Indonesien sind zwei Länder, die sich für einen regelmäßigen Warenaustausch sehr gut ergänzen, da auf der einen Seite Deutschland das große Industrieland ist, welches alle Industrieprodukte nach Indonesien liefern kann, die in Indonesien gesucht werden, und auf der anderen Seite die indonesischen Produkte nicht nur für die Fabrikation sondern auch für den Verbrauch in Deutschland ganz besonders gesucht werden.

Was an Importartikeln aus Indonesien in erster Linie infrage käme, wäre Zinn, Kopra, Kaffee, Tee, Zucker, Erdnüsse, Rotang, Cassia Vera, Gewürze, Perlmutterchalen, Kopal und Dammar u.s.w.. Wir könnten nicht nur alle möglichen Industrieprodukte aus Deutschland liefern, sondern auch Maschinen, die für den Aufbau der eigenen Industrie in Indonesien gebraucht werden können.

Es ist jetzt zwischen Deutschland und Indonesien der neue Handelsvertrag paraphiert worden, der noch auf seine Ratifizierung wartet. Sie schlugen mir vor, eine ähnliche Stichting, wie sie in Holland für Nederland-Indonesie besteht, jetzt in Deutschland für Deutschland-Indonesien zu errichten und dafür die interessierten Firmen heranzuziehen und zu veranlassen, Mitglied dieser Stichting zu werden, um dann zu versuchen, über diese neue Stichting in erster Linie den Handel mit Indonesien zu leiten.

Meine Firma ist prinzipiell bereit, wie Ihnen auch mitgeteilt, diese Organisation für Deutschland auf sich zu nehmen und hierfür auch andere interessierte Firmen mit heranzuziehen. Ich möchte ausdrücklich hervorheben, daß diese Arbeit für die neue Stichting auf rein kaufmännischer Grundlage im Rahmen der offiziell fest-

gelegten Bedingungen lt. Handelsvertrag erfolgen würde, um die bestehenden Handelsbeziehungen zwischen Deutschland und Indonesien auszubauen und zu helfen, dieselben zu festigen, ohne daß hierbei evtl. politische Interessen mitspielen oder hierin jemals aufkommen dürfen. Wir sind Kaufleute, die ohne irgendwelche Politik lediglich normale Handelsgeschäfte zu machen wünschen.

Wir sind bereit, mit der Arbeit zu beginnen, sobald wir irgendwelche festen Propositionen in der Hand haben oder aber irgendwelche Beweise besitzen, daß auch in der Tat in Zukunft der Handel zwischen Deutschland und Indonesien über diese neue Organisation in erster Linie geleitet werden wird. Sie teilten mir mit, daß der indonesische Wirtschafts-Minister Seemitro Ihnen erklärt habe, daß die Stichting Nederland-Indonesie und die neue Organisation in Deutschland bei allen Geschäften in Zukunft den Vorrang haben wird gegenüber allen Angeboten anderer Firmen, falls die Stichting auf dieselben Bedingungen und Preise eingehen kann, die Indonesien von anderer Seite angeboten werden, d. h. daß wir in jeder Beziehung konkurrenzfähig sein müssen.

Wir können Ihnen die Versicherung geben, daß die Frage der Konkurrenzfähigkeit unsererseits von vornherein feststeht; wir können aber nicht für unsere Firma verantworten, daß wir aufgrund dieser Zusage schon Reklame für die neu zu gründende Stichting machen, indem wir, ohne irgendetwas in der Hand zu haben, versuchen, andere Firmen zu uns heranzuziehen, um mit uns zusammen die Stichting aufzubauen, denn ein Kaufmann wirft keinen alten Schuh weg, bevor er nicht einen neuen hat. Hiermit will ich sagen, daß wir uns nicht allein auf die Stichting basieren bzw. nur über die Stichting arbeiten können, wenn wir nicht wissen, daß hieraus auch tatsächlich Geschäfte resultieren, wenn auf der anderen Seite noch immer die Möglichkeit da ist, über die alten holländischen Firmen, die den Handel mit Indonesien seit Jahrzehnten betreiben, Geschäfte abzuschließen. Stellen Sie sich doch bitte vor, in welche Lage wir kommen würden, wenn wir, nachdem wir die Firmen für die neue Stichting herangesogen haben, keine Geschäfte mit Indonesien abschließen würden, und es diesen Firmen durch Eintritt zu unserer Stichting verwehrt werden wäre, über andere Kanäle ihre Geschäfte mit Indonesien abzuschließen. Dieses Risiko können und dürfen wir nicht laufen, wenn wir nicht leichtfertig handeln wollen. Dieses ist weder in Ihrem noch in unserem Interesse.

Ich habe Ihnen deshalb den Vorschlag gemacht, den Aufbau der Stichting Deutschland-Indonesien sofort in Angriff zu nehmen, wenn ich den anderen Firmen gegenüber mit voller Überzeugung aufgrund meiner Erfahrungen den Standpunkt vertreten kann, daß in Zukunft diese Stichting die Geschäfte zwischen Indonesien und Deutschland macht und abwickelt. Ich habe Ihnen vorgeschlagen, ganz klein und bescheiden für dieses Jahr im Rahmen des neuen Handelsvertrages nur 1% des Betrages von hfl. 244.000.000.-- über die neue Stichting an effektiven Geschäften zu machen. Wenn ich diese Geschäfte mit Indonesien gemacht habe, kann ich nach außen hin den Beweis antreten, daß diese neue Stichting eine

Existenzberechtigung hat und man auch indonesischerseits wirklich bereit und gewillt ist, diese neue Stichtung zu fördern. Um die Beweise zu sammeln, habe ich Ihnen weiterhin vorgeschlagen, für den Anfang meine Firma für diese ersten Geschäfte zur Verfügung zu stellen, und zwar für den Import der indonesischen Produkte und für den Export der deutschen Artikel nach Indonesien, und ich überlasse es Ihnen, ob diese Geschäfte in meinem obigen Firmenamen durchgeführt werden sollen oder bereits im Namen der Stichtung Deutschland-Indonesien. Nur so - nachdem ich selbst eigene Erfahrungen gesammelt habe, wobei ich persönlich davon überzeugt bin, daß sie positiv sein werden - kann ich es verantworten, hierfür auch die nötigen anderen interessierten Firmen heranzuziehen und zusammenzukoppeln.

Wie mit Ihnen verabredet, haben Sie das Recht, diesen Brief bei Ihren Verhandlungen mit Sr. Exz. Soemitro in Djakarta zu gebrauchen, und ich bin davon überzeugt, daß er für unseren Standpunkt volles Verständnis haben wird, denn schließlich soll es sich ja bei dieser Stichtung um ein reines Privatunternehmen handeln.

Sie teilten mir mit, daß Sie bereits diverse Anfragen aus Indonesien für die Beschaffung von Offerten für verschiedene Maschinen vorliegen haben, und wollten Sie mir diese zugehen lassen, damit ich dafür sorgen kann, daß Ihnen entsprechende Angebote unterbreitet werden.

Ich möchte unter Bezugnahme auf die augenblickliche Weltlage auf dem Metallmarkt auf das folgende hinweisen:

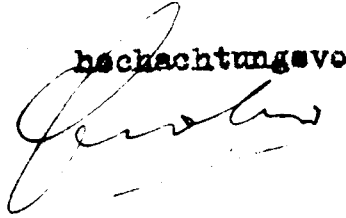
Es ist für die Lieferanten heute praktisch unmöglich, irgendwelche Offerten zu festen Preisen abzugeben, da die Metallpreise heute in aufwärts steigender Tendenz großen Schwankungen unterworfen sind und es meiner Firma heute unmöglich ist, wirklich richtig zu kalkulieren, da sie nicht weiß, welche Preise sie für die Metalle zur Fabrikation der zu liefernden Maschinen oder Artikel anlegen muß. Deshalb wäre es am zweckmäßigsten, falls Sie es aufgrund Ihrer Vertrauensposition erreichen können, bei der indonesischen Regierung oder den dortigen Einkaufsgenossenschaften oder Firmen auszudrücken, daß man Ihnen Vertrauensaufträge für bestimmte Maschinen bzw. Industrieprodukte überschreibt. Mit diesen Vertrauensaufträgen in der Hand würde man dann eine bestmögliche Hindeckung vernehmen, wobei natürlich Voraussetzung ist, daß es Ihren Vertrauensleuten offen steht, jederzeit die Richtigkeit der Ausführung der Aufträge zu überwachen, d. h. daß ein Attest der Stichtung Nederland-Indonesien bzw. der Stichtung Deutschland-Indonesien für die indonesische Regierung genügt, um sie davon zu überzeugen, daß die erteilten Aufträge in jeder Weise korrekt, anständig und preislich richtig zur Ausführung gelangen. Dieses wäre auch ein Punkt, der zu erwägen wäre für allgemeine Kontrakte mit Indonesien, daß die Stichtung gegen eine näher festzusetzende Vergütung berechtigt ist, Atteste für Ankünfte und Lieferungen zu erteilen, und sind diese Atteste dann natürlich ohne weiteres von Indonesien anzuerkennen.

- 4 -

Ich erwarte gern Ihren weiteren Bericht und stehe Ihnen jederzeit beratend weiter zur Verfügung.

Ich empfehle mich Ihnen

hochachtungsvoll

A handwritten signature in cursive script, appearing to be 'F. J. ...', written in dark ink.

De Heng

10000
vertrouwelijk

Verbinding: No.12

Doss.22/74

Onderwerp: Stichting Duitsland - Indonesië

27 Januari 1951

30 JAN. 1951

OP MAAR
ACD/40
DAN/8 31
PAR: 11

ACD/102095-11.262-19.23

19.23
11.262-19.23
6.611
11.122.1
6.611
11.262-19.23

Schubblad - vermindert Co 101511

Ten gevolge op dezerzijds bericht Doss.22/73 d.d. 19 Januari 1951 wordt medegedeeld, dat van een terzake goed geïnformeerd persoon is vernomen, dat tussen Dirk SCHILP (gegevens bekend), DREVE en de doctor in de Economie wederom een bespreking is gehouden.

Het doel dezer bespreking was het behandelen en samenstellen van een ontwerp tot oprichting van een "Stichting Duitsland-Indonesië".

De doctor is genaamd KETTELHAGEN. Hij zou Nederlander zijn en uitgebreide relaties hebben in industriële kringen in Duitsland. (einde)

W. P. Rave

Van Haag

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

Doss.22/73

Onderwerp: Leveranties aan Indonesië

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

19 Januari 1951.

6.6.11
07.2.62 - 09.23
6.6.11
07.12.21
09.23
07.26.21 - 09.71

09.21
07.26.21 - 09.23
20 JAN. 1951
ACD/101011

40
Doss. 22-3-51
PAR. 4.

Schubblad in vermindering
12

Van een betrouwbaar en goed geïnformeerd persoon werd het volgende vernomen:

De voorzitter van de stichting "Nederland-Indonesië"

Dirk SCHILP, geboren te Haarlem 11 October 1893, wonende te Amsterdam aan de Nassaukade 145, is enige tijd geleden door een zekere DREVE/ (verdere personalia onbekend), wonende te Amsterdam, in contact gebracht met een doctor in de Economie, die als economisch redacteur is verbonden aan een groot dagblad te Berlijn (Dld.).

X1
I v. h. Pers.?
to H. J. van

Deze doctor in de economie, wiens personalia onbekend zijn, zorgt er thans voor dat Duitse firma's, die leveranties willen doen aan Indonesië, hun aanbiedingen richten aan de stichting "Nederland-Indonesië". (einde)

11.1
3

23 Januari 51

C. 100836
C.XI. TA,4.

UNCLASSIFIED

Gene

GEHEIM

Duits-Indonesische
Voorlichtingsdienst

Met verwijzing naar Uw geheim schrijven van 4 Januari j.l., no. 15418-10695 GS (Kenmerk: DOA/IN), handelende over het in hoofdzaak vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat deze aangelegenheid bereids is afgedaan bij mijn geheime brief van 17 Januari j.l., no.100155, naar aanleiding van Uw schrijven van 27 December 1950, no.127275 (Kenmerk: Directie Oosten/IN).

GD 15792

HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Zijne Excellentie
de Minister v. Buitenlandse Zaken,
te
de GRAVENHAGE.

Mr L. Einthoven.

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

09.71
07.262 - 07.25

09.23
07.262 - 09.71

6.141.2
07.262 - 09.71
10 JAN. 1951
ACD 600836

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

06.31
07.23 - 09.71
Schiedamschedijk is vermeld

Kenmerk: DOA/IN

Datum: 4 Januari 1951.

Onderwerp: Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst.

Nummer: 125418-10695 GS

Bijlage : 1.

GEHEIM.

./.

Ik heb de eer U hierbij aan te bieden
afschrift van een brief van het Hoofd der Neder-
landse Missies in Duitsland d.d. 14 December jl.
No.17053-G./3163, betreffende Duits-Indonesische
Voorlichtingsdienst.

Gaarne zou ik van U vernemen, of U de ver-
melde feiten kunt bevestigen, en of U wellicht
omtrent deze aangelegenheid meerdere gegevens
bekend zijn.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Voor deze:

wvd.
Het Hoofd van het Bureau Indonesië,

Kwant

Aan het Hoofd der Binnenlandse
Veiligheidsdienst

te

's - G r a v e n h a g e .

125418-10695 G S 721212

NEDERLANDSE MISSIES
IN DUITSLAND

JONKMAN
+ DEWOU

Z

WI

No. 17053-G./3163

GEHEIM

Bonn, 14 December 1950
Kölnenzerstrasse 96

Sectie I

Bijlage: -

Onderwerp: Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst.

FOTO-Bt.Z.
No. 33963

16 DEC 1950

Onlangs vernam ik dat te 's-Gravenhage besprekingen gaande waren tussen het Hore Commissariaat van Indonesië en personen, die behoren tot de kringen van de Vlam-groep (zoals U bekend is het links georiënteerde tijdschrift van deze naam) en Duitse particulieren met het doel te komen tot de oprichting van een Duits-Indonesische economische informatie- en handelsvoorlichtingsdienst. Deze dienst zou door Duitsers gefinancierd moeten worden, het Hore Commissariaat van Indonesië zou door een of andere officiële erkenning cachet aan de zaak moeten verlenen, terwijl personen behorende tot de Vlam-groep (o.a. Schilp, van't Reve, Spaan) zouden optreden als adviseurs en contactpersonen.

De Duitse geïnteresseerden zouden kapitaalkrachtige industrieëlen, groothandelaren, importeurs en exporteurs zijn, hoofdzakelijk uit Hamburg en Bremen. In dit verband werden genoemd Hansa (Fordward-automobielen) en Bech(hierexport) te Bremen; de exporteur Ludolphi (Bremen) zou voor besprekingen twee weken zowel in Amsterdam als in Rotterdam zijn geweest.

Verder zouden de personen van de Vlam-groep commissie krijgen van alle door de dienst tussen Duitsland en Indonesië tot stand gekomen transacties. Uit de eventuele winsten zouden o.m. culturele instellingen worden gefinancierd. Een uitwisseling van studenten zou volgens deze berichten reeds ontworpen zijn, terwijl in Nederland een landgoed zou worden aangekocht om te dienen als cultureel centrum.

Daar het mij niet moreel is deze gegevens op hun juistheid te toetsen nog ik U verzoeken mij te willen doen mededeelen of U omtrent het bovenstaande betrouwbare informatie ter beschikking staan.

Zijner Excellentie
den Heere
Minister van Buitenlandse Zaken
te 's-Gravenhage.

Tevens zo

NEDERLANDSE MISSIES
IN DUITSLAND

No. 17053-G./3163

GEHEIM

II

Bonn, 14 December 1950

Tevens zo, indien U daartoe voldoende
reden aanwezig acht, dezerzijds bij de
Consuls der Nederlanden te Hamburg en Bremen
inlichtingen werden inwonen.

Gaarne zie ik Uw berichten terzake
terenoet.

HET HOOFD VAN DE NEDERLANDSE MISSIES IN
DUITSLAND

Voor deze,

H. A. Helth
(Mr. H. A. Helth)
Gezantschapsraad

06.31
09.71 - 09.23
4.1
09.71 - 01.262
6.141.2
07.262 - 09.23
MINISTERIE VOOR UNIEZAKEN EN OVERZEESE RIJKSDELEN

AFDELING KABINET.

'S-GRAVENHAGE, 2 Januari

195 0.

Not

Spood!

AAN:

de HoogEdelGestrenge Heer
R.B. van der Most,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

6.141.2
07.262 - 09.71
- 3 JAN. 1951
ACD/100200

Hooggeachte Heer Van der Most,

Ik moge beginnen met U mijn beste wensen aan te bieden voor een rijk gezegend jaar 1951.

Voorts zou ik graag door U worden ingelicht over het volgende. Aan Buitenlandse Zaken is uit Bonn gerapporteerd dat het Hoge Commissariaat van Indonesië en de heren van de Vlamgroep besprekingen zouden houden met Duitse particulieren om te komen tot de oprichting van Duits-Indonesisch economische informatie- en handelsvoorlichtingsdienst. De Duitsers zouden deze dienst financieren en de heren Schilp, Van 't Reven e.a. zouden optreden als adviseurs en contactpersonen.

Nu zijn ons uiteraard, dank zij Uw vele waardevolle inlichtingen, wel de relaties bekend tussen het Hoge Commissariaat en de Vlamgroep, ook is herhaaldelijk gerapporteerd over contacten tussen Indonesiërs met Duitsers, maar dat juist de heren van de Vlamgroep zich bepaaldelijk met de Duitsers zouden bezig houden, daarvan is niet veel bekend.

De Duitse geïnteresseerden zouden kapitaalkrachtige industriëlen, groothandelaren, importeurs en exporteurs zijn, hoofdzakelijk uit Hamburg en Bremen. In dit verband werden genoemd Hansen (Borgeward-automobielen) en Bech(bierexport) te Bremen; de exporteur Ludolfi (Bremen) zou voor besprekingen in Amsterdam en Rotterdam zijn geweest.

De heren van de Vlamgroep zouden commissie krijgen van alle door de dienst tussen Duitsland en Indonesië tot stand gekomen transacties. Uit de eventuele winsten zouden o.m. culturele instellingen worden gefinancierd. Er zou uitwisseling van studenten plaats hebben en in Nederland zou een landgoed worden gekocht om te dienen als cultureel centrum.

Indien U mij omtrent een en ander enige inlichtingen zou kunnen verschaffen, zou U mij zeer verplichten.

Met de meeste hoogachting,

Uw d.w.,

Amce

*Op 18 Januari 1951
heb ik persoonlijk de heer
Westerouen van Meeteren
een exemplaar verhandigd van het
gheene rapport, bij brief van 17 Januari 1951,
nr. 100155 gemaakt aan
de Minister van
Buitenlandse Zaken*

(Mr. B. Th. A. Westerouen van Meeteren).

*EXT
ml.*

*af. 18/51 1ste rapport
aan C. II Buitenlandse
Zaken - die Woensdag*

17 Januari

51

C. 100155
C.XI. TA.3.

66n

~~GEHEIM~~

UITGEBEUKT

Duits-Indonesische
Voorlichtingsdienst

Met verwijzing naar Uw schrijven van 27 December j.l., no. 127275 (Kenmerk: Directie Oosten/IN), handelende over de Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een tersake handelend geheim rapport, naar de inhoud waarvan ter bekerting verwezen moege worden.

Volledigheidshalve moege hierbij nog verwezen worden naar mijn geheime brieven van 12 Juli, 17 Augustus en 15 November 1950, respectievelijk genummerd 99073, 89867 en 96911.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Aan Zijne Excellentie
de Minister v. Buitenlandse Zaken,
te
'S-GR A V E N H A G E.

Mr L. Einthoven

GEHEIM - RAPPORT

In het uit Bonn afkomstige ambtelijke schrijven van 14 December 1950, handelende over een "Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst", is in de eerste plaats vermeld, dat tussen het Indonesische Hoge Commissariaat te 's-Gravenhage met personen van de Vlaggroep enerzijds en Duitse particulieren anderzijds besprekingen zijn gehouden om te komen tot de oprichting van een Duits-Indonesische economische informatie- en handelsvoorlichtingsdienst. In verband hiermede kan aanstonds worden opgemerkt, dat volgens recente inlichtingen zo'n dienst inderdaad tot stand is gekomen.

Over de samenwerking tussen het Indonesische Hoge Commissariaat en bepaalde lieden van de Vlaggroep is reeds herhaaldelijk gerapporteerd en hierbij ook over de - meer in het bijzonder door D.SCHILP in het begin van 1950 in het leven geroepen - "Stichting Nederland-Indonesië". Het doel dezer Stichting was (is) het bevorderen van de industrialisatie van Indonesië alsmede de in- en export. Tersake is geregeld door de betrokken personen overleg gepleegd met het Indonesische Hoge Commissariaat. (Dirk Schilp huldigt de opvatting, dat wanneer het de "Stichting Nederland-Indonesië goed gaat, dit een bestaansmogelijkheid betekent voor velen van de Vlaggroep. Er werden dus - en vermoedelijk wel in de eerste plaats - financiële oogmerken nagestreefd in het belang van een zekere Vlag-groepering).

Hoewel er meerdere plannen zijn gemaakt is er evenwel met de Stichting nog niet veel resultaat geboekt. Dit is kennelijk een gevolg van de omstandigheid, dat er geen genoegzame medewerking is verkregen van Nederlandse handelskringen, hoewel daartoe wel de nodige pogingen in het werk zijn gesteld, laatstelijk nog in September 1950 door verzending van een circulaire aan verschillende handelslichamen.

Tot dusverre is dan ook nog niets gekomen van het reeds in Maart 1950 bestaande plan van D.Schilp en zodra dit in verband met de ontwikkeling van de Stichting gewenst zou zijn naar Indonesië te gaan. Volgens recente inlichtingen evenwel zou de reis nu binnenkort, mogelijk nog in de lopende maand, ondernomen worden. Hij is nu namelijk door de Indonesische Regering uitgenodigd om "de hier te lande begonnen besprekingen" voort te zetten, besprekingen, die - naar verluidt - voornamelijk betrekking hebben op het vormen van een "tussenlichaam" waarover alle transacties tussen Nederland en Indonesië moeten lopen (aankoop van textielmachines, auto's, motoren, enz.).

Nede is kortgeleden gebleken, dat er onderhandelingen werden gevoerd over de oprichting te Djakarta van een Nederlandse(?) automobielfabriek, waarbij G. van 't REVE te Amsterdam blijkbaar ook betrokken is. Verdere bijzonderheden zijn echter niet bekend, ook niet of er in dit verband contact met Duitsers bestaat.

Wel is reeds geruime tijd bekend, dat de Indonesische Regering met Duitsers in handelsrelaties staat en dat naar reeds in November 1950 te Djakarta bekend is gemaakt, overwogen werd een Indonesische vertegenwoordiging in West-Duitsland te vestigen. Deze vertegenwoordiging zou echter niet hetzelfde karakter dragen als andere vertegenwoordigingen van Indonesië in het buitenland. Of sedert nog bepaalde besluiten genomen zijn is niet gebleken. Hoe het echter zij, het is geenszins uitgesloten, dat hiermede verband houdt de in het subtelijke schrijven uit Bonn bedoelde Duits-Indonesische economische informatie- en handelsveerlichtingsdienst, welke dan door Duitsers gefinancierd zou worden.

Het is wel opmerkelijk, dat dit laatste geheel in overeenstemming is met een denkbeeld van D. Schilp e.s. met betrekking tot vorengenoemde "Stichting Nederland-Indonesië", namelijk, dat de Nederlandse firma's, die via deze Stichting tot handel met Indonesië zouden willen komen, zich financieel in de Stichting dienden te interesseren.

Een ander punt is, dat uit de winst gemaakt door handelstransacties tussen Duitsland en Indonesië culturele instellingen zullen worden gefinancierd, aldus blijkt uit meerbedoelde brief uit Bonn. Ook dit stemt overeen met één der doelstellingen van de "Stichting Nederland-Indonesië", t.w. het bevorderen van culturele doelstellingen met een deel van de winst verkregen door handelstransacties van Nederlandse firma's met Indonesië.

Resumerend kan gesteld worden, dat ofschoon er geen contacten bekend zijn tussen personen van de Vlamgreep en Duitsers ter bevordering van de handel tussen Duitsland en Indonesië, het verstaande tech genoegzame grond oplevert voor het vermoeden, dat dit - hetzij direct dan wel indirect - (via het Indonesische Hoge Commissariaat) het geval kan zijn. Bovendien heeft de Vlamgreep reeds in Januari 1950 onder de aandacht van Mohammed Hatta gebracht, dat zij over connecties in Duitsland beschikt (in een beschouwing over het plaatsen van artikelen in de buitenlandse pers).

16-1-1951.

MH

Hoofd
J.C.

4.1
ACD/10055
09.11-01.26.2
09.11
01.26.2-09.23
15 JAN. 1951
ACD/1001584

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

NIET O.K.
ACD/10055
DAT: 14-6-51
PAR: 4

VERZOEK BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: Directie Oosten/IN

Datum: 27 December 1950.

Onderwerp: Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst.

Nummer: 127275.

Bijlagen:

Ik heb de eer U hiernevens te doen toekomen afschrift van een schrijven van het Hoofd van de Nederlandse Missies in Duitsland, van 14 dezer no. 17053-G/3163.

Ik zou het op prijs stellen te mogen vernemen over welke gegevens Uw dienst beschikt betreffende de werkzaamheden van de Vlamgroep voor de Duitse geïnteresseerden in de handel met Indonesië en omtrent de inhoud van de desbetreffende plannen

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd van het Bureau Indonesië,

Prokman

Aan
de WelEdelGestrenge Heer
Mr. L.Einthoven,
Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Binnenhof 19,
's-Gravenhage.

WI

17053-G./3163

Sectie I

Bijlage: -

Onderwerp: Duits-Indonesische Voorlichtingsdienst.

GEHEIM

Bonn, 14 December 1950
Koblenzerstrasse 96

1
2
3
4 Onlangs vernam ik dat te 's-Gravenhage besprekingen gaande waren tussen het Hoge Commissariaat van Indonesië en personen, die behoren tot de kringen van de Vlam-groep (zoals U bekend is het links georiënteerde tijdschrift van dese naam) en Duitse particulieren met het doel te komen tot de oprichting van een Duits-Indonesische economische informatie- en handelsvoorlichtingsdienst. Deze dienst zou door Duitsers gefinancierd moeten worden, het Hoge Commissariaat van Indonesië zou door een of andere officiële erkenning cachet aan de zaak moeten verlenen, terwijl personen behorende tot de Vlam-groep (o.a. Schilp, van't Reve, Spaan) zouden optreden als adviseurs en contactpersonen.

5
6 De Duitse geïnteresseerden zouden kapitaalkrachtige industrieëlen, groothandelaren, importeurs en exporteurs zijn, hoofdzakelijk uit Hamburg en Bremen. In dit verband werden genoemd Hansa (Borgward-automobielen) en Bech(bierexport) te Bremen; de exporteur Ludolfi (Bremen) zou voor besprekingen twee weken zowel in Amsterdam als in Rotterdam zijn geweest.

7
8
9
10 Verder zouden de personen van de Vlam-groep commissie krijgen van alle door de dienst tussen Duitsland en Indonesië tot stand gekomen transacties. Uit de eventuele winsten zouden o.m. culturele instellingen worden gefinancierd. Een uitwisseling van studenten zou volgens deze berichten reeds ontworpen zijn, terwijl in Nederland een landgoed zou worden aangekocht om te dienen als cultureel centrum.

Daar het mij niet mogelijk is deze gegevens op hun juistheid te toetsen moge ik U verzoeken mij te willen doen mededelen of U omtrent het bovenstaande betrouwbare informatie ter beschikking staan.

Zijner Excellentie
den Heere
Minister van Buitenlandse Zaken
te 's-Gravenhage.

Tevens zo

17053-G./3163 GEHEIM

II

Bonn, 14 December 1950

Tevens zo, indien U daartoe voldoende reden aanwezig acht, deserszijds bij de Consuls der Nederlanden te Hamburg en Bremen inlichtingen werden ingewonnen.

Gaarne zie ik Uw berichten tersake tegemoet.

HET HOOFD VAN DE NEDERLANDSE MISSIES IN
DUITSLAND.

Voor deze,

(Mr. H.A.Helb)
Gesantschapsraad

(20)

RAPPORT VAN C.XI. 6.61

21 DEC. 1950.

ACD/99653

UITTREKSEL
Uit : PD 1099
Ag. no. : 99653
Voor : 2615901

D. SCHILP
01.262-0971
6.61
6.619.3

05.29
6.61
01.262-0971
6.61
6.619.3

Een betrouwbaar contact heeft over uitlatingen van D. SCHILP het navolgende gemeld:

dat hij, SCHILP, op zeer goede voet staat met prominente Indonesische figuren als: Moh. HATTA, DJUMHANA, SUMITRO, DJUANDA, Sutan SJAHRIR, e.a.;

- 2. dat hij, SCHILP, omstreeks medio Januari 1951 op uitnodiging van de Indonesische regering naar Indonesië hoopt te vertrekken voor een verblijf van ca. drie weken, teneinde de besprekingen, welke hij hier begonnen was, voort te zetten. Deze besprekingen zouden, volgens SCHILP, voornamelijk betrekking hebben op het vormen van een tussen-lichaam, waarover alle transacties tussen Nederland en Indonesië moeten lopen, zoals de aankoop van textielmachines, auto's, motoren, enz. (Dit slaat vermoedelijk op de Stichting "Nederland-Indonesië".) Uit een telefoongesprek, welk SCHILP voerde met een zekere Gerrit van het REVE, bekend, bleek dat er onderhandelingen gevoerd worden om te Djakarta een Nederlandse automobiefabriek te stichten. Het plan hiervoor zou door SCHILP samen met SUMITRO en DJUANDA zijn opgemaakt. De naam van deze fabriek is nog niet bekend.
- 3. dat hij, SCHILP, uit Indonesië via SUMITRO positieve instructies had ontvangen, welke uitgevoerd moesten worden. Waarop deze instructies betrekking hadden werd door SCHILP niet medegedeeld.
- 4. dat hij, SCHILP, geïnteresseerd was bij de Uitgeverij "Djambatan-De Brug", Herengracht 590, Amsterdam, welke uitgeverij onder leiding staat van J.M. van RANDWIJK, bekend.
- 5. SCHILP deelde mede, dat door J.W.E. RIEMENS, vice-voorzitter van het Comité "Vrienden van Indonesië" en secretaris van "Nederland-Indonesië", op 18 December 1950 te ca. 8.15 uur een telegram naar Djakarta werd verzonden betreffende de aanstelling van een contact-man aldaar. Wie dit zou worden, werd overgelaten aan SUMITRO.

Handwritten notes and a large 'G' mark.

Verder heeft D. SCHILP tijdens het bewuste gesprek zich geuit lid te zijn van de C.P.N. en dat het zijn streven was om in de "Vlam-groep" alle personen te verenigen, die progressief zijn en met deze "Vlam-groep" een zgn. "derde-macht" te vormen, welke de verbinding zou moeten worden tussen het Westen en het Oosten op elk gebied, zo ook op politiek terrein, nl. de verbinding tussen de linkse en rechtse partijen.

Meer uitgebreid gaf SCHILP te kennen, dat de Vlam-groepen in Nederland ervoor ijverden om al diegenen in hun gelederen te verzamelen, die het niet eens waren met de huidige gang van zaken in Nederland, zonder aanzien van persoon of godsdienst. Hiernaast wordt gestreefd naar "goede verhoudingen" met Indonesië.

De leden voor deze "derde-macht" zouden, aldus SCHILP, gerecruteerd worden uit: het Comité "Vrienden van Indonesië" en de Vereniging "Nederland-Indonesië", welke beiden weer samengesteld zijn uit de "Vlam-groepen".

Verzoeken te agenderen en terug aan C.XI.

C.XI, 21-12-1950

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12 *De Hoog*

7 November 1950.

6.141.2
05.5-63.2

Doss.22/69

Onderwerp: Opbrengst steunactie

Datum ontvangst bericht:---

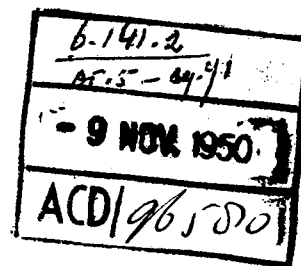
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Van een betrouwbaar persoon is vernomen, dat een bedrag, groot f.600.--, is binnengekomen in antwoord op de oproep van Birk SCHILP c.s. om geldelijke steun, vervat in de bekende dagbladadvertenties en manifesten inzake Ambon.

In Vlamkringen is men teleurgesteld over dit resultaat, daar men op een groter bedrag had gehoopt. (einde)

66
**MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN**

**No.: KAK 95950
Rijl.: 1**

*Origineel in DD 1758 SD
Copie van: ED 15390
Reuusk OD 1924*

**'s-Gravenhage, 3 November 1950.
Javenstraat 68.**

GEHEIM-PERSOONLIJK

Zeer Geachte Heer Feek,

Het verwijzing naar Uw gisteren gedaan telefonisch verzoek heb ik de eer U hierbij aan te bieden een parafrazering van het bij desverrijde geheim schrijven van 30 October j.l. no. 95074 aangeboden rapport.

Het deze parafraze is niet meer bedoeld dan aan te geven op welke wijze het door U bedoelde bericht voor het door U gestelde doel zou kunnen worden gebruikt zonder dat de desverrijde geheime bron van informatie in gevaar wordt gebracht. Het het oog op dit gevaar kan dan ook stellig niet verder worden gegaan dan in de bijlage deze is aangegeven. In dit verband moge verwezen worden naar de ingevolge het bepaalde in art. 5 van het K.B. van 8 Augustus 1949 op het Hoofd van de Dienst rustende verplichting. Deze verplichting weegt ook voor dit geval zo zwaar, dat ik U uitdrukkelijk moge verzoeken van een verder gebruik van bedoeld bericht af te zien, wanneer U van oordeel mocht zijn, dat op de wijze als in de bijlage deze is aangegeven het gestelde doel niet zal kunnen worden bereikt.

De Minister van Binnenlandse Zaken stelde ik met de behandeling van deze aangelegenheid in kennis.

**Het Hoofd van de Dienst
voor deze:**

Mr. A. van Hensen.

**Aan de HoogHeerGezachte Heer
Mr. G.L.V. Feek,
Secretaris-Generaal van het
Ministerie van Algemene Zaken,
Plein 1813, No. 4,
's-GRAVENHAGE.**

*H.B.V.D. beweert zich ook op art 5 v.h. K.B.
in de brief van 6-11-50 95880 in DD 1533 PA.*

W.4...

Ondergetekende verklaart stuk

No....95950....., d.d. 3. November 1950....., 194.

in goede orde te hebben ontvangen.

Mr. C.L.W. Fock.....

(Dienst, code of
Verbindingsnr.)

.....
(Datum)

.....
(Paraaf of
Handtekening)

Verzoeken dit ontvangstbewijs met spoed
ingevuld te retourneren aan:

Min. van Binnenlandse Zaken
Javastraat 68
's-Gravenhage.

Het is bekend, dat de Vlam-groep onder aanvoering van Dirk SCHILP sedert geruime tijd door dik en dunn steun verleent aan de wissel van de Indonesische Regering wat betreft de volledige overdracht van de soevereiniteit over Nieuw-Guinea aan de Republiek Indonesia. Dit standpunt van de Vlam-groep wordt door de Indonesische Regering vermoedelijk wel gewaardeerd, hetgeen dan ook in de rede zou liggen, omdat de Indonesische Regering de Vlam-groep in Nederland beschouwt als de enige politieke groep, waaraan zij haar vertrouwen kan schenken, getuige de woorden van Jef LAST op de Vlam-conferentie op 18 December 1949 te Amsterdam, namelijk dat door de leiders van Indonesië gezegd was, dat geen enkele politieke opvatting ten aanzien van Indonesië zo sympathiek was als die van "De Vlam".

De Vlam-groep besteedt bijzonder veel energie aan de propaganda dat Nieuw-Guinea bij Indonesië gevoegd moet worden. Propaganda, die ongetwijfeld ook financiële offers vraagt; offers, die dan wel zwaar moeten drukken, immers, de Vlam-groep staat niet bekend als een dergelijke kapitaalkrachtige onderneming, die zulke offers zonder bezwaar zou kunnen opbrengen. Bij openbare vergaderingen van de tegenpartij verspreidt de Vlam-redactie met gulle hand gratis het orgaan en ze zijn er meerdere uitgaven aan deze intensieve propaganda verbonden, waarentrent zich de vraag voordeet, of de Vlam-groep de beschikking heeft over de vereiste fondsen. Dan gaan onwillekeurig de gedachten uit naar de direct belanghebbende in dit spel, die wel over ruime middelen beschikt.

Wie deze direct belanghebbende is, laat zich gemakkelijk raden.

Wat de gevolgen zouden zijn, wanneer het spiegelbeeld van een dergelijk spel in Indonesië zou worden aangetroffen, is eveneens een vraag, die niet moeilijk te beantwoorden zou zijn.

1 November

50

C. 95579

C.XI. TA.9.

66n

UITGEBOKT

GEHEIM

**Uitlatingen van de plv.
Indonesische Hoge Commissaris**

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een rapport over enkele uitlatingen van de plv. Indonesische Hoge Commissaris te 's-Gravenhage.

Ter bekorting moge naar de inhoud van het rapport verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

A' :
Z.N.de Minister President,
Z.E.de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Binthoven.

te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM - RAPPORT

Uit goede bron is het navolgende vernomen:

De voorzitter van de Stichting "Nederland-Indonesië" en Directeur van "De Vlam" heeft tijdens een recent bezoek bij de plv. Indonesische Hoge Commissaris te 's-Gravenhage van hem gehoord, dat in de vacature van Indonesische Hoge Commissaris niet zal worden voorzien voordat de kwesties Ambon en Nieuw Guinea tussen Nederland en Indonesië geregeld zijn.

Tevens heeft de plv. Hoge Commissaris aan D. SCHILP medegedeeld, dat men van Indonesische zijde al het mogelijke zal doen om het Unie-verband met Nederland zo los mogelijk te maken en uiteindelijk te verbreken.

30-10-1950.

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

24 October 1950.

Doss.22/68

Onderwerp: Vertrouwelijk onderhoud van H.C. en D.SCHILP

Datum ontvangst bericht: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

09.71
07.262-09.1

06.322.7
09.81-6.1

6.61
06.322-09.71

09.1
07.262-09.71

26 OCT. 1950
ACDI 955291

De-...-ing

OP KAART
ACD/24
DAT: 15.10.50
PAR: *h*

OK

Van een betrouwbaar en goed geïnformeerd persoon werd het volgende vernomen:

"De voorzitter van de Stichting "Nederland - Indonesië: Dirk SCHILP, geboren te Haarlem 11 October 1893, wonende Nassaukade 145 te Amsterdam, onderhoudt zeer vriendschappelijke betrekkingen met de pty. Hoge Commissaris Mr DJOEHANA SCHILP bezoekt Mr DJOEHANA geregeld aan zijn woning. Tijdens één van die bezoeken deelde Mr DJOEHANA mede, dat in de vacature van Hoge Commissaris niet zal worden voorzien, voordat de kwesties Ambon en Irian tussen Nederland en Indonesië geregeld zullen zijn.

Tevens deelde hij mee, dat men van Indonesische zijde al het mogelijke zal aanwenden om het Unieverband met Nederland zo los mogelijk te maken en uiteindelijk te verbreken.
(einde)

Djoehana moet zijn: Djoembana
ju k i s t i k s

VERTROUWELIJK

19.7' 4.1 / 19.7' - 07.128

Verbinding: No.12

27 September 1950.

Doss.22/64

Onderwerp: Schrijven van Jef LAST

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.32 / 19.7'

29 SEP. 1950
ACD 93867

Verteld door
A. van der
Vliet
19.7'

ACD
Onderland ont-
vangt van D. Schilp
Hers. ag. van a. f. van
at 19.7' 29/12
+ bek. d. a. d.
19.7' 29/12
heermeijer
zou nagekomen
worden

Van een betrouwbaar persoon is het volgende vernomen:
De voorzitter van de Stichting Nederland - Indonesië,
Dirk SCHILP, geboren te Haarlem 11 October 1893, wonen-
de Nassaukade 145 te Amsterdam, ontving een dezer dagen een
brief van de bekende schrijver Jef LAST, die thans op Bali
verblijft.

In deze brief deelt LAST mede, dat hij een vergadering
had meegemaakt van een twaalftal personen, waaronder ambte-
naren van het Departement van Buitenlandse Zaken van de
R.I.S.

Op deze vergadering was gediscussieerd over de vraag
of Indonesië zich moet scharen aan de zijde van Amerika of
als derde macht moet optreden ten aanzien van Rusland en
Amerika.

Een zekere DE GRAAF (verdere personalia onbekend, hij
zou kort geleden naar Nederland zijn teruggekeerd, tegelijk
met Dr VERDOORN van de zending), drong er op aan, dat de
R.I.S. zich bij Amerika aansluit.

VAN RANDWIJK, Jef LAST en Mr B. VAN TIJN toonden zich
voorstanders van versterking van de idee der derde machts-
vorming (Dit is ook het standpunt van de Nieuw-Guinea-club).

Verder deelde LAST in zijn brief mede, dat men in Indo-
nesië de kwestie Nieuw-Guinea zeer ernstig opneemt en dat,
als deze kwestie niet tot een oplossing wordt gebracht, men
verwacht, dat alle nog in Indonesië verblijvende Nederlan-
ders gedwongen zullen worden Indonesië te verlaten.

In de vakverenigingen in Indonesië, aldus LAST, hebben
de communisten belangrijke posten veroverd. De communisten
beschikken ten behoeve van hun acties over veel geld. Dit
geld blijkt afkomstig te zijn van rijke Chinezen (afgevoerd?).

LAST ziet de toestand zeer somber in en schrijft dat
moord- en rampokpartijen aan de orde van de dag zijn en
steeds ernstiger vormen aannemen.

Aan het slot van zijn brief verzoekt LAST aan SCHILP
om bij regering en volksvertegenwoordiging ernstige pogingen
in het werk te stellen om de kwestie Nieuw-Guinea tot een
voor Indonesië gunstige oplossing te brengen.

Naar aanleiding van deze brief heeft SCHILP het voor-
nemen om over deze kwestie een bespreking te voeren met de
P.v.d.A.-leiders Koos VORRINK en Prof. SCHERMERHORN. (einde)

op de: Indonesië
Nederlands
Lucea uit 19.7.1950
+ bek. d. a. d.
uit de rapporten
van deze commissie

13 October 50

C.93867

C.XI. TA.9.

64n

GEHEIM

UITGEBUENT

Oordeel van Jaf Last
over situatie in Indonesië

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij aan te bieden een geheim
rapport, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp.
Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOPD VAN DE DIENST.

AAN:

Z.A.de Minister President,
Z.E.de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Eindhoven.

te
'S-GRAVENHAGE.

GEHEIM

De Vlam-redacteur Jef LAST, die reeds geruime tijd in Indonesië vertoeft, heeft als zijn zienswijze ter kennis gebracht van de Directeur van genoemd blad, dat de kwestie Nieuw-Guinea in Indonesië zeer ernstig wordt opgenomen en dat, als deze aangelegenheid niet tot een oplossing komt, verwacht wordt, dat alle nog in Indonesië verblijvende Nederlanders gedwongen zullen worden het land te verlaten.

Jef Last ziet de toestand blijkbaar zeer somber in, welke stemming ook gebaseerd is op andere omstandigheden.

In de eerste plaats geldt dit met betrekking tot de vakbeweging in Indonesië waarin de communisten belangrijke posten hebben veroverd en volgens Jef Last ten behoeve van hun actie over veel geld beschikken. Dit zou afkomstig zijn van rijke Chinezen.

Verder heeft Jef Last gemeld, dat in Indonesië moord- en rampokpartijen aan de orde van de dag zijn en steeds ernstiger vormen aannemen.

Jef Last heeft in de situatie in Indonesië aanleiding gevonden de raad te geven bij de Regering en bij de Volksvertegenwoordiging ernstige pogingen aan te wenden om de kwestie Nieuw-Guinea tot een voor Indonesië gunstige oplossing te brengen.

In verband met dit laatste is vernomen, dat de Directeur van "De Vlam" terzake bepaalde stappen zou ondernemen en zich zou wenden tot vooraanstaande figuren van de P.v.d.A.

Van deze gelegenheid moge tevens gebruik worden gemaakt mede te delen, dat Jef Last kortgeleden - blijkbaar te Djakarta - een vergadering heeft meegemaakt, waaraan door een twaalftal personen is deelgenomen. Onder hen bevonden zich ambtenaren van het Departement van Buitenlandse Zaken van de R.I.

Op deze vergadering is gediscussieerd over de vraag of Indonesië zich moet scharen aan de zijde van Amerika of als "derde macht" moet optreden. De aanwezige personen behorende tot de Vlam-richting waren voorstanders van versterking van de idee der "derde machtsvorming".

Het mag als bekend verondersteld worden, dat in het blad "De Vlam" bereids de "derde macht" is gepropageerd.

13-10-1950.

13 October 50

C. 93867
C.XI. TA.9.

66a

GEHEIM

Oordeel van Jef Last
over situatie in Indonesië

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij aan te bieden een geheim
rapport, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp.
Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

AAN:

Mr L.Einthoven.

Z.E. de Minister President,
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
Z.E. de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

te
'S-GR A V E N H A G E.

G E H E I M

De Vlam-redacteur Jef LAST, die reeds geruime tijd in Indonesië vertoeft, heeft als zijn zienswijze ter kennis gebracht van de Directeur van genoemd blad, dat de kwestie Nieuw-Guinea in Indonesië zeer ernstig wordt opgenomen en dat, als deze aangelegenheid niet tot een oplossing komt, verwacht wordt, dat alle nog in Indonesië verblijvende Nederlanders gedwongen zullen worden het land te verlaten.

Jef Last ziet de toestand blijkbaar zeer somber in, welke stemming ook gebaseerd is op andere omstandigheden.

In de eerste plaats geldt dit met betrekking tot de vakbeweging in Indonesië waarin de communisten belangrijke posten hebben veroverd en volgens Jef Last ten behoeve van hun actie over veel geld beschikken. Dit zou afkomstig zijn van rijke Chinezen.

Verder heeft Jef Last gemeld, dat in Indonesië moord- en rampokpartijen aan de orde van de dag zijn en steeds ernstiger vormen aannemen.

Jef Last heeft in de situatie in Indonesië aanleiding gevonden de raad te geven bij de Regering en bij de Volksvertegenwoordiging ernstige pogingen aan te wenden om de kwestie Nieuw-Guinea tot een voor Indonesië gunstige oplossing te brengen.

In verband met dit laatste is vernomen, dat de Directeur van "De Vlam" terzake bepaalde stappen zou ondernemen en zich zou wenden tot vooraanstaande figuren van de P.v.d.A.

Van deze gelegenheid moge tevens gebruik worden gemaakt mede te delen, dat Jef Last kortgeleden - blijkbaar te Djakarta - een vergadering heeft meegemaakt, waaraan door een twaalftal personen is deelgenomen. Onder hen bevonden zich ambtenaren van het Departement van Buitenlandse Zaken van de R.I.

Op deze vergadering is gediscussieerd over de vraag of Indonesië zich moet scharen aan de zijde van Amerika of als "derde macht" moet optreden. De aanwezige personen behorende tot de Vlam-richting waren voorstanders van versterking van de idee der "derde machtsvorming".

Het mag als bekend verondersteld worden, dat in het blad "De Vlam" bereids de "derde macht" is gepropageerd.

13-10-1950.

89028

GEHEIM

Verbinding: No.12

14 September 1950

Doss.22/62

Onderwerp: Persbureau betreffende Nieuw-Guinea

6.141.2 05.294-07.2/
16 SEP. 1950
ACD/98937

B.O.S. van 3 Augustus 1950
No.89028 M.v.B.Z.

co

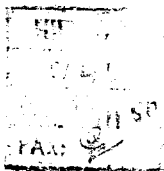
Handwritten signature/initials

Naar aanleiding van het terzijde vermeld schrijven wordt medegedeeld, dat voeralsnog geen uitvoering is gegeven aan de plannen om tot oprichting van bedoeld persbureau over te gaan.

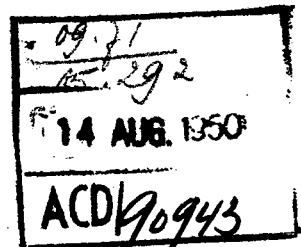
Mochten deze plannen een concretere vorm aannemen, dan zal Uw dienst daarvan op de hoogte worden gehouden. (einde)

RAPPORT VAN C.XI.

Betr.: Drukkerijen van de
R.I.S.-regering

19.7.1
1-07.125

Uit goede bron is het navolgende vernomen.

Tijdens een gesprek met een ambtenaar van het Kementearian Kemakmoeran (Ministerie van Welvaart) van de R.I.S., die gedurende zeer korte tijd hier te lande vertoeft, heeft deze medegedeeld, dat de toekomst van de Nederlandse ondernemer en industrieel in Indonesië veel minder rooskleurig is dan men uit bepaalde rapporten en uitlatingen (b.v. rapporten Mr van Hoogstraten) zou kunnen opmaken.

Het is de vaste bedoeling van de R.I.S.-regering zo snel mogelijk elke buitenlandse invloed te verwijderen en zo min mogelijk buitenlands kapitaal en arbeidskrachten winsten of inkomsten uit Indonesië te doen trekken.

Men heeft nog buitenlands kapitaal en buitenlandse deskundigen nodig, doch zodra een en ander er in voldoende mate is, wil men in alle ondernemingen en industrieën, althans als begin, een gemengd bedrijf, met 51% der aandelen in Indonesische (regerings) handen. Een kleine staf moet Indoneesisch personeel onderrichten en „zichzelf zo spoedig mogelijk overbodig maken“. Door zeer hoge belastingen en beperkte en bemoeilijkte transfermogelijkheden wil men dan tegelijk voorkomen, dat te veel geld naar het buitenland vloeit.

Het streven bestaat reeds staatsdrukkerijen op te richten, die ook alle particuliere drukwerk zullen moeten drukken. Middels licentie-weigeringen en geen of bemoeilijkte papier-toewijzingen enz. wil men dan het particuliere drukkersbedrijf tot heengaan dwingen.

Tevens heeft men dan volkomen in de hand wat wel en wat niet gedrukt zal worden.

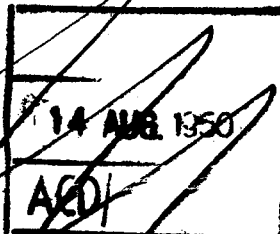
Naar verluidt moeten reeds twee volledig uitgeruste drukkerijen door de R.I.S.-regering in Amerika besteld zijn.

Verzoeken te agenderen en in CO.89802 terug aan C.XI.

C.XI, 14-8-1950.

RAPPORT VAN C.XI.

Betr.: Drukkerijen van de
R.I.S.-regering

DUPICAAT
90943

Uit goede bron is het navolgende vernomen.

Tijdens een gesprek met een ambtenaar van het Kementearian Kemakmoeran (Ministerie van Welvaart) van de R.I.S., die gedurende zeer korte tijd hier te lande vertoeft heeft deze medegedeeld, dat de toekomst van de Nederlandse ondernemer en industrieel in Indonesië veel minder rooskleurig is dan men uit bepaalde rapporten en uitlatingen (b.v. rapporten Mr van Hoogstraten) zou kunnen opmaken.

Het is de vaste bedoeling van de R.I.S.-regering zo snel mogelijk elke buitenlandse invloed te verwijderen en zo min mogelijk buitenlands kapitaal en arbeidskrachten winsten of inkomsten uit Indonesië te doen trekken.

Men heeft nog buitenlands kapitaal en buitenlandse deskundigen nodig, doch zodra een en ander er in voldoende mate is, wil men in alle ondernemingen en industrieën, althans als begin, een gemengd bedrijf, met 51% der aandelen in Indonesische (regerings) handen. Een kleine staf moet Indoneesisch personeel onderrichten en zichzelf zo spoedig mogelijk overbodig maken. Door zeer hoge belastingen en beperkte en bemoeilijkte transfermogelijkheden wil men dan tegelijk voorkomen, dat te veel geld naar het buitenland vloeit.

Het streven bestaat reeds staatsdrukkerijen op te richten, die ook alle particuliere drukwerk zullen moeten drukken. Middels licentie-weigeringen en geen of bemoeilijkte papier-toewijzingen enz. wil men dan het particuliere drukkersbedrijf tot heengaan dwingen.

Tevens heeft men dan volkomen in de hand wat wel en wat niet gedrukt zal worden.

Naar verluidt moeten reeds twee volledig uitgeruste drukkerijen door de R.I.S.-regering in Amerika besteld zijn.

Verzoeke te agenderen en in CO.89802 terug aan C.XI.

C.XI, 14-8-1950.

3 September 50

C. 89867
C.XI. TA.10.
één

to wro

UITGEBOKT

VERTROUWELIJK

UITTREKSEL
Uit : OD 1741
Ag. no.: C 109067
Voor : OD 1590

Verhouding tussen
R.I.S. en Vlamgroep

Met verwijzing naar mijn geheim schrijven van 17 Augustus j.l., No.89867, handelende over het in hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een beknopt rapport over de inhoud van het nummer van "De Vlam" van 19 Augustus j.l., naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

AAN:
Z.E.de Minister President,
Z. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z. de Minister v. Suitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister v. Justitie,
Z.E.de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Einthoven.

te
'S-GRAVENHAGE.

R A P P O R T

In aansluiting op de laatste alinea van het geheime rapport d.d. 15 Augustus 1950, handelende over de verhouding tussen de R.I.S. (thans R.I.) en de "Vlamgroep", zij de aandacht gevestigd op "De Vlam" van 19 Augustus 1950, No.32, waarin de Indonesische onafhankelijkheidsdag, de 17de Augustus, wordt herdacht.

In dit "Indonesië-nummer" is op de frontpagina, naast een tekening van een Indonesiër, die een dikke Europeaan, die het "kolonialisme" moet uitbeelden, van zijn schouders werpt, een kort redactioneel woord opgenomen waarin de aandacht op de datum 17 Augustus 1945 wordt gevestigd, toen het volk van Indonesië zijn historische kans greep, door in het vacuum tussen Japanse nederlaag en Nederlandse onmacht het koloniale juk van zich af te schudden.

"De Vlam, draagster van de beste tradities van het met Indonesië verbonden socialisme begroet op deze dag, op dit vrijheidsfeest van Indonesia het Indonesische volk, zijn aanvoerders, onze oude strijdmakers. Leve de Republiek Indonesia! Leve het volk van Indonesia!"

Het artikel "Vijf jaar merdeka" geeft een overzicht van wat er tussen 17 Augustus 1945 en de gelijke datum in 1950 is voorgevallen. Vijf jaren van Indonesische glorie. "Daartussen vijf jaren van Nederlandse schande tevens".

"Indonesische glorie. Een groot volk, waaraan de koloniale heerser opzettelijk het onderwijs in de kunst van lezen en schrijven, een van de voornaamste voorwaarden voor het opbouwen van een eigen staat, heeft onthouden. Een koloniale heerser, die onder de dekmantel van een zogenaamd ethische politiek de uitbuiting tracht te bestendigen. Die de vrijheid van vereniging, van vergadering, en van drukpers - de grondslagen van de democratie - aan dit volk poogt te onthouden. Die onder de aanvoering van de koloniale reactionnair WELTER de schuchtere poging tot het verwerven van meer vrijheid, de petitie SUTARDJO, heeft afgewezen. Die door koeliecontracten, door de toepassing van de "poenale sanctie", door de inrichting van het concentratiekamp Beven-Digoel - de enige "daad", die Nederland ten opzichte van de ontwikkeling van Irian, of zo ge wilt, Nieuw-Guinea, heeft verricht - een uitbuitingssysteem trachtte te handhaven, waarin de mens niet alleen van de opbrengst van zijn arbeid wordt beroofd, doch waarin tevens door een geniepige en gemene politieterror, door een spionnendienst de menselijke waardigheid wordt geschonden".

Even verder wordt gezegd; "Twee data. Twee feiten. Daartussen vijf jaren van Nederlandse schande. Aansporing tot geweld reeds in 1945 bij de Britse bevelvoerder Generaal CHRISTINSON. Infame verdachtmaking van de leiders en hun bedelingen, door hen beurtelings te betichten van fascistische gezindheid en onderwerping aan het Japanse imperialisme; van heulen met het stalinisme, met Moscou. Woordbreuk, door het zenden - in strijd met artikel 192 van de Nederlandse Grondwet - van een grote troepenmacht, bestaande uit dienstplichtige militairen. Verbrekking, door met list en geweld creëren van zelfstandige deelstaten."

In deze trant voortgaande betoogt de niet genoemde schrijver o.a. nog het navelgende.

"Opnieuw misleiding, list en geweld, door onttrekking, na de soevereiniteitsoverdracht, van de KNIL-misdadigers aan de jurisdictie van de R.I.S. en hen, de stoottroepen, huurlingen en landsknechten van het koloniale bewind in de gelegenheid te stellen, tegen de wettige regering te rebelleren. Woordbreuk, door het toestaan van een gezantschap van de rebellen in Nederland, door het niet beletten van tegen de R.I.S. gerichte vijandelijke conspiraties, door het wettigen van de rebellie met het zenden van de "Kortenaer".

Ook de kwestie Nieuw-Guinea wordt onder de loupe genomen en in verband hiermede wordt gezegd, dat Nederland het wereldhistorische feit van de Aziatische revolutie nog steeds niet wil erkennen. "Om de bevolking te paaien wordt van Nederlandse zijde een groots "opgezette campagne gevoerd, waarbij het gratis uitdelen van textiel een onderdeel vormt.

" Traditiegetrouw ondersteunt het Nederlandse gouvernement alle "marionettengroepen, die financieel van Nederland afhankelijk zijn "en hetzij onder leiding staan van collaborateurs met Japan, met "de Kempetai, hetzij sujetten zijn van de Nefis (de Nederlandse geheime politie), zoals de heren ARIKS en JOUWE".

En dan: "dat er nog steeds een kwestie Irian is, is te wijten "aan de halsstarrige houding van de Nederlandse koloniale regering, "die er ter R.T.C. niet voor terugdeinsde met chaos en oorlog te "dreigen indien Indonesië het compromisvoorstel inzake Irian zou "verwerpen".

De inhoud van het artikel "Terugblik bij de proclamatie van een eenheidsstaat Indonesië" geschreven door Gerard VANTER (d.i. G.v. 't REVE) is afgestemd op de zienswijze van de schrijver dat de Nederlanders in Indonesië kwamen als hebzuchtige veroveraars.

"Deze Hollandse piraten en zeehelden hebben hun stempel gedrukt op de Nederlandse geschiedenis en aan hun invloed (Jan Pietersz. Coen, Van Heuts, Colijn) hebben de Nederlanders zich tot op "de huidige dag niet kunnen onttrekken. De vloek der boze daad "heeft zich de eeuwen door op de Nederlanders gewroken".

Verder: "De kleine roofstaat tussen de Dollard en de Schelde, "d.w.z. zijn heersende klasse, bevestigde zijn onderdrukkingapparaat (ook over het Nederlandse volk) met de uit Indonesië weggesleepte schatten".

Van de bekende schrijfster Bep VUYK is in hetzelfde nummer van "De Vlam" een artikel gepubliceerd over "Ambon en de republiek der Zuid-Molukken", waarin zij o.a. schrijft, dat Ambonezen, Menadonezen en Timorezen de keurtroepen vormden van het K.N.I.L., kōzakken in dienst van de Nederlands-Indische regering.

Volledigheidshalve zij ten slotte nog vermeld, dat de stichting "De Vonk" te Amsterdam, die het weekblad "De Vlam" uitgeeft, ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van de Indonesische republiek een uitgave het licht deed zien, getiteld "Vijf jaar Indonesia merdeka in de Vlam", bevattende een overzicht van de gebeurtenissen in beeld en woord, samengesteld aan de hand van platen, hoofdartikelen en beschouwingen in "De Vlam" sinds 17 Augustus 1945 door (de Duitser) Frits KIEF, deel uitmakende van de redactie van het blad.

2-9-1950.

Haag OD 1590
VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12
Doss.22/56

21 Juli 1950.

aggrate kaart

Onderwerp: Uitgifte van een blad door de Stichting Nederland - Indonesië en de Vereniging Nederland - Indonesië.

Datum ontvangst bericht: 18 Juli 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: --- *6.611*
01.261-6.61

Medewerkende instanties: ---

Ondernomen actie: ---

6.611
01.12

6.61
05.22

6.61
05

OPKAART
4C
29.8

25 JULI 1950
ACD/ 89864

ACD
Nederland ont. Dezelv
Vereniging C.
Vereniging C.
24/7

Van een persoon, die terzake wel ingelicht is, werd het volgende vernomen:

Door de Stichting "Nederland-Indonesië", (voorzitter: Dirk SCHILP, geboren te Haarlem 11 October 1893, wonende Nassaukade 145 te Amsterdam) en de bestuurder van de Vereniging "Nederland-Indonesië":

Johannes Wilhelmus Elizabertus RIEMENS, geboren te Hillegersberg 23 November 1918, wonende Razaëlstraat 8 te Amsterdam, worden besprekingen gevoerd om gezamenlijk te komen tot de uitgifte van een weekblad voor Nederlands-Indonesische samenwerking.

(Handwritten initials)

De Hoge Commissaris van de R.I.S. in Nederland Moh. RUM heeft zijn instemming met een dergelijke uitgifte betoond en zich reeds bereid verklaard om voor het eerste te verschijnen nummer een voorwoord te schrijven.

Er is reeds een ontwerp (dummy) gemaakt van het blad, zoals betrokkenen zich voorstellen dit omstreeks September 1950 te doen uitgeven.

|| Een exemplaar van dit ontwerp gaat hierbij. (einde)

Ren "Blam" dd. 19-8-50
waarin de gegevens stonden,
(verwerkt in uitgaand schrijven
aan regering) en welke gegevens
verwerkt zijn in de resp. PD's
is naar Pers en Bibliotheek.

Handwritten signature

AD 1590

17 Augustus

50

C. 89867
C.XI. TA.12.

één

Verhouding tussen
R.I.S. en Vlamgroep

UITTREKSEL	
Uit	: O.D. 1741
Ag. no.:	: C. 89 867
Voor	: O.D. 1590

GEHEIM

UITREKSEL

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernaevens aan te bieden een
geheim rapport waarin verschillende inlichtingen zijn verwerkt met
betrekking tot de verhouding tussen de R.I.S. en de "Vlamgroep" te
Amsterdam.

Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

AAN:

- Z. de Minister President,
- Z. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
- Z. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
- Z. de Minister v. Justitie,
- Z. de Minister v. Uniezaken en Overzeese
Rijksdelen,

Mr L. Einthoven.

te
's-GRAVENHAGE.

GEHEIM - RAPPORT

Ten tijde van de Ronde Tafel Conferentie zijn hier te lande besprekingen gevoerd tussen de huidige minister-president van de R.I.S. en de links-socialistisch georiënteerde "Vlamgroep", met de bedoeling om tot een nauwe onderlinge samenwerking te geraken.

Hierbij zou door de heer HATTA de voorwaarde zijn gesteld, dat de te Amsterdam wonende Indonesier DARSONO, die in nauwe betrekkingen met de "Vlamgroep" stond, in de redactie van haar orgaan "De Vlam" zou worden opgenomen. Dit is enkele maanden daarna inderdaad geschied.

In het nummer van 14 Januari 1950 van dit weekblad schreef de redactie - evenwel niet reppende over de besprekingen met de R.I.S. - dat het haar verheugde dat DARSONO, een oude bekende, eindelijk gewicht was voor het herhaaldelijk tot hem gericht verzoek redactielid te worden. Vooral nu de vrijheidsstrijd van de Indonesische volkeren zijn bekroning had gekregen moest de opneming van Darsono in de redactie gezien worden als "een symbool van onze verbondenheid met "de jonge Indonesische republiek".

Aanvankelijk schijnt het verder in de bedoeling te hebben gelegen, dat Jef LAST als vertegenwoordiger van "De Vlam" en als verbindingsman tussen de "Vlamgroep" en de R.I.S. naar Indonesië zou gaan, doch in stede van hem vertrok op 2 Februari 1950 per m.s. "Poe-lau Laet" genoemde Darsono naar Djakarta. Uit de kop van het Vlamblad blijkt, dat Darsono redactielid in Indonesië is.

Op 13 Mei 1950 is vervolgens Jef Last naar Indonesië vertrokken. Zowel hij als Darsono schrijven vandaar artikelen in "De Vlam".

Tijdens de in de aanhef dezes bedoelde besprekingen is van de zijde van de "Vlamgroep" een voorstel bij de Indonesische autoriteiten ingediend ter nadere uitwerking van het beginsel van samenwerking tussen deze groep en de regering van de R.I.S..

Eén der daarin naar voren gebrachte suggesties betref de uitgifte van een blad, dat - deskundig geleid - een concentratie van niet-Stalinistische, progressieve en de Republiek vriendschappelijk gezinde personen tot stand zou kunnen brengen. Voorts is daarbij gewezen op het ontbreken van betrouwbare, deskundige voorlichting over Indonesië in Nederland en in andere Europese landen, weshalve de vestiging van een Indonesisch persbureau in Nederland gewenst werd geacht.

In verband hiermede kan gemeld worden, dat in de laatste maanden van 1949 van Indonesische zijde aan Dirk SCHILP (directeur van "De Vlam") de leiding van een West-Europees informatiebureau voor de R.I.S. moet zijn aangeboden. Hoe dit echter ook zij, in het begin van de maand Juli j.l. heeft, naar uit doorgaans betrouwbare bron is vernomen, een bespreking plaats gehad tussen vertegenwoordigers van de "Vlamgroep", o.w. Dirk Schilp, en het Indonesische Hoge Commissariaat hier ter stede, waarbij toen door de heer Schilp is voorgesteld om te Amsterdam een persbureau op te richten, dat zich voornamelijk zou moeten bezighouden met de voorlichting omtrent Nieuw-Guinea en met de distributie van artikelen over dat land aan de pers. Als kostenraming voor dit persbureau is opgegeven een bedrag van 50.000 gulden.

Het Indonesische Hoge Commissariaat zou sympathiek tegenover dit voorstel staan doch men wenste alvorens een besluit te nemen eerst de deskundige omtrent Nieuw-Guinea-aangelegenheden, met name Mr Moh. YAMIN, te raadplegen.

(Het mag als bekend verondersteld worden, dat de "Vlamgroep" de aanspraken van de R.I.S.-regering op Nieuw-Guinea steunt).

De uitgifte van een blad, ook een der suggesties van de "Vlamgroep" verkeert kennelijk in een vergevorderd stadium.

Door de - nader in dit rapport nog ter sprake komende - Stichting "Nederland-Indonesië", waarvan Dirk Schilp, directeur van "De Vlam", voorzitter is en J.W.E. Riemens van de - genoegzaam bekende -

Vereniging "Nederland-Indonesië", zijn besprekingen gevoerd om gezamenlijk te komen tot de uitgifte van een weekblad gericht op samenwerking tussen Nederland en Indonesië. De Hoge Commissaris van Indonesië in Nederland zou hiermede reeds zijn instemming hebben betuigd. De titel van het blad zal zijn: "De Brug - Djambatan" (Djambatan = brug) en de redactie zou in handen komen van Johan W.E. Riemens vd.

In een "Ten Geleide" zou de redactie in het eerste nummer, dat omstreeks October moet verschijnen, o.a. willen bekendstellen, dat "De Brug - Djambatan", vroeger orgaan van de Vereniging "Nederland-Indonesië", als zelfstandig orgaan verschijnt en verder nog het navolgende.

Het blad zal twee-talig worden uitgegeven n.l. in het Nederlands en in de "Bahasa Indonesia" (Indonesische taal) en er zullen twee redacties zijn, respectievelijk één Indonesische te Djakarta en één bestaande uit Nederlanders te Amsterdam. "Djambatan" zal met gelijke tekst in Indonesië en in Nederland verschijnen. Voor alles zal "De Brug - Djambatan" een nieuwsblad en een "im- en exportblad" zijn, maar daarnaast een onmisbare bron van voorlichting voor hen, die zich voor de ontwikkeling van Indonesië in het algemeen en voor de Nederlands-Indonesische samenwerking in het bijzonder interesseren. Getracht zal worden de "laatste ereschuld van Nederland aan Indonesië te helpen verzoenen, geslagen wonden te helen en wederzijdse vooroordelen uit de weg te ruimen".

Omtrent genoemde Stichting "Nederland-Indonesië" kan worden medegedeeld, dat deze op 1 Maart 1950 is opgericht door Dirk Schilp, directeur van "De Vlam". De stichting stelt zich ten doel het bevorderen van de industrialisatie van Indonesië, alsmede de im- en export. Dirk Schilp huldigt de opvatting, dat deze onderneming ongetwijfeld kans van slagen heeft indien er in Indonesië begrip voor wordt gewekt en wanneer het de stichting goed gaat betekent dit z.i. een bestaansmogelijkheid voor velen van de "Vlamgroep".

Bekend is verder, dat de heer Schilp nog een of ander plan heeft. Hij ziet namelijk de mogelijkheid om materiaal voor grote en kleine drukkerijen bijeen te brengen. Dit is voorgebracht bij het Indonesische Hoge Commissariaat waarbij is gebleken, dat van-Indonesische zijde grote behoefte bestaat aan drukkerijen.

Aanvankelijk was het niet duidelijk waarvoor deze drukkerijen nodig zouden kunnen zijn, doch een mededeling uit een geheel andere maar volkomen ingewijde bron zou mogelijk hierop betrekking kunnen hebben. Deze mededeling behelst, dat in Indonesië het streven bestaat staatsdrukkerijen op te richten, die ook alle particuliere drukwerken zullen moeten drukken. Door licentie-weigeringen en geen of bemoeilijkte papiertoewijzingen, enz., wil men dan het particuliere drukkersbedrijf tot heengaan dwingen. Tevens heeft men dan volkomen in de hand wat wel en wat niet gedrukt zal worden.

Ten besluite zij opgemerkt, dat er een vrij regelmatig contact bestaat tussen de "Vlamgroep" en het Indonesische Hoge Commissariaat. Bij dit contact speelt ook de Duitser F. Kief, redactielid van "De Vlam", kennelijk een rol. De achtergrond van dit contact vindt mogelijk belichting in de woorden van Jef Last tijdens de vierde Vlamconferentie op 18 December 1949 te Amsterdam, namelijk, dat door de leiders van Indonesië gezegd was, dat geen enkele politieke opvatting ten aanzien van Indonesië zo sympathiek was als die van "De Vlam".

15-8-1950.

Ten Geleide

Onder de poort van een nieuwe tijd herverschijnt de 'Brug-Djambatan'; thans als zelfstandig orgaan, vroeger als orgaan van de Vereniging Nederland-Indonesie.

Vroeger onder de dreigende wolven van conflicten, oorlog; thans onder de morgenschemering van samenwerking in vrijheid.

Op unieke wijze wil de Brug-Djambatan haar bijdrage leveren om deze nieuwe periode een waarlijk vruchtbare te doen zijn voor Indonesie en Nederland.

De Brug Djambatan zal een tweetalig orgaan zijn in het Nederlands en het Bahasa Indonesia.

De Brug Djambatan zal worden samengesteld door twee redacties bestaande uit Indonesiers en Nederlanders, zetelend in Djakarta en Amsterdam.

De Brug Djambatan zal met gelijke tekst in beide landen verschijnen, met dien verstande dat een in Indonesie geprepareerde tekst binnen een week bij de Nederlandse lezers zal zijn en omgekeerd, dank zij een combinatie van de modernste vindingen.

United Nations Commissioners Attend Solemn Ceremonial Which Marks Striking of Netherlands Colors; Secretary-General Sends Congratulations

Een Nieuwe Stichting

De Brug Djambatan zal voor alles een nieuwsblad en in- en exportblad zijn, maar daarnaast een onmisbare bron van voorlichting zijn voor hen, die zich voor de ontwikkeling van Indonesie in het algemeen en voor de Nederlands Indonesische samenwerking in het bijzonder interesseren.

De Brug Djambatan zal trachten de 'laatste erteschuld' van Nederland aan Indonesie te helpen verzoenen, geslagen wonden te helen, wederzijdse vooroordelen weg te ruimen.

De Brug Djambatan zal samenwerken met en haar kolommen open stellen voor al die organisaties die dezelfde doelen nastreven.

Ook zal de Brug Djambatan trachten de vaste medewerking te verkrijgen van deskundige Indonesiers en Nederlanders zodat niet alleen vele levensgebieden bestreken zullen worden, maar ook uit alle delen van Indonesie en Nederland berichten de lezers bereiken.

De Brug Djambatan zal voor speciaal tarief beschikbaar zijn voor die bladen en organisaties die hun leden en/of abonnees systematisch het lezen van dit blad aanbevelen.

In de verstreken jaren hebben grote groepen van het Nederlandse volk en in het bijzonder de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven hier te lande zich met bezorgdheid afgevraagd waarheen de economische ontwikkeling zou leiden, indien de oude staatsrechtelijke banden tussen Nederland en Indonesie zouden worden verbroken. In de gedachtenwereld van menigeen was de vroegere politieke verhouding tussen beide landen de voorwaarde en de grondslag voor het leggen en onderhouden van economische relaties. Vielen de staatkundige betrekkingen weg, zo meende men veelal, dan was het ook gedaan met het economische verkeer, de uitwisseling van goederen en diensten, om van de vestiging van Nederlandse industrieën in het geheel niet meer te spreken.

Degenen echter, die het liquideren van de oude koloniale verhouding en de groei van een vrije Indonesische gemeenschap zagen als een onontkoombare ontwikkeling, waarbij van de Nederlanders werd geëist, oude vertrouwde voorrechtspolitie op te geven, waren ervan overtuigd, dat in economisch opzicht de vooruitzichten voor het Nederlandse bedrijfsleven allesbehalve ongunstig zouden zijn, mits men bij voorbaat rekschap van het feit gaf, dat onze economische activiteit moest worden aangepast aan de nieuwe situatie in Indonesie.

Zij hadden voor deze zienswijze zeer deugdelijke motieven. In de eerste plaats zou het ondenkbaar zijn geweest, dat in de loop van tientallen jaren gegroeide economische betrekkingen plotseling zouden worden verstoord: niet alleen de Nederlandse, maar ook de Indonesische belangen zouden een dergelijke bruuske beëindiging van handel en verkeer niet verdragen. De sociaal-economische structuur van Indonesie verkeert nog in een stadium van ontwikkeling, waarbij hulpverlening uit de Westerse landen dringend nodig blijft. In de tweede plaats hebben de leiders van het nieuwe Indonesie bij herhaling verklaard, dat de samenwerking tussen hun land en Nederland op economisch, sociaal en cultureel terrein duurzaam van de grootste betekenis zal blijven en dat onder de nieuwe verhoudingen voor Nederlandse activiteit op al deze gebieden een ruim arbeidsveld zal blijven bestaan. Ook na de soevereiniteitsoverdracht heeft de Indonesische regering uitdrukkelijk van deze opvatting blijk gegeven.

Natuurlijk zal de nieuwe Indonesische staat niet alleen de medewerking van Nederlanders in het opbouwwerk accepteren. Stellig zal in het bijzonder in financieel, technisch en economisch opzicht ook uit andere Westerse landen hulp en samenwerking worden aanvaard. In welke mate Nederlandse hulp in het herstel van Indonesie zal kunnen worden verleend en welke omvang de Nederlandse bijdragen zullen hebben bij de reconstructie van de Republiek Indonesia Serikat, hangt voor alles af van de ondernemingsgeest, die hier te lande kan worden geactiveerd.

Er is in Indonesie nauwelijks een gebied te noemen, waarop dit ondernemersinitiatief geen emplooi zou kunnen vinden. De welvaartsontwikkeling die de Indonesische regering zich tot doel heeft gesteld, veronderstelt een kapitaalinvestering in alle sectoren van het bedrijfsleven. Zowel in het tot ontwikkeling brengen van tal van nieuwe industrieën, de creditverlening aan reeds bestaande bedrijven en de modernisering van deze ondernemingen, uitbreiding van het transport, weg en woningbouw, het op grote schaal ondersteunen van het werk der Volksontwikkeling, dat reeds door de Indonesiers zelf is aangepakt, al alles schept kansen voor Westerse ondernemingszinnen van enorme betekenis, kansen die ook de Nederlanders zich niet mogen laten ongaan.

Het is een Nederlands nationaal belang, dat de betekenis van Indonesie als partner in het handelsverkeer, als werkterrein voor industriële activiteit, als land met een enorme bodemrijkdom, als gebied met een zeer grote behoefte aan kapitaalinvestering, als arbeidsgelegenheid voor vele werknemers, in het oog wordt gehouden. Onafzienbaar zijn de mogelijkheden, ook voor de behartiging van Nederlandse belangen, indien dank zij de Indonesische welvaartspolitiek, de binnenlandse markt van dit zeventig miljoen zielen tellende land tot volledige ontsluiting komt.

Indonesie zal meer nog dan in het verleden een belangrijke plaats gaan innemen in de wereld-economie. De nationale bewustwording van het Indonesische volk zal daarbij een grote stimulans zijn. Deze ontwikkeling zal steilig op gunstige wijze invloed uitoefenen op die landen, die op de basis van een gezond koopmanschap bereid zijn zich te interesseren in dit groeiproces.

Wat nodig is voor het Nederlandse bedrijfsleven is: het creëren van een orgaan, waarin de Nederlandse ondernemingsgeest - technisch, commercieel, industrieel - gebundeld wordt. Dit orgaan moet het contact opnemen en onderhouden met de Indonesische regering om te komen tot een permanent overleg met betrekking tot de wijze, waarop

Dat de jonge staat Indonesia thans voor moeilijke problemen staat begrijpt 'De man in the street' volkomen. Tegelijk met het oplossen van de politieke, monetaire problemen en die de opbouw betreffende, moet de buitenlandse politiek in grote trekken worden vastgelegd en uitgevoerd.

Naar het schijnt is de wereld in twee kampen verdeeld, Iedere staat wordt op zijn minst uitgenodigd zijn keuze te doen tussen een van deze twee kampen. Grote druk zal door beide worden uitgeoefend op die staat die geen keuze wenst te doen of nog niet heeft gedaan.

Amerika versterkt voortdurend door middel van wapens en dollarleningen zijn vesting rondom Rusland, terwijl Rusland op zijn beurt naast de consolidatie van zijn invloedssfeer tracht de vestingwerken van Amerika te verzwakken. Hierbij wordt de USSR gesteund door de communistische partijen in de 'Amerikaanse landen'. In China behaalden de communisten de overwinning. Deze overwinning van Mao tse Tung is een van de factoren geweest, die het tot standkomen van een overeenkomst op de Ronde Tafelconferentie hebben bespoedigd.

De vraag rijst nu aan welke zijde Indonesia zich nu zal gaan scharen. De uitspraken van president Sukarno en andere Indonesische leiders, welke geen geringe invloed in de Indonesische staat hebben, wijzen o.i. erop, dat Indonesia zichzelf wil blijven en zich niet bij een van de beide blokken wenst aan te sluiten. Deze houding vergt een sterke staatsorganisatie, welke geen speelbal is van provincialistische gevoelens. Een federalistische staatsorganisatie zal, behalve dat zij duur is en niet van principiële aard, ongezonde provinciale gevoelens vereeuwigenen verscherpen. Indien wij achterom kijken, zien wij dat de federale organisatie kunstmatig in het leven is geroepen in Denpassar en Malino en inder tijd als een zet op het schaakbord tegen Djokja is bedoeld. De problemen Makassar en Zuid-Molukken zijn niets anders dan restanten van de Denpassar-Malino-geest, die geen spontane steun van de bevolking heeft gekregen.

Intussen heeft Amerika te kennen gegeven, dat Unitarisme of Federalisme voorhaar van geen belang is. Amerika heeft slechts belang bij orde en rust, waardoor de mogelijkheid wordt geschapen strategische grondstoffen te produceren. Behalve daarvoor heeft Amerika Indonesia nodig als militaire basis, als markt voor zijn industrie-producten en natuurlijk als pion tegen de naderende communisten in Zuid-oost Azië. Het binnendringen der Amerikanen in Indonesia is een probleem op zichzelf. Aan de

Betapa sulitnya masalah-masalah yang dihadapi oleh Negara muda Indonesia sekarang dapat dimengerti dengan mudah. Disamping membereskan keadaan dalam negeri, yang mengenai politik, keuangan dan pembangunan, haruslah pula diletakkan garis-garis, yang menentukan perhubungan Indonesia dengan luar negeri. Dunia sekarang seolah-olah terbelah menjadi dua, dimana tiap-tiap Negara paing sedikit dipersilahkan memilih antara dua belah tadi. Tiap-tiap Negara yang tidak mau memilih salah satu belah akan mendapat desakan dari kedua-belahan tadi, supaya memilih suatu pihak. Amerika dengan dollar serta sendjantja terus menerus memperkuat bentengnya yang melingkungi Rusia, sedangkan Rusia disamping memperkokoh daerahnya, terus menerus mentjuba melemahkan kedudukan Amerika diluar daerah Rusia. Dalam ichtiar ini Rusia dibantu oleh partij-partij Komunis dinegeri-negeri diluar daerah Rusia. Di Tiongkok dapat dikatakan, bahwa sekarang kaum Komunis ada dalam keadaan menang. Kemenangan Mao Tse Tung inilah pula yang mempertjapat datangnya dan selesainya Konperensi Medja Bunderantara Indonesia dan Belanda.

Datanglah pertanyaan bagi Indonesia, pihak manakah yang hendak dipilihnya. Utjapan-utjapan, yang kita dengar dari Presiden Sukarno dan beberapa pemimpin Indonesia, yang mempunyai pengaruh tidak sedikit dalam pimpinan Negara Indonesia, memberi kesan, adanya suatu keinginan untuk berdiri sendiri, dan tidak memilih salah satu atau blok. Untuk dapat mempertahankan sikap berdiri sendiri ini, dibutuhkan suatu bentukan Negara yang kokoh kuat, yang tidak diambang-ambingkan oleh perasaan keadaaan daerah. Suatu bentukan Negara Pederal, ketjuali mahal hanja akan memper-tjadjam perasaan daerah yang kurang sehat. Lagi pula, bila kita lihat ke belakang, maka pikiran Pederal dengan setjara dibikin dilahirkan di Denpassar dan Malino, yang pada waktu itu ditjodjukan untuk menentang Djokja. Sebagai sisa-sisa teloran Denpassar dan Malino ini, terjdilah soal-soal Makasar dan Maluku-Selatan baru-baru ini yang tentu saja tidak mendapat sokongan dari Rakjat. Dalam pada itu Amerika telah mengeluarkan pendapatnja, bahwa soal Pederal atau Persatuan bagi Amerika tidak penting. Amerika hanja membutuhkan adanya suatu tata-tertib, yang memungkinkan adanya produksi bahan-bahan, yang diperlukan untuk siasat Amerika. Di samping itu Amerika membutuhkan Indonesia sebagai pangkalan militer, pasar untuk industrinja, dan tentu saja sebagai pion, yang dapat didajak menentang kaum Komunis. Sukarlah bagi Indonesia, untuk menolak Amerika begitu saja. Indonesia membutuhkan mo al dari Amerika untuk mulai membangun, oleh karena Indonesia pada waktu ini tidak mungkin menabung. Pertanjaan yang sangat menarik perhatian ialah, apakah Indonesia disamping mengadakan hubungan diplomatik dengan Rusia, akan pula mengadakan hubungan perdagangan atau pindjeman dengan Rusia? Bagaimanakah sekarang kedu-

andere kant heeft Indonesia kapitaal nodig als stootkapitaal voor zijn opbouw. Aanzien Indonesia zelf niet hierover beschikt, zal het dit bij anderen moeten lenen. In dit verband is het een zeer interessante vraag of Indonesia zijn diplomatieke betrekkingen met Rusland zal uitbreiden tot een handels-economische betrekking. Een lening tegen 1 % is natuurlijk voordeliger, dan een tegen 3 % van de Wereldbank. Hoe zal de samenwerking Nederland-Indonesia zijn? Indonesia heeft veel technische en andere krachten nodig voor zijn opbouw. Daarentegen kan Nederland via Indonesia dollars verdienen, door diensten, ruil van Industrie goederen tegen grondstoffen en door kapitaalinvestering. Deze economische betrekking zal des te sterker worden naarmate Indonesia overtuigd is dat Nederland, dat zelf de zijde van Amerika heeft gekozen, de Indonesische neutraliteitspolitiek zal steunen.

Op het ogenblik zijn de sentimenten in Indonesia nog niet geheel tot rust gekomen en vormen een der hindernissen voor de samenwerking. Deze sentimenten zijn gewone verschijnselen bij een volk, dat het gevoel heeft met zweet, tranen en bloed als offer, zich te hebben bevrijd van een lang koloniaal bewind. Deze sentimenten worden nog versterkt door het optreden van personen die van de nieuwe situatie niets willen weten en zich hiertegen te weer te stellen. De vlucht van Westerling en Somoukil in Nederlandse vliegtuigen en het niet slagen van de Nederlandse legerleiding in het beheersen van het KNIL zullen de samenwerking tussen Nederland en Indonesia niet ten goede komen. De openbare mening in Indonesia zoekt achter de vlucht van Somoukil en de Zuid-Molukse kwestie de nog niet opgeloste zaak van Irian.

De taak van de groep die de samenwerking Nederland-Indonesia beoogt is waarlijk niet licht. Echter, indien er een goede sterke samenwerking bestaat tussen Nederland en Indonesia, is deze te danken aan de strijd van bovengenoemde groep, die in donkere dagen getuigd heeft voor samenwerking op voet van gelijkheid. Misschien ten overvloede moet gezegd worden dat elke poging om Indonesia te bewegen zijde te kiezen van een der blokken, door Indonesia beschouwd zal worden als een poging om de pas verworven vrijheid aan te tasten. Slechts samenwerking om het wederzijds belang te dienen zal met gejuich worden begroet. Indonesia wil graag werken aan zijn opbouw, maar zijn politieke en economische zelfstandigheid behouden. Deze wens moet in de berekening van de kansen tot samenwerking worden opgenomen, wil men komen tot een stevige en prettige verstandhouding. Daartegenover mag Indonesia niet blind zijn voor het feit dat samenwerking niet betekent: alleen nemen!

dukan Belanda di Indonesia? Dalam teori, Belanda dapat bekerdja bersama dengan Indonesia. Indonesia banjak membutuhkan ahli-ahli teknik dan banjak tenaga-tenaga lain-lainnja guna pembangunan. Sebalijnja Belanda bisa mendapat dollar dengan melalui Indonesia, dengan tjara memberikan djasad-djasanja, menubarkan hasil-hasil industrinja dengan bahan-bahan mentah dari Indonesia atau dengan tjara menanam modal di Indonesia. Perhubungan ekonomi ini akan lebih kuat dan menguntungkan kedua pihak, bila Indonesia mempunyai kesimpulan, bahwa Belanda mau menjokong pendirian Indonesia tidak memihak salah satu blok.

Sajang sekali pada waktu ini sentimenten-sentimen sedang meluab, hingga menjadi salah satu rintangan bagi lantjar djalannja kerdja sama Indonesia-Belanda. Meluabnja sentimenten di Indonesia adalah suatu keadaan yang biasa, yang dapat dilihat pada tiap tiap bangsa, yang sedang mempunyai perasaan, baru saja telah membebaskan dirinya dari belenggu penjadjahan, dengan berkorban keringat, air-mata dan darah. Disamping meluabnja sentimenten ini misih saja ada golongan-golongan yang berkeras kepala, dan tidak mau insjaf akan keadaan baru yang tetap. Larinja Westerling dan Somoukil dalam pesawat terbsng Belanda, dan kurang mampunja pimpinan tentara Belanda untuk mengendalikakan K.N.I.L., sukar dapat dikatakan akan menguntungkan kerdja sama Indonesia-Belanda. Chajajak ramai dengan lekas menghugungkan soal larinja Somoukil dalam pesawat terbang Belanda serta soal Maluku-Selatan dengan soal Irian yang belum mendapat penyelesaian.

Sungguh tidak ringan bagi suatu golongan, yang ingin menjdelmakan kerdja sama dalam berbagai lapangan antara dua Negara Indonesia-Belanda. Akan tetapi bila ada suatu hubungan antara Belanda dan Indonesia, yang baik dan kokoh, maka hubungan tadi hanja dapat terjdjela oleh golongan tadi, yang dalam masa gelap gulita bagi Indonesia telah berdjoang dan meper-dengarkan suaranya untuk mengadakan kerdja sama Indonesia-Belanda dalam deradjat sama tinggi sama rednah. Perulah kiranja dikemukakan bahwas tiap-tiap ichtiar untuk menarik Indonesia ke suatu djurusan, hingga Indonesia tidak merdeka dalam politik atau perekonomiannja, akan mendapat tentangan dari Indonesia, yang merasa telah membebaskan dirinja dari penjadjahan yang lama.

Hanja kerdja sama, dengan maksud mendapatkan keuntungan bagi kedua pihak, akan disambut dengan gembira dan mempunyai dasar yang kokoh. Suatu keuntungan besar yang ingin diperoleh Indonesia ialah: 'Pembangunan Negara', hingga mempunyai dan dapat mempertahankan kebebasan politik dan ekonomi. Keuntungan bagi Indonesia inilah yang perlu diperhatikan oleh mereka yang ingin bekerdja bersama dengan Indonesia. Sebalijnja Indonesia tidak boleh buta bahwa kerdja sama tidak berarti mementingkan diri sendiri.

Een Nieuwe Stichting

(Vervolg van Pag. 1)

de Nederlandse medewerking in het opbouwwerk in Indonesië kan worden ingeschakeld, over de voorwaarden, waaronder het ondernemersrisico tot zo gunstig mogelijke resultaten kan leiden en over de faciliteiten, die de Indonesische regering eventueel zou kunnen verlenen bij het verwezenlijken van Nederlandse initiatieven op industrieel gebied.

Daartoe werd kort geleden de Stichting 'Nederland-Indonesië' in het leven geroepen, die reeds met vertegenwoordigers der Indonesische regering in overleg is getreden. Het is de bedoeling, voor het werk der Stichting, financiële, technische en economische deskundigen aan te trekken.

"Anti-koloniaal" offensief

Brussel, 2 Jan.-- Men is in België de laatste tijd verre van gerust over wat men noemt het anti-koloniaal offensief van de Verenigde Naties en meer en meer gaan er stemmen op, die maatregelen van verweer bepleiten tegen een - natuurlijk ongewenste - inmenging van het buitenland in het Belgische Congo-beleid. Met voldoening heeft men, althans in de meer conservatief georiënteerde kringen de Franse minister van Buitenlandse Zaken, Robert Schuman, onlangs tijdens een officieel bezoek aan Brussel, een nauwere aansluiting van Engeland, Frankrijk en België horen verdedigen, ten einde hun koloniale belangen beter te beveiligen.

Maar de argumenten, waarmee het tegenoffensief wordt bepleit tegen het "dictaat" van de anti-koloniale mogendheden, die in het politieke wereldconcert een overheersende stem beginnen te krijgen, klinken nog allerminst overtuigend.

België kent nog niet de koloniale problemen, die de andere Europese landen te verwerken hebben gehad en het heeft dus ook niet die door schade en schande gescherpte blik, die feiten van illusies kan onderscheiden. Congo is nog een veilig bezit, dat pas aan het begin van een intensieve ontginning staat en van enige roerige nationale bewustwording der inheemsen is nauwelijks sprake.

Dezer dagen is de benoeming te verwachten van Mr. Moh. Rum tot Hoge Commissaris van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië in den Haag.

Deze benoeming is tot stand gekomen na uitvoerig overleg tussen de regeringen van Nederland en Indonesië. Aanvankelijk waren er drie kandidaten, nl. de heren Leimena, Rum en Sultan Hamid. Van Nederlandse zijde ging de voorkeur naar Mr. Rum uit. Men verwachtte hiervan zeer veel voor de samenwerking tussen beide landen. Dit inzicht deelde men in Indonesië, doch men stond daar op het standpunt dat ook voor de interne politiek de heer Rum van groot nut is. Hij neemt een vooraanstaande plaats in de Masjumi in, waar men hem niet graag wilde missen. Anderzijds vond men Sultan Hamid II, ofschoon er in Nederland veel sympathie voor hem is, in den Haag niet zo'n geschikte kandidaat, omdat men van mening is, dat er in Indonesië politiek te weinig achter hem staat, om aan zijn figuur als Hoge Commissaris voldoende gewicht te geven.

De wil van Djakarta om de samenwerking tot een reële zaak te maken kon volgens Den Haag alleen maar tot uitging komen, door het zenden van een belangrijke figuur van het politieke gewicht van Mr. Rum, de man, die met Dr. van Royen tot overeenstemming kwam. Deze argumentatie heeft de regering-Hatta kunnen begrijpen. Juist om aan de wil tot samenwerking uitdrukking te geven is men nu over de bezwaren heengestapt en heeft men besloten Mr. Rum tot

ONDER DE LOUPE

ECONOMISCHE VOORUITZICHTEN

Nu de soevereiniteitsoverdracht een voldongen feit is, heeft het voor de bezorgde en geïnteresseerde waarnemer geen zin nog langer zijn misnoegen te uiten over de weinig verkwikkelijke gang van zaken sinds de bevrijding van het eilandrijk uit de overheersing der Japanners. Gedane zaken nemen geen keer, en wij moeten ons hoeden ons te verliezen in nu nutteloos geworden, ofschoon vaak gefundeerde, maar niet langer opbouwende kritiek.

Juister is het daarom het voorbeeld te volgen van de drie centrale werkgevers-organisaties, die door het zenden van een vaste vertegenwoordiger naar Indonesië ter bevordering van de belangen van de Nederlandse industrie, blijk hebben gegeven van een gezond inzicht inzake de te volgen koers in heden en toekomst. Het is duidelijk, dat de economie een hoofdrol gaat spelen in de verhouding Nederland-Indonesië, nu deze na de overgangperiode eenzelfde karakter gaat krijgen als tussen elke andere groep van soevereine nationale staten. Op den duur kan Nederland alleen een bijzondere plaats innemen in de rij van landen waarmee Indonesië in economisch contact staat of nieuwe banden zal aanknopen.

Buitenland ...

Een zeker risico is niet te vermijden en mag men steeds aanvaarden. In de beschrijving lopig allerminst een probleem een uitlaat voor de besparingen te vinden. Erg bang voor een bezetting van de open plaatsen behoeft men ook al niet te zijn want de volken van Europa staan heus niet te dringen om hun beschikbare besparingen in het buitenland te beleggen. En wat Amerika betreft, zie men slechts naar de problemen waarmee President Truman te kampen heeft bij de verwezenlijking van zijn "Point 4" (de ontwikkeling van achterlijke gebieden). De economische taak die Ir. Vos - in het onlangs uitgegeven geschrift van de Dr. Wiardi Beckman Stichting over de economische samenwerking tussen Nederland en Indonesië na de Soevereiniteitsoverdracht - aan Nederland toedient, n.l. om vanaf 1952 jaarlijks een bedrag van f 400.-- miljoen in Indonesië te investeren, is dan ook een nieuw bewijs van het gebrek aan werkelijkheidszin van de socialisten en hun gebruikelijke overschatting van het economisch mogelijke.

Voorlopig

Voorlopig mag het Nederlandse bedrijfsleven op het punt van investering slechts die middelen aan Indonesië besteden die voor het behoud van een eemaal geïnvesteerd vermogen noodzakelijk zijn. Deze vervangsinvesteringen-alleen betekenen reeds een zware last na de verwoesting en verwaarlozing die alom heft plaatsgehad. Daarnaast moet voorlopig de grootste aandacht besteed worden aan het bevorderen van de Nederlandse export naar Indonesië en aan de afvoer van de Indonesische exportproducten langs de gebruikelijke wegen. Dit standpunt moge conservatief klinken, men vergete niet dat Nederland niet in staat is meer te doen zonder de eigen economie ontoelaatbare schade toe te brengen. Wat aan Nederlands vermogen voor investering beschikbaar komt, hebben wij broodnodig in eigen land voor het behoud van de toch reeds geschonden welvaart van de steeds groeiende bevolking.

Wel bestaat er nog een mogelijkheid dat Nederland op economisch gebied meer kan doen het bevorderen van de onderlinge handel en strijden voor het behoud van nationaal vermogen. Die mogelijkheid bestaat in het advies uitbrengen en medewerken (emigratie!) bij de uitwerking van de plannen voor wederopbouw en investering uit eigen Indonesische besparingen en uit eventueel ter beschikking komend Amerikaans kapitaal.

Na deze betrekkelijk negatieve beschouwing vergete men niet, dat, wat wij noemden de bevordering van de onderlinge handel op zich reeds een zeer belangrijke, moeilijke maar vruchtbare taak is. Wij zeiden dat de voorsprong van Nederland op dit punt vooral bestaat in het bezit van een economisch apparaat. Eerste taak is dus: dit apparaat zo nuttig mogelijk aan te wenden, eventueel uit te breiden en te vervolmaken. Misschien zal de Nederlandse importeur en exporteur te kampen krijgen met overgebleven vrouwen en met angst uitgebuut te worden. Het is echter niet waarschijnlijk dat de Indoneziërs op grond van dergelijke gevoelens zich tot andere landen zullen keren, indien zij daar meer moeten betalen of slechter bediend worden of wan-

SELAMAT DATANG
MOHAMMED RUM

De benoeming van Mr. Mohammed Rum tot Hoge Vertegenwoordiger van de R.I.S. in Nederland is allerwegen met vreugde en dankbaarheid begroet. Ook wij zijn met deze benoeming bijzonder ingenomen.

Wie het voorrecht heeft Mr. Moh. Rum persoonlijk te kennen, weet dat Indonesië een van zijn beste zonen heeft verkozen om zich bij het Nederlandse volk te doen vertegenwoordigen. Wij zijn in de tegenwoordige tijd niet zo grif geneigd om het woord 'edel' te gebruiken, maar ten aanzien van Rum spreken wij met graate over een edel mens. Beminnelijk, bijna kinderlijk eenvoudig, gemakkelijk tot lachen bereid en tegelijk een man met een sterke overtuiging, die van geen schipperen weet als het om principiële dingen gaat, bedachtzaam en nuchter. Hij zal zeker veel doen voor de vriendschappelijke verhouding tussen Nederland en Indonesië, al behoeven we er nooit op te rekenen dat hij ons naar de mond zal praten en dat hij niet fout zal noemen, wat naar zijn mening fout is.

Een treffende, zelfs beschamende bijzonderheid moeten wij in dit verband vermelden. Rum, de man van de Van Royen-Rum-verklaring, die de grondslag legde voor de vredelievende regeling van December 1949, is kreupel. Hij heeft dat te danken aan een Nederlandse kogel, geschoten door een Nederlands soldaat. Op 13 November 1945 klopte een groepje soldaten aan de deur van Rums huis te Djakarta, Kwintang No. 10. Rum deed open en werd pardoes neergeschoten. Hij viel op de grond, men sleurde hem uit de deuropening en ging in het huis op zoek naar zgn. Pemuda's. Een student van de Rechtshogeschool, die bij hem in huis was, nl. Subagio, werd meegenomen en van hem werd nooit meer iets gehoord. Toen de soldaten het huis verlieten, wilde één Rum nog het genadeschot geven, maar Subagio had de tegenwoordigheid van geest om te zeggen: 'Bespaar U de moeite, hij is toch al dood'.

Rum was echter niet dood, wel aan zijn been gewond. Nog in 1947 bij de ondertekening van Linggadjati was hij verplicht met een stok te lopen....

Deze man is thans de eerste Hoge Vertegenwoordiger van Indonesië in Nederland. Hij wordt begroet als een vriend van Nederland. Wonderlijke en beschamende loop der historie!.... Als politieke figuur is Rum de laatste jaren steeds meer op de voorgrond getreden. Hij studeerde in 1932 af aan de Rechtshogeschool te Djakarta. Hij was voor de oorlog lid van de P.S.I.I., de Islam-partij. In de Republikeinse tijd begon hij als voorzitter van de Badan Pekerja K.N.I. van de stad Djakarta. Hij was minister van Binnenlandse Zaken in het kabinet-Sjahrir, was deelgenoot in de besprekingen rondom Linggadjati en de Kalirangbesprekingen, lid van het kabinet-Hatta en voorzitter van de commissie, belast met de presidentsverkiezing.

Selamat Datang Mr. Rum! Welkom in Nederland! De vele vrienden, die gij hier gemaakt hebt, hebben U in deze korte tijd reeds node gemist. Wij zijn er zeker van, dat U hier groot en goed werk kunt doen, en wij hopen, dat vele Nederlanders Uw taak gemakkelijk zullen maken.

BETREKKING-GIDS

Pharmaceutische groothandel te Djakarta vraagt

**energiek representatief
persoon**

als Manager voor haar Surabaikantoor. Vereisten: algemene ontwikkeling, verantwoordelijkheidsbesef, commercieel initiatief.

Sollicitaties met vermelding van opleiding, praktische ervaring en referenties onder No. B 928 Bar.

De Cementfabriek te Indarong (bij Padang) vraagt voor spoedige indiensttreding

opzichter voor de kabelbaan moet technisch onderlegd zijn, kennis van werktuigbouw vereist. Bij voorkeur MTS'ers.

opzichter waterkrachtcentrale in het bezit diploma ambachtsof of EKS. Liefst met praktische ervaring op gebied waterkrachtcentrales en spanleidingen.

Sollicitaties schriftelijk te richten tot de N.V. Padang Portland Cement Nv., Kali Besar West 49.

De C.V.O. te Djakarta zoekt zowel

commerciele als

administratieve krachten

grondig bekend met producten - exportzaken. Voor goede krachten hoog honorarium en emolumenten. Sollicitaties onder 'vertrouwelijk' couvert aan de Centrale Verkooporganisatie van Ondernemingslandbouw-

De firma Tiedeman & van Kerchem Kebon Sirih 42 (Postbus 26) zoekt voor haar kantoor te Djakarta voor spoedige indiensttreding een geroutineerde

secretaresse

Vereisten: minstens eindexamen Nulo; vlot steno en typen; zelfstandig kunnen corresponderen. Kennis van de Engelse taal strekt tot aanbeveling. Sollicitaties uitsluitend schriftelijk aan bovenat. adres.

De C.V.O. te Djakarta zoekt zowel

commerciele als

administratieve krachten

grondig bekend met producten - exportzaken. Voor goede krachten hoog honorarium en emolumenten. Sollicitaties onder 'vertrouwelijk' couvert aan de Centrale Verkooporganisatie van Ondernemingslandbouwproducten, Molenvliet West 1, Djakarta.

**„Onthou dit
nu van mij”**

- zegt juffrouw de Wit

Met zeep alleen krijg je de was wel heerlijk schoon, maar nooit zo schitterend wit als waarvoor ik altijd complimentjes krijg. Daarvoor is er Reckitts Zakje Blauw. Reckitts Zakje Blauw in het laatste spoelwater maakt Uw witte goed pas halder en fris!

CR

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ RECKITTS - DE BILT

Elke dag
voor 't slapen gaan
een lepel
Noorse levertraan

**Noorse
Levertraan.**

de natuurlijke vitaminebron!

Persil houdt Uw was gezond!

Wat buitenlucht doet voor de kinderen, doet Persil voor Uw was: Ontelbare met actieve zuurstof gevulde Persil-belletjes geven het Persil-was een rijkdom aan zuivere, natuurlijke waskracht, die grondig reinigt zonder ook de toerste weefsels aan te tasten. Persil maakt Uw goed niet kalkwit maar zuiver-wit: heerlijk fris, stralend halder en prachtig waspel.

Persil! Uw textiel gaat persil langer mee!

Persil wit is veilig wit!

1/2 N

**Uw
baard
is er
weg
van!**

LANCET-SCHERPE
SCHEERMESJES

ALLARD - IMPORT - DEN HAAG

Steradent

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ RECKITTS - DE BILT

Heel veel zorg heeft Uw tandarts aan Uw kunstgebit besteed. U bent tevreden. Probeer dit te blijven! Zet daarom de zorg van Uw tandarts voort! Reinig en desinfecteer het gebit dagelijks met een speciaal middel - met Steradent! Dat reinigt ook alle hoekjes en gaatjes..... automatisch! Pas de eenvoudige Steradent-methode toe: Roer een dopje-voel Steradent in een half glas warm (niet heet) water. Laat daarin Uw gebit staan volgens gebruiksaanwijzing en..... 't is schoon!

Dit is het vervolg op de zorg van de tandarts

Iets voor U!

Uw leverancier geeft U bij aankoop van 2 pakken **DIESEL** zelfwerkend wasmiddel à 38 cts. per pak, 1 stuk van onze verrukkelijke **ADELAAR TOILETZEEP** gratis ter kennismaking

ADELAAR TOILETZEEP
WONNENVEER

Haag

VERTROUWELIJK

6.141.2
05.22.07.145

661
07.12
25 JULI 1950
ACD/ 89802

Verbinding: No.12

21 Juli 1950.

Doss.22/57

Onderwerp: Correspondentie van de Stichting Nederland - Indonesië

Datum ontvangst bericht: 18 Juli 1950.

Handwritten notes:
ACD
Indonesië
ontvangst in
SD de slaar
Hoe agendare a aad
C.F. 24/17

Hierbij wordt toegezonden afschrift van een brief d.d. 26 Juni 1950 door de voorzitter van de Stichting Nederland - Indonesië:

Dirk SCHILP (Anten m. de Vlaam.) geboren te Haarlem 11 October 1893, wonende Nassaukade 145 te Amsterdam, gezonden aan de in Indonesië verblijvende schrijver Jef LAST.

Een afschrift van de brief door Jef LAST in antwoord op eerstgenoemd schrijven verzonden aan SCHILP gaat eveneens hierbij.

De inhoud van het schrijven van Jef LAST is door SCHILP ter kennis gebracht van de heer SUURHOF van het Nederlands Vak Verbond (N.V.V.).

Een afschrift van deze brief is bijgevoegd. (einde)

OP KARET
ACD 4C
DAI 20-11-50
PAR. 4

26 Juni

(Cart)
Beste Jef,

Ten aanzien van de medicamenten-actie, waarachter het N.V.V. zich heeft gesteld, is het nodig te weten aan welke medicamenten de eerste behoeften bestaan.

Is het mogelijk contact op te nemen met het Ministerie van Openbare gezondheid en mij zo spoedig mogelijk een opgave te zenden van deze behoeften.

In een bespreking met Dr van Rooy van Simavi, de organisatie, die zich in Nederland bezig houdt met de medicamentenverzorging, werd mij medegedeeld, dat deze vereniging voorlopig haar werkzaamheden heeft gestaakt, omdat er geen zekerheid was te verkrijgen of de zendingen wel op de aangegeven plaatsen kwamen. Ik heb op mij genomen te dezer zake te informeren, opdat zekerheid wordt verkregen.

Is het mogelijk uit te zoeken of het Ministerie van Openbare gezondheid bereid is zelf de distributie ter hand te nemen? Eventueel met samenwerking van deskundigen uit Nederland. Ik verwacht veel van de medicamentenactie, mits uit Indonesië de volle medewerking merkbaar wordt.

Voorts heb ik nog een goed plan op stapel. Het is mogelijk volledige uitrustingen en inventaris voor het oprichten van grote en kleine drukkerijen bijeen te brengen. Op het Hoge Commissariaat werd mij medegedeeld, dat men deze broodnodig heeft. Hoe staat men in Indonesië hier tegenover? Ook hebben wij al aanbiedingen van textielfabrieken, die zich aldaar willen vestigen.

Is het mogelijk een opgave te krijgen van al datgene wat daar dringend nodig is?

Zoals je weet hebben wij een Stichting Nederland-Indonesië, welke zich ten doel stelt de industrialisatie in Indonesië te bevorderen, alsmede de im- en export.

Deze Stichting moet opgang maken en kan ongetwijfeld slagen, wanneer in Indonesië begrip gewekt wordt voor deze Stichting. Wanneer het de Stichting goed gaat, dan betekent dit een bestaansmogelijkheid voor velen van ons. Slaagt die Stichting, dan is een bestaan voor lange tijd ook voor jou verzekerd.

Wij hopen spoedig iets van je te mogen horen. Hartelijk gegroet ook namens de andere kameraden.

Dirk.

Bogor 7 Juli 1950.

Geachte Heer Schilp,

Hedenmorgen had ik de beloofde besprekingen, achtereenvolgens met ex-minister-president Hatta en vervolgens met Z Ex minister Leimena van Volksgezondheid. Beiden begroetten met grote ingenomenheid het plan voor een medicamentenactie in Nederland en zegden alle nodige hulp toe van hun departementen.

Excellentie Leimena meende, dat er feitelijk sprake zou moeten zijn van twee acties. Hij zou het ten zeerste waarderen wanneer Simavi haar belangrijke werk weer zou kunnen opvatten ten behoeve der bestaande particuliere ziekenhuizen welke nog altijd eigendom zijn van- en ressorteren onder - particuliere stichtingen en verenigingen zoals de SCBT en anderen. Deze instellingen zullen waarschijnlijk voor alles behoefte hebben aan medicamenten en textielgoederen; wanneer SIMAVI zijn zegenrijke werk t.o.v. deze inrichtingen voortzet zullen zij zelf hun behoeften het beste kunnen opgeven en is de regering bereid, in samenwerking met de besturen dezer instellingen, alle maatregelen te nemen om te garanderen dat de goederen hun plaats van bestemming bereiken. Het verwondert Dr Leimena trouwens enigszins, dat hieraan onder de huidige toestand nog twijfel bestaan kan.

Naast deze hervatting van de vroegere steun aan bestaande instellingen zou de regering echter grote prijs stellen op een tweede hulpactie, waarbij zij zelve vrij was in de beschikking over - en de verdeling van de te leveren goederen, waarbij het Ministerie zelf de distributie ter hand zou willen nemen voor de meest getroffen gebieden. Hiervoor zouden waarschijnlijk in de eerste plaats medicamenten en instrumenten in aanmerking komen, waarvoor het ministerie in de eerstkomende dagen een verlanglijst zal opstellen. Een dergelijke hulpactie zou met des te groter vreugde ontvangen worden naarmate zij een filantropisch karakter droeg, dan wel dat van een daad van solidariteit.

Het zou verkeerd zijn, wanneer zij in Nederland het karakter kreeg van "we moeten die stumpers maar weer helpen, want ze kunnen het nu eenmaal zelf niet" of wanneer de campagne voor deze hulpactie gevoerd werd door instanties of groepen, die van kapitalistische, koloniale of propagandistische doeleinden verdacht konden worden. "Hoe dringend nodig wij deze medisch hulp ook hebben", zei Dr Leimena, na al de schade en ontwrichting, die het gevolg waren van oorlog, bezetting en twee politionele acties, toch zouden wij liever met een tiende van het mooglijke steunbedrag genoeg nemen, dan een groter bedrag te ontvangen met twijfel in ons hart aan de intenties van de gevers. Kon daarentegen uit een dergelijke actie de solidariteit spreken van werkend volk tot werkend volk over grenzen en zeeën heen, dan zou zelfs een betrekkelijk kleine gift, naar de mening van Z Ex Leimena een enorme morele betekenis hebben, die ook voor de toekomstige verhoudingen tussen de beide volkeren van grote invloed zijn kon. Hier meer dan ergens geldt: "c'est le ton qui fait la musique", is deze toon aanvaardbaar, d.w.z. zonder hooghartig medelijden, dan is Z Exc gaarne bereid door middel van het ministerie van Voorlichting de volle betekenis van zulk een actie aan het Indonesische volk duidelijk te maken en alle materiaal en medewerking van zijn eigen ministerie ter beschikking te stellen van hier aanwezige Nederlandse journalistieke krachten om de actie in Nederland het propaganda materiaal te leveren dat zij nodig acht. De quaestie van medisch personeel, hoe ur-

-gent-

gent ook, zou buiten deze actie moeten blijven, daar zij onderdeel vormt van een algeheel personeelvraagstuk, dat reeds in behandeling is bij de Hoge Commissaris in Nederland.

Met beleefde groeten,

w.g. Jef Last.

Onderwerp:
Hulp en steun
aan Indonesië.

Amsterdam 14 Juli 1950.

Aan de Weledele Heer Suurhof
N.V.V.-kantoor
P.C.Hoofstraat No.189
A M S T E R D A M.

Weledele Heer,

Hierbij hebben wij het genoegen een afschrift van een brief in te sluiten, waarin J.Last ons verslag doet van een 2 tal besprekingen, die hij heeft gehad met Excellentie Hatta en Leimena resp. minister-president en van Volksgezondheid, over de te voeren medicamentenactie ten gunste van Indonesië.

Deze brief is van groot belang en getuigd van een geest van samenwerking onderhavig hunner zelfstandigheid. De opmerking over SIMAVI maakt ons inziens overleg met SIMAVI noodzakelijk, opdat het door haar onderbroken werk weer opgang kan worden gebracht, zodra overleg met Exc.Leimena wordt opgenomen. Intussen kunnen wij de actie inzetten, opdat zo spoedig mogelijk naar buiten uit blijk wordt gegeven van ons willen en streven. Wij stellen U voor, voordat met vacantie wordt gegaan, er wordt overlegd over de navolgende punten:

- a. Overleg met de regering over de mogelijkheid van ondersteuning der te voeren campagne.
- b. Het bijeenroepen van een groot aantal prominenten, die als Indonesische vrienden worden gekend, met het doel dat door hen een oproep wordt gedaan aan het Nederlandse Volk zich achter onze medicamentenactie te stellen.
- c. Het samenstellen van een lijst van vooraanstaande, die een door ons aan het Nederlandse Volk gerichte oproep aanbevelen.
- d. Overleg met de diverse gemeentebesturen om medewerking aan te organiseren openbare collecte.
- e. De daarvoor in aanmerking komende kranten verzoeken onze actie te ondersteunen, natuurlijk met in achtneming van de juiste houding, dus op de grondslag van de solidariteit.
- f. Het vormen van plaatselijke comité's, waarin zowel organisaties als progressieve personen deel kunnen nemen.
- g. Een comité van doktoren en andere specialisten, die zich belasten met de technische uitvoering als inkopen en daarmede gepaard gaande keuring van de te kopen goederen etc.

In beleefde afwachting van Uw antwoord, tekenen wij met de meeste

Hoogachting,

w.g. D.Schilp.

Copie voor CO.89028.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 3 Augustus 1950

No.: C. 89028
Bijl.: Gene
C.XI. TA.4.
Betr.: Persbureau betr.
Nieuw Guinea

GEHEIM

UITGEBOKT

Met verwijzing naar het rapport van Uw Inlichtingen-
dienst van 11 Juli j.l., Doss.22/55, handelende over een
persbureau ten behoeve van de voorlichting over Nieuw-
Guinea, houd ik mij gaarne voor Uw nadere inlichtingen aan-
bevolen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
's-GRAVENHAGE.

Ontv. bew:

2 Rapport: 10/9/50
Rapport:

Antwoord: 21/9/50

aan kennis

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

11 Juli 1950.

Doss.22/55

Onderwerp: Persbureau betr. Nieuw Guinea

Datum ontvangst bericht: 5 Juli 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: I.D. Amsterdam

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

6.141.2
07.262.19.71
12 JULI 1950
ACD/89020

6.141.2
05.294-01.12

Van gewoonlijk goed geïnformeerde zijde is vernomen, dat op Maandag 3 Juli 1950 een onderhoud heeft plaats gevonden tussen de Hoge Commissaris van de R.I.S. Moh.RUM en de bekende Vlam-socialisten:

Dirk SCHILP, geboren te Haarlem 11 October 1893, wonende te Amsterdam;

Frits KIEF (Karl Friedrich KIEF), geboren te Rotterdam 20 Mei 1908, wonende te Amsterdam en

Sam DE WOLF (Salomon DE WOLFF), geboren te Sneek 13 Augustus 1878, wonende te Amsterdam.

Op deze bijeenkomst stelden de Nederlanders voor om te Amsterdam een persbureau op te richten. Dit persbureau zou zich voornamelijk moeten bezighouden met de voorlichting omtrent Nieuw Guinea en de distributie van artikelen over dat land aan de pers, waarbij in het bijzonder aandacht moet worden geschonken aan de geïllustreerde pers.

Voorgesteld werd om als directeur van dit persbureau te benoemen een zekere VANTER (verdere personalia onbekend), wonende te Amsterdam.

Bedoelde VANTER is eveneens opgenomen in de redactie van het orgaan "De Vlam".

Als begroting voor bedoeld bureau werd opgegeven een bedrag groot f.50.000.--.

De Hoge Commissaris RUM ontving het voorstel met sympathie, doch alvorens een besluit te nemen wenste hij, dat de deskundige omtrent Nieuw Guinea aangelegenheden YAMIN zou worden geraadpleegd. (einde)

42
42-11/12
ok

XI
XI
XI

D. M. G. Koch

UITTREKSEL
Uit : 001655
Ag. no. : 88534
Voor : 001590

De naam "10/6 '50"

de vakbeweging

op 1 mei

Bandung, 25 Mei 1950.

De één-Mei-dag is in alle meer of minder belangrijke steden hier te lande gevierd. Maar het traditionele karakter van de dag werd geweld aangedaan.

De Indonesische vakbeweging staat, naar een opmerking van de heer J. G. Suurhoff, nog niet eens in de kinderschoenen, doch ligt nog in de luiers. Er ontbreekt nog veel aan, op het punt van organisatie en tactiek, maar vooral — en dat is belangrijker — aan besef voor haar wezen, voor de grenzen van het arbeidsveld, en voor mogelijkheden. En bovendien aan geld. De vakverenigingen zijn voor een deel nog zeer los samenhangende organisaties welke besturen geen overzicht hebben van het aantal leden, waardoor de contributie-inning nogal eens teleurstellingen oplevert.

Dit was te verwachten. De organisaties zijn niet uit een kleine kern van voorgangers met inzicht en initiatief gegroeid, maar ontstonden uit de nood waarin het koloniale bewind, dat staking praktisch onmogelijk had gemaakt, de arbeiders gehouden had, en dank zij het uitzicht op verbetering van lonen en overige arbeidsvoorwaarden, nadat de soevereiniteitsoverdracht de vroegere beperkende bepalingen had doen afschaffen of ze krachteloos had gemaakt. Toen ging een stakingsgolf over het land. De arbeiders liepen te hoop en een inderhaast geïmproviseerde leiding stelde eisen, die voor een goed deel werden ingewilligd. Het resultaat van deze stakingen kon relatief groot zijn, doordat er een vacuum opgevuld moest worden; de lonen waren doorlopend veel te laag geweest, en loonsverhogingen en verbetering van arbeidsvoorwaarden tot 50 à 100 procent toe waren niet zeldzaam. De losse organisatie, die de stakers uiteraard hadden moeten aangaan, kreeg de naam vakvereniging. Maar het eigenlijke vakverenigingswerk moest na het meer of minder grote succes nog beginnen.

Besloten werd, de één-Mei-dag te vieren. Daar zou geld voor nodig zijn, en dat was er niet, althans lang niet in voldoende bedragen. Hier te Bandung bestaat een federatie van Indonesische vakverenigingen, de Badan Pusat Sarikat Sarikat Sekardja, de B.P.S.S., die bijna veertig organisaties omvat en onder redelijk goede leiding staat. Maar ook zij heeft met geldgebrek te kampen. Zo kwam de leiding er toe de samenwerking met een organisatie van Chinezen te accepteren, die wel over de nodige geldmiddelen beschikte. Die Chinese organisatie had evenwel andere bedoelingen: zij wilde de een-

Mei-dag gebruiken als een gelegenheid om te demonstreren voor de Chinese Volksrepubliek en Mao Tse-Toeng. Het initiatief werd de B.P.S.S. uit handen, en de Indonesische vakbeweging werd op slechtouw genomen. Op openluchtmeetings op de eerste Mei zag men overal meer dan levensgrote portretten van Stalin, Mao Tse-Toeng, Marx en Engels; de Chinezen te Bandung deden een brochure verschijnen, waarin propaganda werd gemaakt voor aansluiting bij de communistische W.F.T.U., en zo kwam geheel de viering van de dag te staan in het teken van sympathie voor het communisme. Het werd een communistische demonstratie, waarbij de Indonesische vakbeweging voor de keuze werd geplaatst, mee te doen of zelf de één-Mei-dag te herdenken op zo'n kleine schaal, dat de viering ternauwernood zou zijn opgevallen. Het karakter van de dag als dag-van-de-arbeid ging bij voorbaat verloren.

In de Indonesische vakbeweging heeft deze gang van zaken onenigheid gebracht. Een deel der leiders heeft de samenwerking met de Chinese demonstranten voor de Volksrepubliek aanvaard, anderen weigerden dit. Te Bandung had des morgens een openlucht-meeting plaats, en voor de avond was de grote zaal van de sociëteit Concordia door de Chinezen afgehuurd. Er waren vele uitnodigingen rondgezonden, maar van de gereserveerde plaatsen bleef de helft onbezet. Ik woonde die avondviering persoonlijk bij. Wat we te zien en te horen kregen, was een doorlopende huldiging van de Chinese Volksrepubliek en demonstratie van verbroedering tussen de Indonesische arbeider en de Indonesische intellectueel enerzijds en de Chinezen, die Stalin en Mao Tse-Toeng als hun grote voorgangers bleken te eren, anderzijds. Het was een politieke demonstratie die met het oorspronkelijke karakter van de één-Mei-dag niets te maken had.

Nu mag dit alles niet te tragisch genomen worden. De Indonesische vakbeweging is nog jong en onbedreven, mist ervaring en inzicht. Maar dit begin van het vakverenigingswezen is toch wel te betreuren. Men kan de verdrijving van het corrupte regiem van Tsjiang Kai-Sjek en de agrarische hervormingen in China van harte toejuichen, en de politieke instelling van de Indonesische vakbeweging al terstond bij haar begin niettemin glad verkeerd vinden. Dat zij gedurende de koloniale periode nationalistisch, d.w.z. politiek, georiënteerd was, lag in de natuur der dingen. En dat de B.P.S.S. zich mengde in de controverse over de kwestie der aansluiting van de negara Pasundan bij de Republiek

Indonesia, kan men laten gelden; zij verwachtte van de regering te Djokja meer en beter waarborgen van sociale zekerheid dan van die der RIS. Maar ten aanzien van het communisme is het een ander geval. Het communisme werkt overal als een splijtzwaam, en wat hier door rustige opbouw bereikt zou kunnen worden, dreigt bij voorbaat te worden ontreedd.

Dit alles is van belang in verband met de algemene situatie. De RIS-regering heeft enige malen sympathie betuigd voor de vakbeweging, en ik ben ervan overtuigd, dat dit niet geveinsd was. Nu Indonesië over enige weken een eenheidsstaat zal zijn, zullen in de grondwet de waarborgen voor sociale zekerheid van de constitutie van Djokja overgenomen worden. Maar dit betekent niet, dat de huidige en toekomstige regering socialistisch zou zijn of worden. De sociale wetgeving wordt in overeenstemming gebracht met internationaal aanvaarde normen, doch daar houdt het dan ook mee op. Het zal niet gaan als na de Franse Revolutie, toen de derde stand, de ondernemersklasse, het heft in handen kreeg, en de vierde stand, die het spits afgebeten had, beloofd werd met wetten die „samenbinding“ tot verbetering van de lonen, d.i. de vorming van vakverenigingen, verboden. Dat is, ook hier, uit de tijd.

Maar alles zal er van afhangen, hoe die sociale wetten zullen worden nageleefd en uitgevoerd. En er bestaat aanleiding, te dezen aanzien niet al te gerust te zijn.

Sutomo, de bekende Bung Tomo, een typische en oprechte volksman, leider van een groep, die zich in de guerrillastrijd tegen de Nederlandse troepen geducht heeft gevoerd, heeft deser dagen te Surabaja een grote menigte toegesproken en gewezen op het gevaar, dat de koloniale exploitatie, in gewijzigde vorm, blijven zal. Voor de opbouw sullen miljarden aan kapitaal nodig zijn, die door het buitenland gefourneerd moeten worden. En die kapitaalfournering betekent macht, ook politieke macht, die via de eigen Indonesische regering zal worden uitgeoefend. Indonesia blijft dan, economisch, een kolonie. Wat, met name, de investering van Amerikaans kapitaal betekenen kan, ervaren de Philippijnen thans. En of en in hoeverre dan van effectievere sociale wetgeving sprake zal zijn, terwijl de leiders der Indonesische regering merendeels gerecruteerd worden uit de groeiende Indonesische bourgeoisie, is een vraag, waarop de toekomst antwoord zal geven.

Onder die regeringsleiders zijn overtuigde socialist. Maar zij ook staan in de ban der omstandigheden, die voorlopig anders willen. In de jaren der „ethische politiek“ is ernstig gepolemeerd over de vraag, of op het agrarisch communisme der dorpbuithoudingen een socialistische samenleving gegrondvest zou kunnen worden. De kwestie kwam ook onder socialist. In Nederland aan de orde: en Troelstra wees er toen in een rede in de Tweede Kamer op, dat het socialisme groeit als de tegenkant van het kapitalisme en onder het kapitalisme, en dat Java de fase der kapitalistische ontwikkeling zou moeten doormaken alvorens hier van socialistisch regiem sprake zou kunnen zijn. Dat is, in algemene zin, nog even waar als het destijds was. De naaste toekomst is hier aan de Indonesische ondernemers- en koopliedenklasse, welke intellectuelen de door de verhoudingen aangevozen regeringsleiders zijn.

Dit zal niet betekenen, dat de arbeidersklasse alle misère, die zij in West-Europa beleefde, zal moeten doormaken. Sociale wetten sullen sterk temperend kunnen werken; en dat het in dit opzicht ernst is, staat vast. Het is ook noodzakelijk. Want als sociale zekerheid voor de arbeider en de tani gemist wordt, krijgt het communisme hier een kans.

brief uit indonesia * brief uit indonesia * brief uit indonesia * brief uit indonesia * brief uit indonesia *

UITTREKSEL

Voor ¹⁵⁹⁰ OD 1655 Naam ~~SAMENWERKING VAN INDOONESIERS~~ SAMENWERKING RI en "DE VLAM".

Origineel in OD 273 Naam VLAM-organisatie

Volgnr. Ag.nr. 80285 Aard van het stuk

Afz. verb. 12 Datum 17-2-50

Van een gewoonlijk goed geïnformeerd persoon werd vernomen dat de Hoge Vertegenwoordiger van de RIS veel belangstelling heeft getoond voor een van de zijde van "De Vlam" geopperd plan om te Amsterdam en te Rotterdam een Indonesisch zeemanshuis te stichten.

Dit voornemen van de Vlam is gegrond op het feit, dat de directie van de Vlam er ten stelligste van overtuigd is, dat de zeemanshuizen in beide plaatsen onder controle staan van de NKVD.

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie ACD 4 C Datum 4-5-50

Op aanwijzing van

No.77723.
Aan C XI
Van B IV.

21-3-1950.

Het juiste bedrag van de schuld van "De Vlam", is mij niet bekend. Uit het feit, dat de jaarlijkse inzameling "Meioffer", t.b.v. delging van de schuld van "De Vlam", gemiddeld de laatste drie jaar Fl.3500,-- opbracht, waarmede elk jaar slechts een gedeelte der schuld kon worden gedelgd, waardoor "De Vlam" het hoofd weer een jaar boven water kon houden, zou kunnen worden geconcludeerd, dat de schuld aanmerkelijk hoger ligt.

B.St. zal trachten definitieve informatie te krijgen over het verstrekken van geld aan "De Vlam", door Moh.Hatta.

De opneming van Darsono in de redactie van "De Vlam" en het verminderen van de propaganda voor de "Vereniging van Vrienden van De Vlam", welke was opgericht voor financiële steun aan het blad, kunnen wel aanwijzingen in die richting zijn.

W

6.141.2
05.22 - 01.4

6.141.2
05.22 - 03.2

B

g - Haag

VERTROUWELIJK

13 JAN. 1950
ACD/77723

Verbinding: No.12

11 Januari 1950

Doss. 22/39

Onderwerp: Financiële steun aan "De Vlam".

Datum ontvangst bericht: 9 Januari 1950

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: zeer waarschijnlijk

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

OP KAART
ACD/15 B
DAT: 28/4-50
PAR: 442

B III

Van een persoon, die als goed geïnformeerd kan worden beschouwd, werd het volgende vernomen:

XI "De directeur van "De Vlam", Dirk SCHILP, wonende te Amsterdam, heeft kort voor het vertrek van Moh.HATTA naar Indonesië, een langdurig onderhoud met laatstgenoemde gehad.

XI Tijdens dat onderhoud gaf M.HATTA aan SCHILP geld, waarmee de volledige schuld van "De Vlam" betaald is.

Als voorwaarde werd aan deze gift verbonden de opname van de Indonesiër DARSONO in de redactie van "De Vlam".

Deze DARSONO, wonende te Amsterdam, keert waarschijnlijk over 14 dagen naar Indonesië terug, waar hij directeur wordt van een dagblad." (einde)

ok

1/3

is de rest
rest. alder

Op dit bet. verspreiden van 7/1/50 is opgenomen in de redactie gage.
20000

NOTITIE

AAN: ACD

VAN: C.XI

No.: 75886

Uittreksel uit verslag van de vierde (openbare) Vlam-conferentie, belegd voor de lezers van "De Vlam", op 18 December 1949 te Amsterdam. Aanwezig waren ca. 80 personen.

De voorzitter Dirk SCHILP, Directeur van het blad, memoreerde o.a., dat "De Vlam" met zijn 2000 trouwe lezers van week tot week de belangrijke punten uit de politiek naar voren had gebracht en behandeld vanuit zuiver socialistisch standpunt. De "leden en vrienden" van De Vlam dienden thans hun houding voor de toekomst te bepalen.

De redacteur Jef LAST hield vervolgens een inleiding, sprak over de vroegere en de huidige financieel hachelijke positie van het blad. De BUSKES en andere trouwe vrienden van "De Vlam" konden volgens LAST door grote activiteit het grootste gevaar, nl. verdwijning, afwenden. "De Vlam" heette nochtans in een bijna niet te verhelpen geldnood te verkeren. Een van de gevolgen daarvan was, dat de Vlam-beweging in 1949 niet vertegenwoordigd kon zijn op het Parijse congres van de Socialistische Beweging voor een Verenigd Europa (U.S.S.E.). Dientengevolge verdween Nederland uit het desbetreffende internationale comité.

In verband met de Indonesië-kwestie zeide LAST, dat "De Vlam" de zelfstandigheid van dat land steeds had gezien als een natuurlijk recht. Deze overtuiging was volgens spreker door de huidige leiders van Indonesië gewaardeerd. Van hun zijde was gewegd, dat geen enkele politieke opvatting t.a.v. Indonesië zo sympathiek was als die van "De Vlam".

Ter conferentie werd door enige personen critiek geoefend op de h.i. te intellectuele toon van het blad.

De voorzitter las nadien een resolutie voor. Zij behelsde verwerping van communisme en reformisme, welke valse uitingen van het socialisme werden geacht.

Verzoeken OPBERGEN IN OD 1590.

C.XI. 14-4-1950.

NOTITIE

AAN: ACD
VAN: C.XI

Bijl.: één

Versoeke bijgevoegde aantekeningen uit "De Vlam"
te voegen in OD 1590.

C.XI. 14-4-1950.

Betr.: DARSONO

In "De Vlam" van 14 Januari 1950 staat het navolgende:

Zoals de belangstellende lezer al gezien zal hebben zijn met ingang van de nieuwe jaargang, behoudens goedkeuring van de Stichtingsraad, drie leden aan de redactie toegevoegd. Alle drie zijn oude bekenden en hun opneming in de redactie verandert in feite niets aan de sinds lang bestaande situatie. Dit geldt allereerst voor Frits Kief, die zich in de loop van 1949 gedwongen zag, uit de redactie te treden, maar niettemin volop bleef medewerken, zoals hij trouwens van het eerste nummer van de Vlam af en ook daarvoor al in de Vonk gedaan had. Ook Darsono is een oude bekende voor ons, en het verheugt de redactie dan ook zeer dat hij eindelijk gezwicht is voor ons herhaaldelijk tot hem gerichte verzoek, door tot haar toe te treden zijn medewerking en medeverantwoordelijkheid voor de inhoud van de Vlam te accentueren. Vooral nu de vrijheidsstrijd der Indonesische volken zijn bekroning heeft gekregen, moet de opneming van Darsono in onze redactie gezien worden als een symbool van onze verbondenheid met de jonge Indonesische Republiek.

De naam Lies van Weezel stond sinds lang in de kop van de Vlam, maar als redactie-secretaresse. Nu zij, om redenen die de redactie moet eerbiedigen, gemeend heeft, deze functie te moeten neerleggen, kon onze grote waardering voor alles wat zij, buiten haar eigenlijke werkzaamheden om, voor de Vlam heeft gedaan, niet beter tot uiting worden gebracht dan door haar uit te nodigen, als lid der redactie ook in het vervolg aandeel te nemen aan de werkzaamheden. Dat zij daarin heeft toegestemd is voor ons een reden tot grote voldoening.

In het nummer van 7 Januari 1950 (no.3) van "De Vlam" staat in de redactie vermeld de naam Darsono.

Een maand later, in het nummer van 4 Februari 1950 staat:
"Het nieuwe onafhankelijke Indonesië heeft hem (Darsono) naar zijn "vaderland terugeroepen".

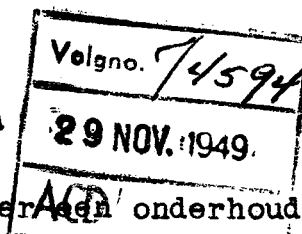
In het nummer van 18 Februari 1950 staat Darsono vermeld onder de namen der redactieleden als: "redacteur in Indonesië".

B

RAPPORT VAN B.VIII.

No.:

Betr.: Indonesiërs en het
blad "De Vlam"

Uit goede bron is het navolgende vernomen over ~~Aard~~ onderhoud van Mohammed Hatta met de Vlam-redactie.

Voor zijn vertrek naar Indonesië hadden Hatta en zijn secretaris een gesprek van 2½ uur met de Vlam-redactie. In korte trekken werd het volgende besproken:

Hatta verklaarde een strijdbaar orgaan te willen hebben met een bepaalde politieke inslag en invloed in Nederland. "Ik", verklaarde H., "wil De Vlam gebruiken als niet-officieel publiciteitsorgaan".

Hij wil het bestaan van De Vlam garanderen en tevens een oplage van 25.000 exemplaren. De taak van De Vlam zal tweeledig zijn, nl.:

- a. Het voeren van een bepaalde politieke propaganda voor de Republiek in Nederland.
- b. Het voeren van revolutionair socialistische propaganda in Indonesië.

XIX Als hoofdredacteur stelde Hatta Van Randwijk voor. A.Muller Lening zal op de achtergrond blijven en richtlijnen geven voor revolutionair socialistische propaganda.

X In Indonesië zal waarschijnlijk Jef Last als correspondent worden benoemd, die samen met zekere Koch aldaar voor De Vlam zal werken.

Verzoeken te agenderen en terug aan B.VIII.

B.VIII. 28-11-1949.